

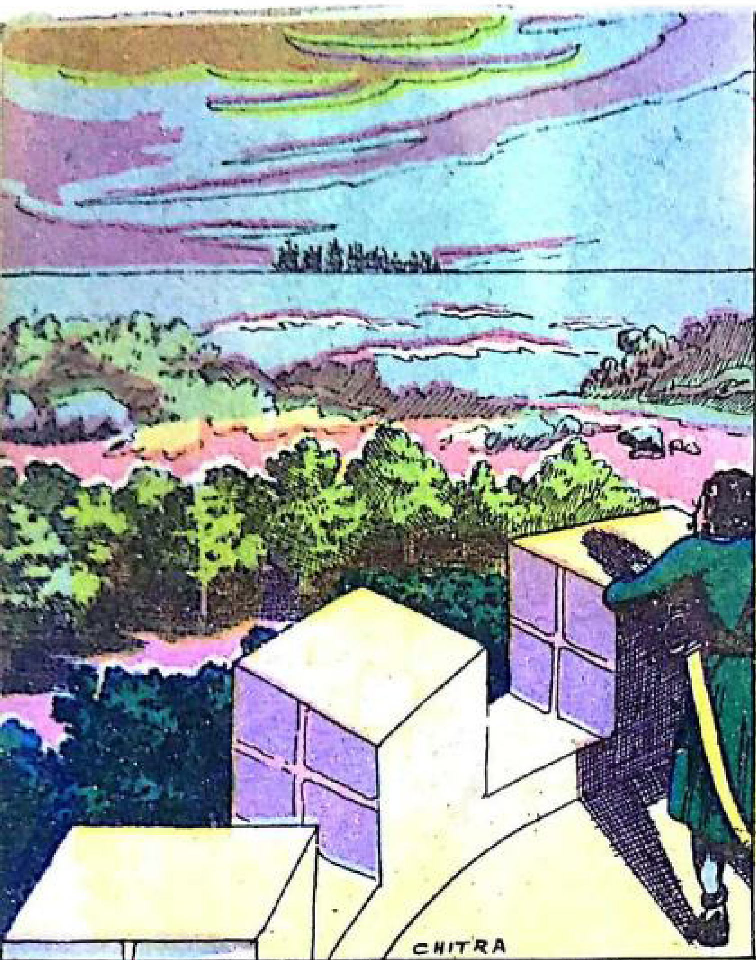
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಅನೇಕಾನೇಕ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಳದ್ವೀಪವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನಾದ ಮಂದರದೇವನು ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಪಾಲನೆಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಂದರದೇವರಾಜನು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದ ರಾಜನು ವಿರಾಮ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ತಿರುಗಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವನ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಬಂತು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರದ ಹೊರಬದಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಲಕಲರವ ಏಳ ತೊಡಗಿತು.

ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೂಗಾಟವೂ ಸೈನಿಕರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳೂ ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾರ್ಮೊಳಗ ತೊಡಗಿದುವು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಗಲಾಟೆಗೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡು, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ವಿಹಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗ ತೊಡಗಿದನು ಮಂದರದೇವರಾಜ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರಲು, ಮಂತ್ರಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಆ ಕಲಕಲರವ ಏಳಿಸುವ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಶಾಂತರಾಗಿರುವಂತೆ ಜನರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮಂದರದೇವನು ನೋಡಿದನು. ರಾಜನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಸೈನಿಕರು ನೋಡಿ, ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಮಂತ್ರಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತಲೆವಾಗಿ ನಿಂತನು.

" ಏನಾಯಿತು ? ಈ ಗಲಾಟೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ?" ಎಂದು ಮಂದರದೇವರಾಜನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಮಂತ್ರಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಕೋಟೆಯ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, "ಪ್ರಭೂ ! ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಿಜವೋ ಎಷ್ಟುಸುಳ್ಳೋ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ

ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಜವಿರಬೇಕೆಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪವು ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅರಾಜಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ಈಗ ಬಂದ ಸಮಾಚಾರವೇನಂದರೆ, ಆ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯವನ್ನು ನರವಾಹನಮಿಶ್ರನೆಂಬ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾನಂತೆ, ಇದು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋದ ಬೆಸ್ತಜನರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದ ವಾರ್ತೆ. ಅಂತಲೇ ಇದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು, ಯುದ್ಧಸನ್ನಾಹವೆಲ್ಲಿದೆ ? ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಅಂತ ಕಲವರವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಂತವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬೇಗನೇ ತಿಳಿದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

ಮಂದರದೇವರಾಜನು ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಮಂತ್ರಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಜವಿರಲೂ ಬಹುದೆಂದು ರಾಜನೂ ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಆ ಮೌನಮುದ್ರೆ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪವು ಈ ನಡುವೆ ಅರಾಜಕಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನ ದ್ರೋಹ ನಡೆದುದು ನಿಜವೇ. ಅಂಥವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಕಾಂಕ್ಷೆ ಚುಚ್ಚುವುದೂ ಸಹಜವೇ. ತಮ್ಮ ರಾಜನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಂತ್ರಿ, "ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಸೇನಾಧಿಪತಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಧೂರ್ತನೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ಈ ವಾರ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಜಸಂಗತಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಗೂಢಚಾರರ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೇನು, ಅವರೂ ಬರುವಹೊತ್ತೇ. ಅಂತಹ ಗಾಬರಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನಿಲ್ಲ" ಎಂದನು.

ಮಂದರದೇವನು ಮಂತ್ರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ನೋಡಿ, "ಸರಿ. ಆ ವಾರ್ತೆಯೊಳಗಿನ ನಿಜಾನಿಜಗಳು ತಿಳಿದಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಭವನದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು. ಮಂತ್ರಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿರುವನೆಂದೂ, ತನ್ನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದನೆಂದೂ ರಾಜನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

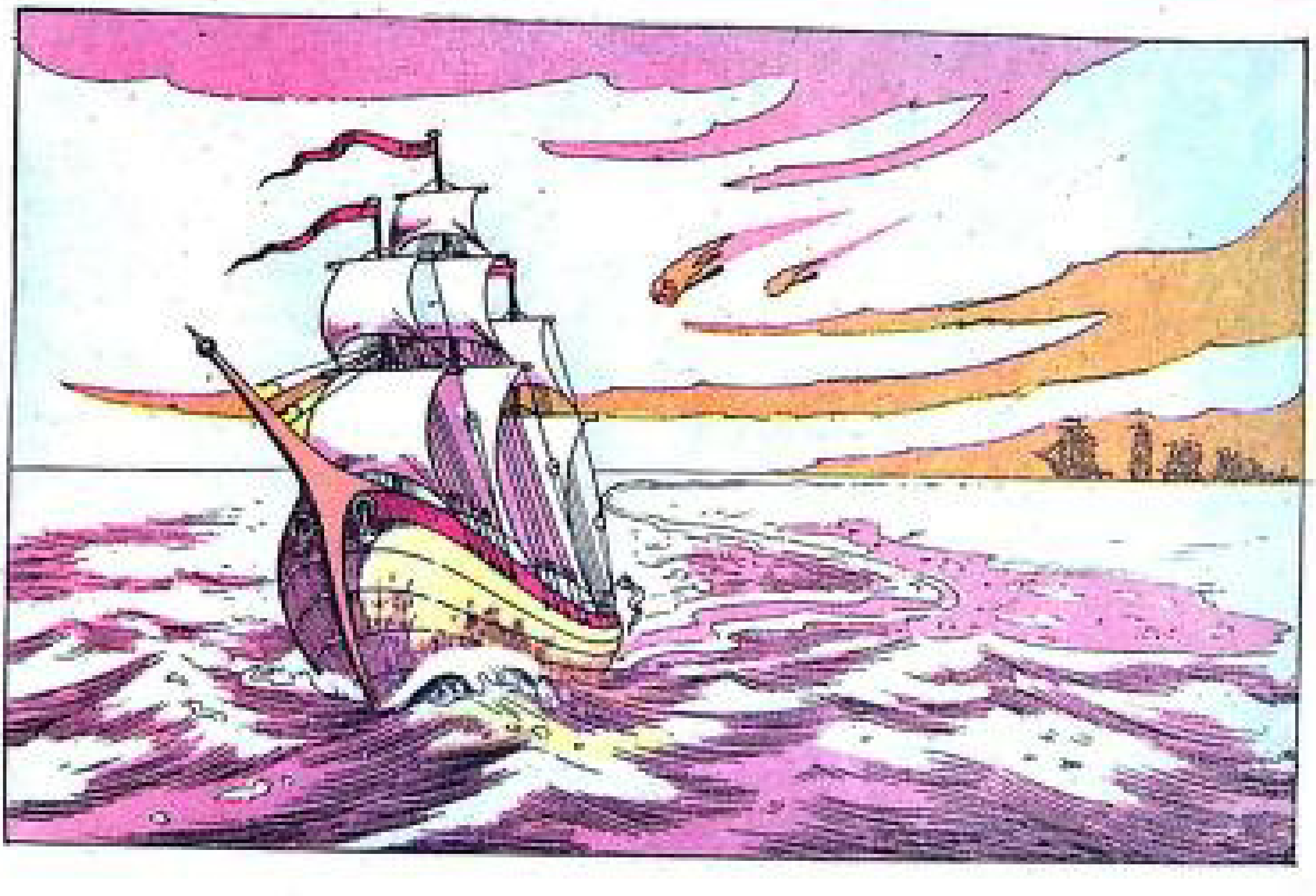
ರಾಜನು ಹೋದಕೂಡಲೇ ಮಂತ್ರಿ ಸೀದಾ ಹೋಗಿ ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲೇರಿ ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವೂ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುವ ನಾವೆಗಳೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮಂತ್ರಿ ಅಂದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆಯೇ ದೂರದಲ್ಲಿ ತೆರೆಚಾಪೆ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ನಾವೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮರಾಳದ್ವೀಪವನ್ನೇ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತ, ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಸೈನಿಕರೇ ತುಂಬಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಿದ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಗಾಗಿ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತ,

ಬೇಗಬೇಗನೆ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಸುತ್ತಲೂ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮರಾಳದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಕಿರುಕುಳಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಮರಾಳದ್ವೀಪದ ಪ್ರತಿ ಪುರುಷನೂ ಅಷ್ಟೋ ಇಷ್ಟೋ ಸೈನಿಕಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ರಾಜಶಾಸನವಿದ್ದಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಜನರೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಶತ್ರು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಕೆಲವು ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಮರಾಳದ್ವೀಪದ ನಾವಿಕದಳದವರು ಆಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಶತ್ರು ನಾವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತಲೆಹಾಕಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಂಖನಾದಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಪ್ರತಿನಾವಿಕನೂ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ನಾವೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದು ಈ ಸನ್ನಾಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿ, ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳ ಜಾಗರೂಕತೆಗೂ, ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಗೂ, ಶ್ರದ್ಧೆಗೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಏನೋ ವಿಪರೀತವಾಗುವುದೆಂಬ ಸೂಚನೆಯಂತೆ, ತಮ್ಮ ಗೂಢಚಾರರ ನಾವೆಯ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಕಪ್ಪಗಿನ ಮೇಘವು ಕವಿಯುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅದು ತುಫಾನಿನ ಸೂಚನೆಯೇನೋ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರಲು; ಅದು ಮೇಘವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕೆಲವು ಯುದ್ಧನಾವೆಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಮರಾಳದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆಯೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ದೂರಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೆಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಕಪ್ಪಗಿನ ಮೇಘಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಆ ಯುದ್ಧ ನಾವೆಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪಗಿನ ಹೊಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವೇಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ ಆ ನಾವೆಗಳು! ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿದ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಾಗಿಸಿ, ಮರಾಳದ್ವೀಪದವರ ನಾವೆಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದೂ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಹಿಂದು ಮುಂದು ಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯುದ್ಧವೇ ಶುರುವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು!

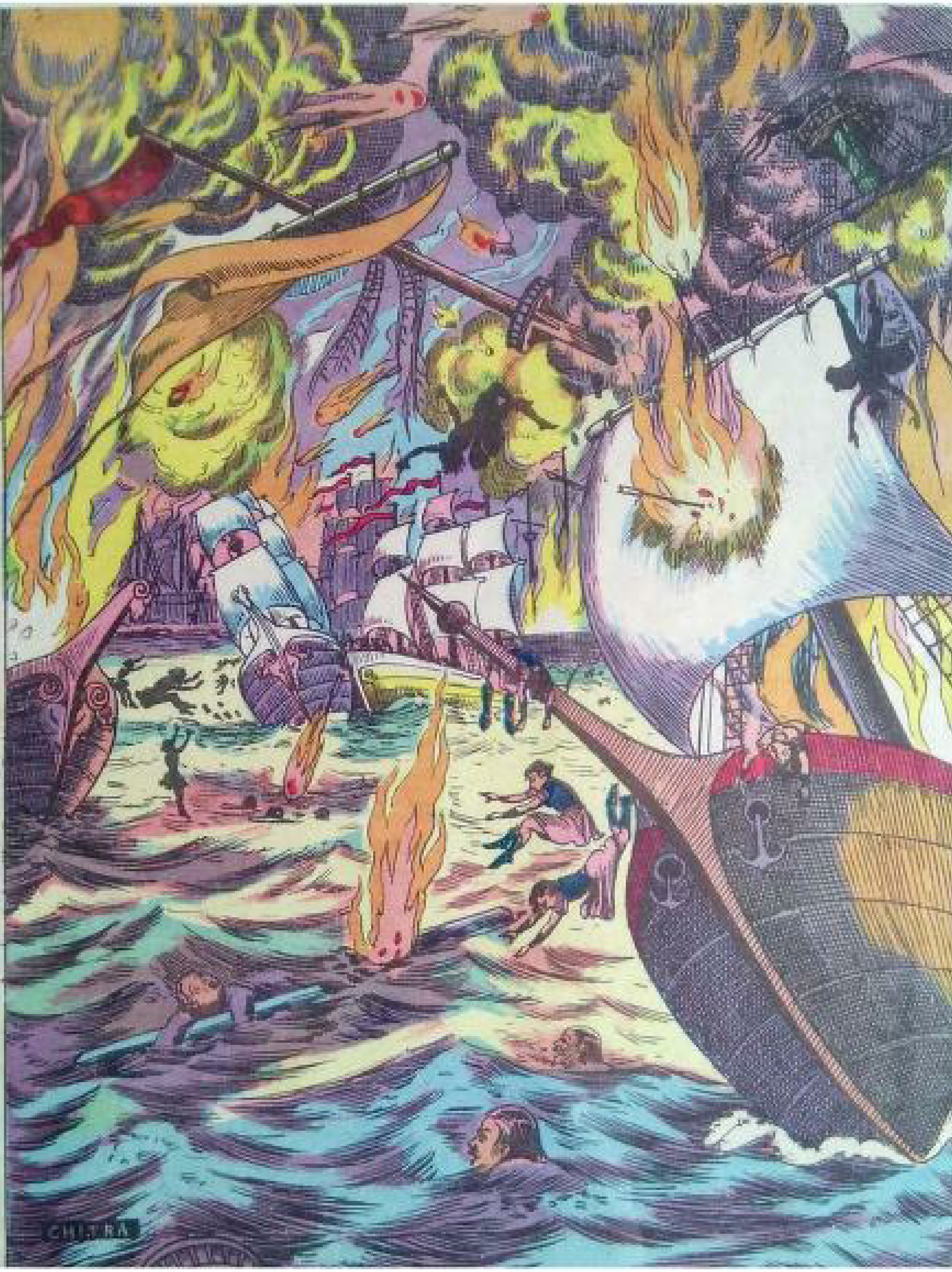

ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಎಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ! ಬೆಸ್ತರಿಂದ ಬಂದ ವಾರ್ತೆ ನಿಜವೆಂದು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಯುದ್ಧದ ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ, ಪ್ರಕಟನೆ ಮಾಡದೆ ಪರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡುವ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದು! ಕುಂಡಲಿನೀ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಸ್ತಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ದುಷ್ಟನಾದ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಈ ತಲೆ ತಿರುಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅಮಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮಂತ್ರಿಗೆ ಬಂದ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯಿತು. ಸುಮಾರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶಾಕ್ತೇಯನೆಂಬ ಮಾಂತ್ರಿಕನು, ಹೀಗೆಯೇ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಕಟನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಅನೇಕ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದನು. ಅವನು ರಾಜವಂಶದವನಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಮಾಂತ್ರಿಕನಾದುದರಿಂದ, ಮೃಗಕ್ಕೆ ಸಮಾನನೆಂದು ಅವನ ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಸರಿಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಹತ್ತಿರ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ದ್ರೋಹದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಶನಿ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದುಷ್ಟತನ ಬೇರೇನಿದೆ?

ಮಂತ್ರಿ ಇಂತಹ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಮರಾಳದ್ವೀಪದ ನಾವಿಕಾ ಸೈನ್ಯವು, ತಮ್ಮ ನಾವೆಯ ಮೇಲೆಬರುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿತು. ಸೈನಿಕರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಶತ್ರುಗಳು ಮುಂದೆ ಬಾರದಂತೆ ಅಟಕಾಯಿಸತೊಡಗಿದರು. ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಸೇನೆಗಳೂ ಸೇನಾನಾಯಕರೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾದ ಜಾಣತನವನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಅಂತೂ ಮರಾಳದ್ವೀಪದ ಹತ್ತಿರವೇ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನೀ, ಮರಾಳದ್ವೀಪಗಳೊಳಗೆ ನಾವಿಕಾ ದಳಗಳ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಹಲವಾರು ಸೈನಿಕರು ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಏರಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮರಾಳದ್ವೀಪದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸೋತು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು, ಆ ಸೈನಿಕರು ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿ ಆ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು, ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯನ್ನು ರಾಜನೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನು ಅವಸರದಿಂದ ಓಡಿದನು.

ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವಿಕಾ ಯುದ್ಧವು ಬಲು ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟು ಹೋರಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ಎಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಉರಿಯುವ ಬಾಣಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹಾರಾಡುತ್ತ,

CHITRA

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ನಾಟ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿತು. ನಾವೆಗಳೂ ಉರಿಯ ತೊಡಗಿ, ನಾವಿಕರೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಉರಿಯುವ ನಾವೆಗಳ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ನಾವೆಗಳಿಗೆ ಧುಮುಕುವುದೂ ಹತ್ತುವುದೂ ಬೀಳುವುದೂ ನಡೆದೇ ಇದ್ದಿತು. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದವರೆಷ್ಟೋ! ಕತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದವರೆಷ್ಟೋ! ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಘಗಳು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತ, ಮಿಂಚುಗಳೂ ಗುಡುಗೂ ತೊಡಗಿದುವು.

ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಈಗ ನಡೆಯುವ ನಾವಿಕಾ ಯುದ್ಧದ ಪರ್ಯವಸಾನವು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಅವನಿಗಿದ್ದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಶೆ, ತಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಗೂಢಚಾರರ ನಾವೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ. ಆಗ ಕುಂಡಲಿನೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ, ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಶಕ್ತಿಸಂಗತಿಗಳೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಾವೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದೇ ಈಗ ಸಂದೇಹ!

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಪಾದಗಳ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವನು ತಲೆ ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ರಾಜನಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಲು ಹೋದ ಸೈನಿಕನು ತೇಕುತ್ತ ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಗಾಬರಿಯ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತನು.

"ಏನಾಯಿತು? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದೆ?" ಎಂದು ಮಂತ್ರಿ ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

"ಮಹಾರಾಜರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಪ್ರಭೂ!" ಎಂದು ಸೈನಿಕನು ಉಬ್ಬಸಬಿಡುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.

"ಆ ಸಂಗತಿ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು? ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲು ಅವರು ಭವನದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರಲ್ಲ?" ಎಂದನು ಮಂತ್ರಿ.

"ಅಯ್ಯಾ, ನಾನು ಹೋಗುವಾಗಲೇ ರಾಜರ ಭವನದೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮಹಾರಾಜರು, ದ್ರೋಹ ದ್ರೋಹ, ಸಹಾಯ, ಸಹಾಯ ಎಂದು ಕೂಗುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ದಾಸಿಯರು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಭಟರು ಅವರನ್ನು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾರಾಜರ ಸದ್ದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಕೂಡಾ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಆಗಬಾರದುದೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಪ್ರಭೂ!" ಎಂದನು ಸೈನಿಕ.

ಅಂಗರಕ್ಷಕರೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಮಂತ್ರಿಗೆ ನಡೆದ ದ್ರೋಹವು ಏನೆಂಬು

ವನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಇದು ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಹೊಸ ರಾಜನೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಹೊಳೆಯಿತು. ರಾಜನು ಭವನದೊಳಗೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಟರೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಒಯ್ಯುವರು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೋಟೆ ಗೋಡೆಯಾಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಬಹುದೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಅನುಮಾನವೆದ್ದಿತು. ತಮ್ಮ ರಾಜನ ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಮಹಾದ್ರೋಹಿಗಳೇ ನಿಜ!

ಇಂತಹ ಅನುಮಾನವೆದ್ದುದೇ ತಡ, ಮಂತ್ರಿ ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಕೆಲ ಮಂದಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೋಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಬುರುಜಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬುರುಜಿನ ಕಡೆಗೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಬುರುಜಿಗೂ ಓಡುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಕಾಣುವ ಅಗಳತೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗಲು, ಒಂದು ಕಡೆ ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯಿಂದ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಗ್ಗವೂ, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮೂವರು ಮನುಷ್ಯರೂ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು.

ಮಂತ್ರಿ ಅವರನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ, "ಅದಿಗೋ ಮಹಾರಾಜರು! ಅವರ ಅಂಗರಕ್ಷಕರಿಬ್ಬರು!" ಎನ್ನಲು ಸೈನಿಕರು "ಹೌದು ಹೌದು! ಅವರೇ! ಅವರೇ! ಮಹಾದ್ರೋಹ! ಮಹಾದ್ರೋಹ!" ಎಂದು ಕೂಗಿದರು.

ಈಗೇನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಮಂತ್ರಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಕೋಟೆ ಗೋಡೆಯ ಆನೆಗೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಡಿದರೆ, ರಾಜನೂ ಅವನನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅಂಗರಕ್ಷಕರೂ ಅಗಾಧವಾದ ಅಗಳತೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವರು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಅವರು ರಾಜನನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಬಂಧಿಸಿ, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಶತ್ರುರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳ ಕಡೆಯವರು ಅಡಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲೂ ಸಾಕು.

ಮಂತ್ರಿ ಇಂತಹ ಸಂಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು, "ಅಯ್ಯೋ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ! ಅಗಳತೆಯ ಆಚೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕುದುರೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ." ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ಮಂತ್ರಿಯೂ ಆ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಜೀನು ಹಾಕಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕುದುರೆಗಳು. ಸಮಯ ನೋಡಿ ರಾಜನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತರಲು ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನು ರಾಜಭವನದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಬಂಟರನ್ನು ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದನು, ತಮ್ಮ ಗೂಢಚಾರರ ನಾವೆ ತೀರವನ್ನು

ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಾ, ಇದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಷಮವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಂತ್ರಿ ಸೈನಿಕರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, "ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೇರಿ ಮಹಾರಾಜರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಾವಿಸಿರಿ. ಈ ದುರ್ಘಟನೆ ಕುರಿತು ಕೋಟೆಯ ಹೊರಗೆ ಕೂಡಿದ ಜನರಾರಿಗೂ ಏನೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಬೇಗ ಓಡಿರಿ !" ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ಸೈನಿಕರು ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಓಡಿದರು. ಮಂತ್ರಿ ಕೆಳಗಿರುವ ಅಗಳತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜನನ್ನು ದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಅಂಗರಕ್ಷಕರಿಬ್ಬರೂ ಅಗಳತೆಯನ್ನು ದಾಟಿಸಿ, ಕುದುರೆಗಳಿರುವ ಕಡೆಗೆ. ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜನು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು, ದ್ರೋಹಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ರಾಜನನ್ನು ಒಂದು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಏರಿಸಿದರು. ಅದು ಮುಂದೆ ಕದಲಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ತಾವು ಕೂಡಾ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗ ತೊಡಗಿದರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ರಾಜನನ್ನು ಸಮುದ್ರದತೀರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇತ್ತ ರಾಜನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೊರಟ ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರು. ಕುದುರೆಗಳನ್ನೇರಿ, ಬಹು ವೇಗದಿಂದ ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರದ ಮೂಲಕ ಜನರ ಗುಂಪನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಿದ್ದು, ರಾಜನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಒಯ್ಯುವವರ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಓಡಿದರು. ಗೊರಸುಗಳ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಬ್ಬರೂ, ತಮ್ಮನ್ನು ರಾಜನ ಸೈನಿಕರು ಬೆಂಬತ್ತುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಾಗಿಸಿ, ವೇಗವಾಗಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಓಡಿಸುವಂತೆ ಜೋರು ಮಾಡಿದರು.

ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನಮೇಲಿದ್ದು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿ, ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಂಧಿತನಾದ ತಮ್ಮ ರಾಜನ ಕಡೆಗೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ತೀರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಶತ್ರು ನಾವೆಗಳ ಕಡೆಗೂ ನೋಡುತ್ತ, "ದೇವೀ ! ಮರಾಳದ್ವೀಪೇಶ್ವರೀ ! ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಹೀಗೂ ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಪಡಿಸುವೆಯಾ ? ದಯೆದೋರಲಾರೆಯಾ ?" ಎಂದು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ತಲೆ ಯೆತ್ತಿದನು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಪ್ರಳಯ ಭಯಂಕರವಾದೊಂದು ಲಟಲಟಾಟ್ಲೆಂಟ ಸಿಡಿಲು ಶಬ್ದಮಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮರಾಳದ್ವೀಪವೇ ಗಡಗಡಿಸಿತು. ಮಂತ್ರಿ ಬೆರಗಿನಿಂದ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟನಂತಾದನು. (ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

ಮಕರದೇವತೆ

೨

[ಶಾಂತಿ ಸಂಪದಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯುವ ಮರಾಳ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಮಂದರದೇವನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ನೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರಸೇನ ಸೇನಾನಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮರಾಳ ದ್ವೀಪವನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಅವನ ಗೂಢಚಾರರ ಕೈಗೆ ಮಂದರದೇವನು ಬಂದಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದನು.]

ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು ಮಂದರದೇವನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಜಡಿಮಳೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳೂ, ಚಿಟುಕಿನ ಮರಗಳೂ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಓಲಾಡ ತೊಡಗಿದುವು. ಅವುಗಳ ಸೊಯಿಂ ಸೊಯಿಂ ಶಬ್ದವು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಸೀಳುವಂತಿದ್ದುವು. ಗಾಳಿಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಬೇರು ಸಹಿತ ಮಗುಚಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇಂತಹ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿರೋಧವನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಶತ್ರು ಭಟರು ಮಂದರದೇವನನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮರಾಳ ಹಾಗು ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯಗಳ ಸೈನಿಕರು ಶತ್ರು, ಮಿತ್ರರನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಚೆಲ್ಲಾಟಿದರಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರು ಮರಾಳದ ತೀರದಲ್ಲಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಳ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬಾಹಾಬಾಹೀ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರ್ಭಟೆಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿಯೇ ಅವರ ಯುದ್ಧದ ಆರ್ಭಟೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಬಂದಿಯಾಗಿ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಅತಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಮಂದರ ದೇವನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕುಂಡಲಿನೀ, ಮರಾಳ ಸೈನಿಕರು ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಧ್ವಾನಗಳು ಕೇಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೂ, ಯಾರಿಗೆ ಜಯವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

"ಜೈ ಕುಂಡಲಿನೀ!" ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರುವ ಮರಾಳ ಸೈನಿಕರನ್ನು "ಜೈ ಮರಾಳೀ!" ಎಂದು ಅಷ್ಟೇ ಜೋರಿನಿಂದ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ತೂತುಮಾಡುವಂತೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಮರಾಳಸೈನಿಕರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕಾಶದ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಗಾಳಿಯ ವೇಗಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಾಚೆದರಾಗುತ್ತಿರಲು ಸಿಡಿಲಿನ ಕಠೋರ ಶಬ್ದವು ಆಗಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಡುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆ, ಆಗಾಗ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಜೋರಾಗುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ.

"ಹಾ! ಮರಾಳದೇವೀ! ನನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಇಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ತೀರಿಸಿದೆಯಲ್ಲಾ!" ಎಂದು ಮಂದರ ದೇವನು ತನ್ನೊಳಗೇ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿ ಕೊಂಡನು. ಇನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ತನಗೆ ಇದಿರಾತಿರಾಗಿ ದ್ರೋಹಿಗಳಾಗಿ ಹಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ತನ್ನ ಅಂಗರಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಯುಧವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಇನ್ನು ಪಾರಾಗುವುದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಅವನು ನಿರಾಶನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಿಸಿದ "ಜೈ ಮರಾಳೀ!" ಎಂಬ ಸಿಂಹನಾದವು ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅದು ಹೊಸತಾಗಿ ಬಂದವರಿಂದ ಹೊರಟ ಶಬ್ದ.

ಹಾಗೆ ಸಿಂಹನಾದಮಾಡಿದವರು, ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಮಂತ್ರಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೀರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಂದರದೇವನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಣೇ ಕ್ಷಣೇ ಸಮೀಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತನಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಆ ನಿನಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಂದರದೇವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅದೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸಿ ಕತ್ತಲೆಕವಿಸುವ ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಲಟಲಟನೆ ಕಿವಿಗಳು ಒಡೆಯುವಂತೆ ಬರಸಿಡಿಲೊಂದು ಭಯಂಕರ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಿತು. ಆ ಕಾಂತಿಗೆ ಮಂದರ ದೇವನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಲದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದನು.

ಮಂದರದೇವನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಇಬ್ಬರು ಅಂಗರಕ್ಷರೂ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕುದುರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಣ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಎರಡನೆಯ ಕುದುರೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತೆ ಸವಾರನನ್ನು ಕೆಡವಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

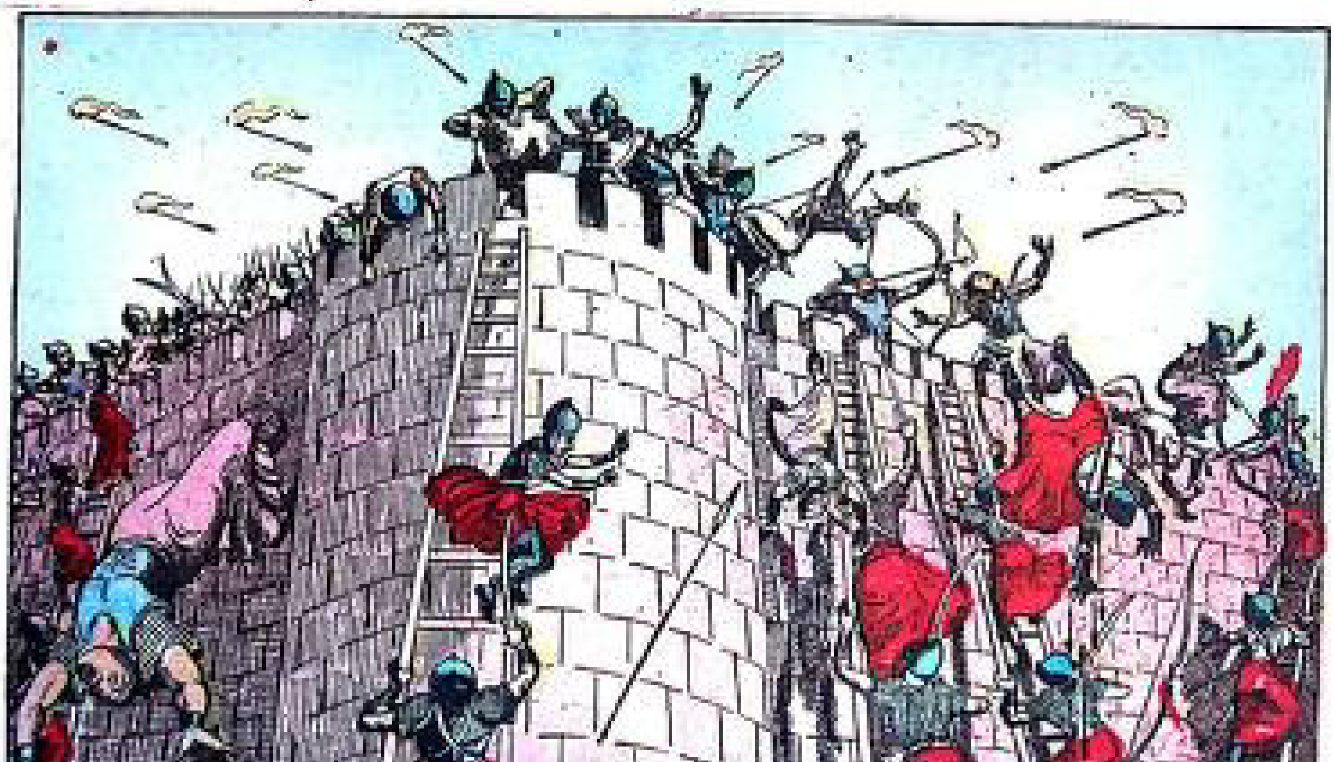
ಬರಸಿಡಿಲು ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಒಡೆಯಿತೆಂದು ಮಂದರದೇವನು ತಿಳಿದು ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾದನು.

ಮಂದರದೇವನು ತಟಕ್ಕನೆ ಕುದುರೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿದನು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಧಾವಿಸಿಬರುವ ನಾಲ್ವರೂ ತೀರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಂದರದೇವನು ಸಿಡಿಲು ನೇಟಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಆ ದ್ರೋಹಿ ಅಂಗರಕ್ಷಕರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲುಗದೆ ಬಿದ್ದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಜೀವ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದನು.

ಒಬ್ಬನಂತೂ ಆಗಲೇ ಸತ್ತಿದ್ದನು. ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಮಂದರದೇವನ ಕಡೆಗೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಸಮೀಪಬರುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಂದರದೇವನು ಅವನ ಹತ್ತಿರಹೋಗಿ ಕುಳಿತನು. ಆತನು ಮರಣವೇದನೆಯಿಂದ ಬಿಕ್ಕುತ್ತ, "ಮಹಾರಾಜರೇ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿಮಗೆ ದ್ರೋಹಮಾಡಿದೆವು. ಈ ನೀಚಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ತಲೆಹಾಕಿದ್ದು ಧನದ ಆಸೆಗಾಗಿ ಅಲ. ತನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವನ್ನೇ ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಆ ನೀಚ, ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರ ನಮಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಕಳಿಸಿದ್ದ. ನಾವು ಕುಂದಲಿನೀ ದ್ವೀಪದವರೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ? ನಮ್ಮ ದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ದೇವರೇ ಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ನಿಮಗೆಮಾಡಿದ ದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿದಿದೆ.

ನೀವು ಯಾವಕಾರಣದಿಂದಾದರೂ ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೇರಾಗಿ ಕಾಣುವ ಆ ತೆಂಗಿನ ತೋಪುಗಳಾಚೆಗೆ ತೀರಕ್ಕೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಎರಡು ದೋಣಿಗಳಿವೆ! ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಪ್ರಭೂ!" ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅವನ ಪ್ರಾಣ ಪಕ್ಷಿ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು.

ಮಂದರದೇವನು ಎದ್ದುನಿಂತು ತನ್ನ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜುಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ಸೈನಿಕರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ

ಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದರು. ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಗುಂಡುಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರು ಏಣಿಗಳಮೂಲಕ ಕೋಟೆಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಲಗ್ಗೆಹತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಳುವ ಕುದಿ ಕುದಿ ಎಣ್ಣೆಯೂ, ಬೆಂಕಿ ದೊಂದಿಗಳೂ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಭಗ್ನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆದರೂ ಶತ್ರುಗಳು ಲಗ್ಗೆ ಹತ್ತುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕೋಟೆ ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಸೇರುವುದು ಖಂಡಿತವೆಂದು ಮಂದರದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಇಂತಹ ತುಫಾನಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಾನು ಈಗ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವವನು. ಕೇವಲ ಈ ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಆವೇಶದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಓಡುವುದೆಂದರೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೇಸರಿ! ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಪ್ರಕೃತೋಚಿತ.

ಮಂದರದೇವನು ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅಗ್ನಿಪರ್ವತವು ಸಿಡಿದಹಾಗೆ ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾಗಿ ಮಂದರದೇವನು ಕೋಟೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಭಾಗವೇ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಆ ಭಾಗವಷ್ಟೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಒರಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು! ಸೈನಿಕರ ಹಾಹಾಕಾರಗಳೂ, ಜಯಘೋಷಗಳೂ ಆಕಾಶಕ್ಕೇರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವರಿಗೀಗ ಕೋಟೆ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲೇ ಆಯಿತು.

"ಆಯಿತು! ಸರ್ವವೂ ನಾಶವಾಯಿತು! ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರು ಮದ್ದುಗುಂಡು ತುಂಬಿಸಿ ಕೋಟೆಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿದರು. ನಾವು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸೋತಹಾಗೆಯೇ! ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆಶೆಯಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಂತ್ರಿ, ಮುಂತಾದವರ ಗತಿ ಏನಾಗುವುದೋ!" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು.

"ಹೌದು ಮಹಾರಾಜರೇ! ಬಹಳ ಘೋರವೇ ಆಯಿತು." ಎಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ತಾನು ಮರಾಳದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಿಡಲೇಬೇಕು. ಒಂದುಸಾರಿ ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಕೋಟೆ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಆ ಕೆಲಸದ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮುಗಿದಕೂಡಲೆ ಶತ್ರುಗಳು ತನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಖಂಡಿತ. ತಾನು ಖೈದಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ ಹೋದರೂ, ಆ ಕ್ರೂರ ನರವಾಹನಮಿತ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವಂತೂ ನಿಜ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ

ಸಾಯುವುದೇ ಮೇಲು! ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಮಾನಕ್ಕಿಂತ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೇರೆ ಏನಿದೆ ?

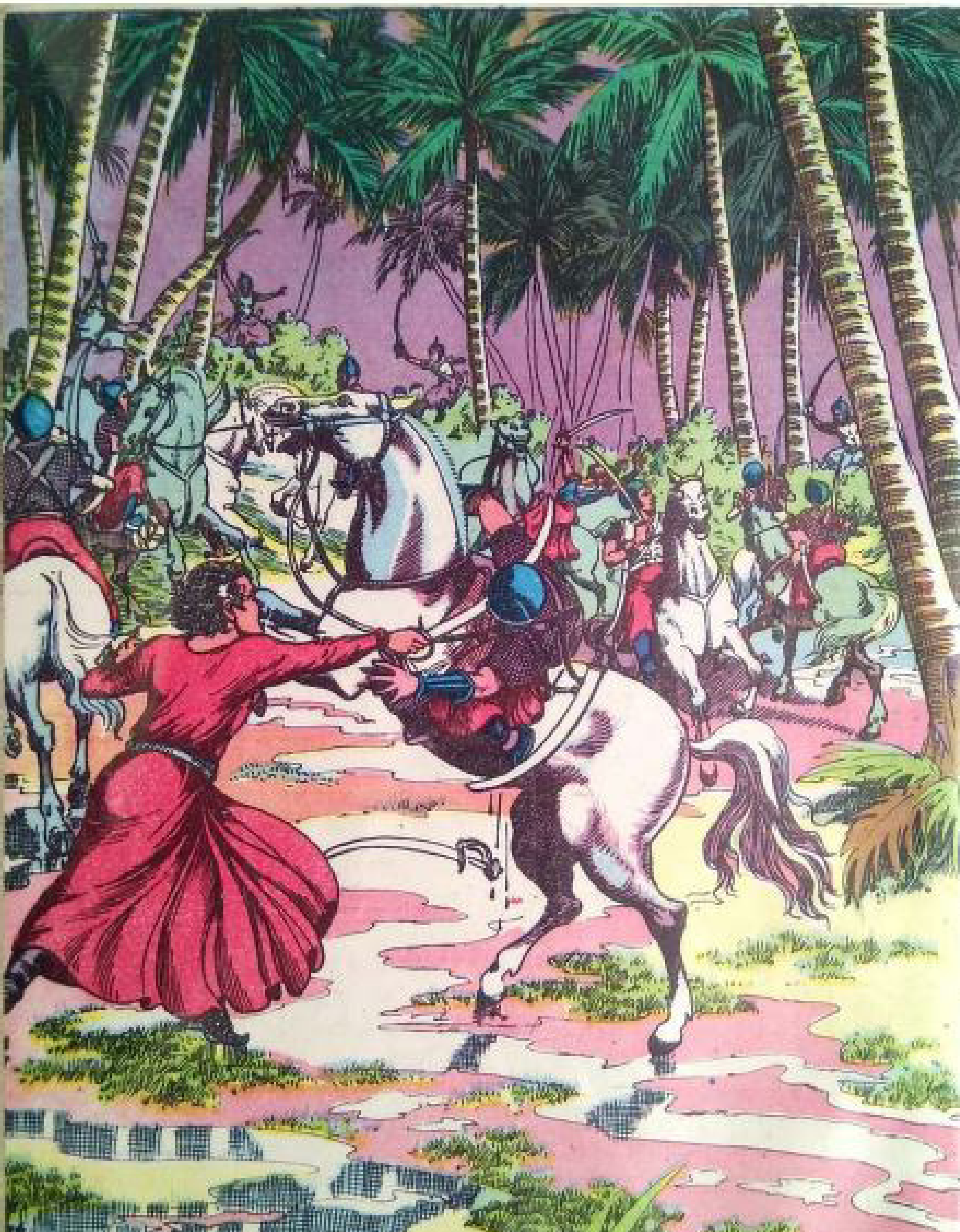
"ನಡೆಯಿರಿ. ಈ ದ್ರೋಹಿ ಹೇಳಿದ ದೋಣಿಯ ವಿಷಯ ನೋಡೋಣ. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿರಲಾರನು. ಮರಾಳದೇವಿಯ ಕರುಣವಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೀರ ಸೇರಬಹುದು. ಆ ದೇವಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜಯಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು! ದುಷ್ಟತನಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಚಿರಾಯುಷ್ಯವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಧೈರ್ಯವೇ ನಮಗೆ ಜತೆ!" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

ಸೈನಿಕರು ಚಿಂತೆಯ ನೋಟದಿಂದ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರು. ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮರಾಳ ಸೈನಿಕರ ಯಾವ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರು ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿರ್ಭಯ, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಕುಂಡಲಿನೀ ಧ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತರವಾದ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲೆ ಏರಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದೂ ಕಂಡಿತು.

ಮಂದರದೇವನು ದೀರ್ಘವಾದೊಂದು ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ತಮ್ಮ ರಾಜನು ನಿರಾಯುಧನಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ಅಂಗರಕ್ಷಕರ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ತೆಂಗಿನತೋಪಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು. ಗುಡುಗೂ ಮಿಂಚೂ ಗಾಳಿಮಳೆಯೂ ಇನ್ನೂ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದುವು. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರದ ಅಬ್ಬರ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಗ್ಗಿದ್ದಿತು.

ನಿರಾಶೆ ನಿರುತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕುಂದಿಹೋಗಿ ಮೌನವಾಗಿ ನಡೆಯುವವರ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ತುಸುದೂರದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೋಲಾಹಲ ಕೇಳಿಬರಲು ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದರು. ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಅವರ ಕಡೆಗೇ ಧಾವಿಸಿಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಅಶ್ವಿಕ ವೀರರು! ಅವರು ಯಾರಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತು ನೋಡಿದನು ಮಂದರದೇವ.

ಮಂದರದೇವನು ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ, "ಅಹೋ ಹೋ! ಅವರು ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರೇ! ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಈ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿಕರನ್ನು ಇದಿರಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರವೇ. ಬೇಗನೇ ಆ ತೆಂಗಿನತೋಪನ್ನು ತಲುಪಬೇಕು" ಎಂದು ಆ ಕಡೆಗೆ ಓಡತೊಡಗಿದನು. ಸೈನಿಕರು ಕೂಡಾ ರಾಜನನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಓಡಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ತೆಂಗಿನತೋಪನ್ನು ಸೇರಿ ಮರಗಳಹಿಂದೆ ಹೊಂಚಿ ಕುಳಿತರು. ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದೊಳಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ನಿರ್ಜನವಾಯಿತು!

ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು ಆ ತೋಪಿನ ಕಡೆಗೇ ವಾಯು ವೇಗದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂದರದೇವನು ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಕಾಣುವ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ದ್ರೋಹಿಯಾದ ಅಂಗರಕ್ಷಕನು ಸಾಯುವ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳಿರುವುದು ಕಾಣುತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆಗೇ ಓಡಿಹೋಗಿ ಆ ದೋಣಿಗಳ ನ್ನೇರಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕ್ಷೇಮವೇನೋ ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಎರಡನೇ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಅಶ್ವಿಕರು ಹದಿನೈದು ಮಂದಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದರು. ದೃಢಗಾತ್ರರಾದ ಅವರು ತಳತಳಿಸುವ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಝಳಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಇದಿರಿಸದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ!

"ವಿಜಯವೋ! ವೀರ ಸ್ವರ್ಗವೋ! ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇನಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತ ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿ ಝಳಿಪಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವರು ಕೂಡಾ ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಡಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಇವರು ಯಾವ ಮರದ ಹಿಂದೆ ಇರುವರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದ ಕುಂಡಲಿನೀ ಅಶ್ವಿಕರು ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮರಗಳ ನಡುವಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು. "ಜೈ ಭವಾನೀ!" ಎಂದು ಕೂಗಿ, ಮಂದರದೇವನು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ಹಾಗೆ ಹಾರಿ ಒಬ್ಬ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕನ ಕಂಠವನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿದನು.

ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹೊರಟ ಮಂದರದೇವನ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಕುಂಡಲಿನೀ ಅಶ್ವಿಕರು ತತ್ತರಿಸಿದರು. ಮರಗಳ ಮಧ್ಯದ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತ ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಅವರು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದರು. ಅದೇ ಸಂಧಿ ಸಾಧಿಸಿ ಮಂದರದೇವನೂ, ಅವನ ಸೈನಿಕರೂ ಅಶ್ವಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಹರಿತಕತ್ತಿಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ಅಶ್ವಿಕರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದುಮಂದಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದಕೂಡಲೇ, ಹೀಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಕುದುರೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಮಂದರದೇವನನ್ನೂ ಅವನ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ ಇದಿರಿಸಿದರು. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಬಾಹಾಬಾಹೀ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ಸಂಕುಲಸಮರದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯ ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಶತ್ರುಗಳಿಗೂ, ಅವರ ಕುದುರೆಗಳಿಗೂ ತಗಲಿದುವು. ಕೆಲವು ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಗುರಿತಪ್ಪಿ ಮರಗಳ ಕಾಂಡಗಳಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಇಂತಹ ಹೋರಾಟವು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರೊಳಗಿನ, ಅನೇಕರು ಸತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಗುತ್ತಾ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಮಂದರದೇವನೂ, ಅವನ ಸೈನಿಕರೂ ಅನೇಕಮಂದಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹದಿನೈದು ಮಂದಿ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗದವರು ಸಾಯುವುದೋ ಗಾಯಗೊಂಡು ಬಿದ್ದು ನರಳುವುದೋ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಉಳಿದವರ ಧೈರ್ಯವೆಲ್ಲ ಕುಂದಿಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೇನಿದೆ? ಅಳಿದುಳಿದ ಶತ್ರುಗಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಓಡ ತೊಡಗಿದರು. ಮಂದರದೇವನ ಸೈನಿಕರು ಓಡುವವರನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ, ಹೊಡೆದು ಅಳವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೊಂದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಡಗಿತು. ಆಕಾಶದಿಂದ ಆಗಾಗ ಹೊಡೆಯುವ ಗುಡುಗಿನ ದನಿಯು ಹೊರತು ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳೇನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸೋತು ಓಡುತ್ತಿರುವ ಸೈನಿಕರು ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಆ ತೆಂಗಿನತೋಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೋಟೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಶವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ರಾಜಪ್ರಾಸಾದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಮಂದಿ ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತರಾದ ಮರಾಳ ಸೈನಿಕರು ಅಟ್ಟಹಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮಂದರದೇವನಿಗೂ ಅವನ ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಯಗಳಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಬಳಲಿ ಬಸವಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿ, "ಇನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡುವುದು ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶತ್ರುಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ನಾವು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಬೇಕು" ಎನ್ನುತ್ತ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ದೋಣಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗ ಬೇಗನೇ ಹೋದನು. ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರೂ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ಮುಂತಾದವರ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಒಡೆಯನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

ದ್ರೋಹಿ ಅಂಗರಕ್ಷಕನು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಆ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳೇನೋ ಇದ್ದುವಾದರೂ ಅವು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೂರಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥವೇ ಅಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕದಾದ ಸಾಧಾರಣ ದೋಣಿಗಳು. ತೆರೆಚಾಪೆಗಳ ಸಾಧನಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೊಳಸಿಕೊಂಡೇ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಂದರದೇವನು ಆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಥಟ್ಟನೆ ಏನೋ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದವನಂತೆ "ಹೋ!" ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದು ಸೈನಿಕರ ಕಡೆಗೆ ಚಿಂತಿಸುವವನಂತೆ ನೋಡಿದನು. ಒಡೆಯನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದೆ ಸೈನಿಕರೂ ಬೆರಗಾದರು.—(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

ಮಕರದೇವತೆ

೩

[ನಿರಾಯುಧನಾದ ಮಂದರದೇವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಲು ಬಲಿಯು ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಮಂದರದೇವನನ್ನು ಅವನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಂಡರೊಡನೆ ಅಶ್ವಿಕ ಸೈನಿಕರು ಮುತ್ತಿದರು. ಆಗ ನಡೆದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಶ್ವಿಕರು ಸಾಯಲು, ಉಳಿದವರು ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದರು. ಮಂದರದೇವನು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದವರೊಂದಿಗೆ ದೋಣಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು.]

ಆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಮಂದರದೇವನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು, ನಿರಾಶೆಯ ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಕ್ಷಕ ಸೈನಿಕರು ಬೆರಗಾದರು. ಮಂದರದೇವನ ಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಅವನೇನೋ ದೀರ್ಘಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತೋರಿತು. ಮಂದರದೇವನು ಒಮ್ಮೆ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೂ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೂ ನೋಡುತ್ತ ನಿರಾಶೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು.

ತಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನು ಕಳವಳ ಪಡಿಸುವಂತಹ ಹೊಸ ಸಂಗತಿ ಯಾವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಅವರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿರಲು, ಮಂದರದೇವನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ಹೀಗೆಂದನು:

"ನನ್ನ ಪ್ರಿಯರೇ, ನಾವೀಗ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅಷ್ಟು ಕ್ಷೇಮವೆನ್ನಲು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದು ಓಡಿಹೋದ ಆ ಕುದುರೆ ಸವಾರರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಅವರ ನಾಯಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಎರಡು

ನಾಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲದೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮುತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗಾಗದು. ಅಂತಲೇ ನಾವು ಈ ಚಿಕ್ಕ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟು ಯಾವ ಕಾಣದ ದ್ವೀಪಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಪಾಯ ತಲೇ ಮೇಲೆ ಬರುವುದೋ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನೀವು ನಾಲ್ವರೂ ಸಹ ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಬಲ್ಲಿರಾ ?"

ಕೂಡಲೇ ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರೂ ಒಗ್ಗೊರಲಿನಿಂದ, "ಮಹಾರಾಜರೇ ! ಇದೆಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಭೂ ! ನಾವು ಇಷ್ಟುಕಾಲದ ವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದವರು. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂಥ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದವರು ನಾವಲ್ಲ ಪ್ರಭೂ !" ಎಂದರು. ತನ್ನ ಸೈನಿಕರ ರಾಜಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಂದರದೇವನ ಹೃದಯವು ದ್ರವಿಸಿತು. ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, "ನಾನು ನಿಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಶಂಕಿಸಿ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇನೋ ಈವರೆಗೂ ಅವಿವಾಹಿತನಾಗಿರುವವನು. ಯಾವ ಬಂಧನವೂ ಇಲ್ಲದವನು. ಯುದ್ಧ ಪ್ರಕಟನೆ ಮೊದಲಾದ ಯಾವುದೇ ರಾಜಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನಲ್ಲಾ, ಆ ಧೂರ್ತ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರ ! ಅವನನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಹಿಡಿದು ಹತಮಾಡುವುದೊಂದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಜೀವಿಕೋದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು, ಬಂಧುಗಳು..." ಎನ್ನಲು ಸೈನಿಕರು "ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಪ್ರಭೋ; ಅಂತಹ ಬಂಧನಗಳಾವುದೂ ನಮಗೇನಿಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜರೇ." ಎಂದರು ನಾಲ್ವರೂ ಏಕಕಂಠದಿಂದ.

ಮಂದರದೇವನು ಸೈನಿಕರ ಕಡೆಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸೂಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, "ಈಗ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ. ಇನ್ನು ನಾವು ತಡಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಡೆಯಿರಿ. ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಏರಿಕೊಳ್ಳೋಣ" ಎಂದು ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು.

ಎರಡು ದೋಣಿಗಳೂ ಅವರನ್ನು ಏರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹುಟ್ಟುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಂಡು ಹೋದುವು. ಸಮುದ್ರ ಜಲರಾಶಿ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ತುಫಾನಿನ ವೇಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮಿಂಚೂ ಗುಡುಗೂ ದೂರದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹನಿಮಳೆಯೂ, ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಗಾಳಿಯೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆಗಲೇ ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಮಿಸಿದ್ದನು. ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು, ಆಗಲೇ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಚಂದ್ರನು ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳ

ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೂ, ಸಮುದ್ರ ಗರ್ಭದೊಳಗೂ ತನ್ನ ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನು ಹಾಯಿಸಿ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪ್ರಕೃತಿ ಉಲ್ಲಾಸಿತವಾಗಿತ್ತು.

ದೋಣಿಗಳು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದುವು. ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರನಾದ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿರುವ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಮಂದರದೇವನೂ ಸೈನಿಕರೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಶತ್ರುಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹರಿಯುವಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಚಂದ್ರಕಿರಣ ರೇಖೆಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರವು ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಿಣುಕು ಮಿಣುಕು ದೀಪಗಳು ತೇಲಾಡುವ ಕಾಂತಿ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ತುಫಾನಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಅಷ್ಟು ದೂರದ ವರೆಗೆ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಹಳ್ಳಿಯವರಾರೂ ಇರಲಾರರು. ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನು ಕಳುಹಿಸಿದ ದೋಣಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವೇ !

ಈ ಭಯಸಂಶಯಗಳು ಮಂದರದೇವನನ್ನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಮಿನುಗುವ ದೀಪಗಳ ಕಾಂತಿ ಅವರ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅವು ಸಾಧಾರಣ

ವಾದ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳೇ ಎಂದು ಮಂದರದೇವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚು ದೀಪಗಳಿರುವಂತೆ ಕಂಡುದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳೇ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಂತವಾಗಿರುವ ಈ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ಯುದ್ಧವು ತಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲವೇನೊ ? ಆ ದೀಪಗಳ ಕಾಂತಿಯು ದೋಣಿಯವರು ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದವರೇ ಆದರೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ಕಂಡಲಿನಿಯ ದೋಣಿಗಳೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ ?" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೇ ಇದೊಂದು ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದು ಅವನಿಗೇ ತೋರಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು "ಮಹಾರಾಜಾ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಖಡ್ಗಗಳ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾಮಂತ್ರಿಯವರು ನಾವು ನಾಲ್ವರನ್ನೂ

ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಸರಪಡಿಸಿದಾಗ ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದೆವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆವು" ಎಂದನು.

"ಪರವಾಗಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು, "ನಮ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಕಿ ಮರಾಳದೇವಿಯ ಕರುಣೆಯೂ ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಾಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮರಣವೇ ತಪ್ಪದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಶರೀರವು ಸಮುದ್ರ ಗರ್ಭದ ಮೀನುಗಳಿಗೋ, ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳಿಗೋ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ!" ಎಂದನು.

ಮಂದರದೇವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು. ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಿನುಗುವ ದೀಪಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮೀಪ ಬಂದುವು.

ಕಣ್ಣಿನ ಅಳವಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲು, ಆ ದೋಣಿಗಳಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಯದ ಅಜಾನುಬಾಹುವೊಬ್ಬನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿನೊಂದಿಗೆ ಎದ್ದು ಗುರಿಹಿಡಿದು ನಿಂತುದೂ ಕಾಣಿಸಿತು. ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಖ ಕವಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣದೆ ಹೋದರೂ, ಅವನು ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಕಟ್ಟಾಳುವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದನು.

"ಅನುಮಾನವು ನಿಜವಾಯಿತು. ಅವರು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೈಯಳವಿಗೆ ಬರುವ ವರೆಗೆ ನಾವು ಅವರ ಬಾಣಗಳ ಗುರಿಗೆ ತಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು. ದೋಣಿಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತುಬಿಡುವುದೇ ಈಗಿನ ಉಪಾಯ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದರೊಳಗೆ ರಿವ್ವನೆ ಬಂದ ಒಂದು ಬಾಣವು ಮಂದರದೇವನ ದೋಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಮಂದರದೇವನೂ ಸೈನಿಕರೂ ದೋಣಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು. ಇದಿರು ಪಕ್ಷದ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದೂ, ಬಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದೂ, ಬಗ್ಗಿ ಕುಳಿತ ಮಂದರ

ದೇವನಿಗೂ, ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಹತ ಮಾಡಲು ಬರುವ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದವರೆಂದೇ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಸಮೀಪ ಬರುವರೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅತಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಮೀಪಿಸುವ ಆ ದೋಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೀಪ ಬರುವವರೆಗೂ ಮಾತಾಡದೆ ಬಗ್ಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇರೇನೂ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಅದೃಷ್ಟ ಹೇಗೋ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ತೆಪ್ಪಗೆ ಹೊಂಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಂದರದೇವನಿಗೂ, ಸೈನಿಕರಿಗೂ ತೀರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ "ಜೈ ಸಮರಸೇನಾ" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಗರ್ಜನೆಗಳು ಕೇಳಿಸಿತು. ಇದೆಂತಹ ಹೊಸ ಜಯಘೋಷವೋ ಎಂದು ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವುದರೊಳಗೆ ಮಂದರದೇವನು ಕುಳಿತ ದೋಣಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ದೋಣಿ ವೇಗದಿಂದ ತಾಗಿ ಅತಿ ಮೇಲು ಮಾಡುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಡೆಯಿತು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಎದ್ದು ನಿಂತನು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಟ "ಜೈ ಮರಾಳೀ !" ಎಂಬ ಸಿಂಹನಾದವು ಸಮುದ್ರ ತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಮೊಳಗಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಸುಳಿದ ಅವನ ಕತ್ತಿ ಒಬ್ಬ ಶತ್ರುವನ್ನು ತಾಗಿತು. ಅವನು ಕೆಟ್ಟ ದನಿಯಿಂದ ಕೂಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಬಲಿಯಾದನು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮಂದರದೇವನ ನಾಲ್ವರು ಸೈನಿಕರೂ ಭೀಕರವಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಇದಿರಾಳಿಗಳ ದೋಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿದರು. ಆಗ "ಓಹೋಯ್ ! ನಿಲ್ಲಿರಿ ! ತಾಳಿರಿ ! ನಾವು ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲ ! ಮಿತ್ರರು ! ಮಿತ್ರರು !" ಎಂದು ಉಚ್ಚ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊರಟ ಕೂಗು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ತಬ್ಧಗೊಳಿಸಿತು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಮಂದರದೇವನ ಸೈನಿಕರ ಕತ್ತಿಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಸೈನಿಕರು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರು.

ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಝಳಿಪಿಸುತ್ತ, "ಯಾರು ನೀವು ? ಹೇಗೆ ಮಿತ್ರರು ? ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಸೈನಿಕರು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ?" ಎಂದು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

"ನಾವು ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳೇನೋ ನಿಜವೇ. ಆ ಘಾತುಕನಾದ ನರವಾಹನಮಿತ್ರನು ನಮಗೆ ಪ್ರಬಲ ಶತ್ರು. ನೀವು ಮರಾಳ ದ್ವೀಪ ವಾಸಿಗಳಾದರೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಸರಿ. ಮೊದಲು ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿರಿ" ಎಂದನು ಆ ದೀರ್ಘಕಾಯ.

ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮೋಸವಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಮಂದರದೇವನಿಗಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಮೋಸದ ರೀತಿ ಅಂತಹುದು ! ಇವರೆಲ್ಲ ಅವನ [illegible] [illegible] ಕತ್ತಿಗಳಾದರೆ ?

"ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕನಾರು ? ಅವನ ಹೆಸರೇನು ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು ಮಂದರದೇವ.

"ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾನೇ ನಾಯಕ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶಿವದತ್ತ. ಈ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಅನುಚರರೇ !" ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಬಂದಿತು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಮಂದರದೇವನ ಸಂದೇಹವೆಲ್ಲ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ, "ಸ್ವಾಗತ! ಸುಸ್ವಾಗತ! ಶಿವದತ್ತರೇ !" ಎಂದು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಾ, "ಆಹಾ! ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅಂದರೆ ನಾನು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನೂ, ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಮಹಾ ಸೇನಾನಿಗಳಾದ ಸಮರಸೇನರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೂ ಸಮರಸೇನರೂ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಭಯಂಕರ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸಮಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಆ ಮಹಾ ಸೇನಾನಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸಹಚರರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಂತಹ ಆಕಸ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗುಂಟಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಸುಸ್ವಾಗತವಿದೆ."

"ನೀವು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ? ಮರಾಳ ದ್ವೀಪದ ರಾಜ್ಯದವರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಜಯಧ್ವಾನದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತ ಹೊರಟಿರಿ ? ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜ ಮಂದರದೇವ ನೀವಲ್ಲವಷ್ಟೇ ?" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಸದ್ಯ ಅಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಈಗ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಹಿಂದಿನವರೆಗೆ ನಾನು ಮರಾಳ ದ್ವೀಪದ ರಾಜ ಮಂದರದೇವನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೇವಲ ಮಂದರದೇವ ಮಾತ್ರನೇ ಆಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ನನ್ನ ರಾಜ್ಯ, ನನ್ನ ಕಿರೀಟ, ಎಲ್ಲಾ ಆ ಘಾತಕ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ವಶವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನು

ಹೀಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಪಾಲಾಗಿ ಅಲೆಯ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು." ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

ಶಿವದತ್ತನು ಏನೂ ಹೇಳದಾದನು. ಅವನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗಿರುವ ಆ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳೂ ಮಂದರದೇವನ ದೋಣಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತವು. ಶಿವದತ್ತನು ಮಂದರದೇವನ ದೋಣಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಏನೋ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಬರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಂದರ ದೇವನು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳ ತೋರಿಸಿದನು.

ಶಿವದತ್ತನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, "ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕೂಡಾ ಹೋಯಿತೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯವಾದರೂ ಉಳಿದವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಾಜರೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಂದರದೇವನೆಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅದಿರಲಿ, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವು ಎತ್ತ ಕಡೆಗೆ ? ನಿಮ್ಮ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ಯಾವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದೆ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಮಂದರದೇವನು ಒಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು [illegible] ಬಿಟ್ಟನು. ಆಮೇಲೆ ಮುಗುಳುನಗು ಸೂಸಿದನು. "ಶಿವದತ್ತರೇ, ನನ್ನ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ಯಾವುದೆಂದು ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪವಮಾನನ ಮಿತ್ರನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇವರು ನಾಲ್ವರೂ ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸೈನಿಕರು. ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವ ಕೊಡುವವರು" ಎಂದನು.

"ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆಂದಾಯಿತು. ನಾನು ಕೂಡಾ ಆ ಶತ್ರುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಂದರದೇವನ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಎದ್ದು "ಮಹಾರಾಜರೇ ! ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತೀರವು ಕಾಣುವಹಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ದೀಪಗಳು ಕದಲುತ್ತಿವೆ. ಏನೋ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ ? ಅವೆಲ್ಲಾ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊರ ಟಿರುವ ದೋಣಿಗಳೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶತ್ರುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವರೋ ಏನೋ ? ಅಥವಾ ಆ ಕಡೆಯ ತೀರದ ಜನರೋ ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಾವು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ರೋಣ" ಎಂದನು.

ಶಿವದತ್ತನೂ ಮಂದರದೇವನೂ ಆ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರು. ಸೈನಿಕನು ಹೇಳಿದುದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶಯೋಕ್ತಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲವೂ ದೀಪಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿ ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಿಂಚು ಹುಳಗಳೋ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಸಮುದ್ರ ಜಲದ ತೆರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ದೀಪಗಳೊಂದಿಗಿರುವ ದೋಣಿ

ಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೂ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಇಳಿದೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದುವು. "ನಮಗೆ ಅವುಗಳ ಗೊಡವೆಯೇ ಬೇಡ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿಬಿಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸೇರುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ದ್ವೀಪಗಳಾವುವೂ ಸುರಕ್ಷಿತವೆನಿಸಲಾರವು. ತಪ್ಪಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹವದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಯುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಹಿಸಲಾರೆವು" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ನಿಜ, ನಿಜ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ಮನೋಭಾವವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ತಲೆಯಾಡಿಸಿದನು. ನಾಲ್ಕು ದೋಣಿಗಳೂ ಹುಟ್ಟುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟುವು.

ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ದೀಪಗಳು ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ನಾವಿಕದಳದ ನೌಕೆಗಳದೇ. ಅವು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಬೆಂಬತ್ತುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ದೀಪಗಳನ್ನು ನಂದಿಸಿ ಹಾಕಿದನು. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ದೋಣಿಗಳೂ ಕೇವಲ ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲೇ ಸಾಗತೊಡಗಿದುವು. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮೇಘಗಳು ಮರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದುದರಿಂದ ಕವಿದ ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವೇ ಆಯಿತು. ದೋಣಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗಿ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ನಡೆಸುವವರು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂದರದೇವನು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿ ಅಪಾಯವು ದೂರವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟು, "ಮಹಾಕಾಳದೇವಿಯ ಕೃಪೆ! ಸದ್ಯ ಭಯ ದೂರ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೋಣಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಳಿರಿ ಶಿವದತ್ತರೇ, ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳಾಗಿ, ಮಹಾ ಸೇನಾನಿ ಸಮರಸೇನರ ಬಲಗೈಯಂತಿರುವ ನೀವು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು? ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೇ ಈ ಗತಿ ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದನು.

"ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನ ಕುಟಿಲ ರಾಜನೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವ. ಅದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮರಸೇನರ ತಪ್ಪೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿರಿ" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. —(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

೪

[ತನ್ನ ಕೋಟೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ವಶವಾಗಿ ಹೋಗಲು, ಮಂದರದೇವನು ನಾಲ್ಕಾರು ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟನು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಂದರ ದೇವನನ್ನು ಅಟಕಾಯಿಸಲು, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲವೆಂದೂ, ಶಿವದತ್ತನೆಂದೂ ತಿಳಿದು, ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಾತುಕತೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು.]

ಹಿಂದೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಮರ ಸೇನನ ಸಂಗಾತಿಯಾದ ಶಿವದತ್ತನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಂದರದೇವನಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಗಿ ದೊಡ್ಡ ಅನುಭವಶಾಲಿಯಾಗಿ - ರಾಜನ ಬಲಗೈಯಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಮರ ಸೇನನಿದ್ದು ಕೂಡಾ, ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಭಯಂಕರ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಸಾಹಸ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಕುಂಡಲಿನಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಂಪತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದನಲ್ಲಾ ? ಆ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಮೇಲುಂಟಾಗಬೇಕಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅತಲ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯವು ಬೀಳುವುದೆಂದರೇನು ?

“ಶಿವದತ್ತಾ, ಸಮರಸೇನನು, ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಗಳ ದ್ವೀಪದಿಂದ ತಂದ ಧನ ರಾಶಿಯು ನೌಕೆಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಸೌಖ್ಯಗಳೂ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿ

ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಂಥ ವಿಪರೀತ ಹೇಗಾಯಿತು ?" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಕೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ನಕ್ಕನು.

"ಮಂದರದೇವಾ, ಆ ಧನರಾಶಿಗಳೇ ಕುಂತಲಿನೀ ದ್ವೀಪದ ಅರಾಜಕದ ತಾಂಡವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿ ! ನಾವು ಆ ನಾವೆಯೊಂದಿಗೆ ಕುಂತಲಿನೀ ದ್ವೀಪವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ರಾಜನಾದ ಚಿತ್ರಸೇನನೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ನಮಗೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ವಾಗತವೇನು, ಸಂಭ್ರಮವೇನು, ಉತ್ಸಾಹವೇನು ! ಎಡೆಬಿಡದೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ರಾಜಧಾನೀ ನಗರವು ಆನಂದೋತ್ಸವಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯಿತು. ಚಿತ್ರಸೇನನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಮಮಾತ್ರಕ್ಕಿರುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದನು. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎರಡು ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಾಲಿನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳವಾಯಿತು" ಎಂದನು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೇನು ? ಕುಂತಲಿನೀ ದ್ವೀಪದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸರ್ವಸುಖಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವ ಲೇಸಾಯಿತಲ್ಲಾ ?" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

"ಮಂದರದೇವರಾಜಾ, ಅವಸರಪಡದೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳೋಣವಾಗಲಿ." ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಗಂಟಲು ಕೆರೆದು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು :

"ಯಾವಾಗ ಧನಾಗಾರವು ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರದ ಮಣಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತುಳುಕ ತೊಡಗಿತೋ ಆಗಲೇ ರಾಜನಾದ ಚಿತ್ರಸೇನನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲನೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನರಾಶಿಯಂತೂ ಇದೆ ; ಇನ್ನು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವೇನಿದೆ ? ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ ? ಎಂದು ಮಹಾಸೇನಾಧಿಪತಿ ಸಮರಸೇನನಿಗೂ ತೋರಿತು. ನನಗೆ ಕೂಡಾ ಹಾಗೆಯೇ ಅನಿಸಿತು.

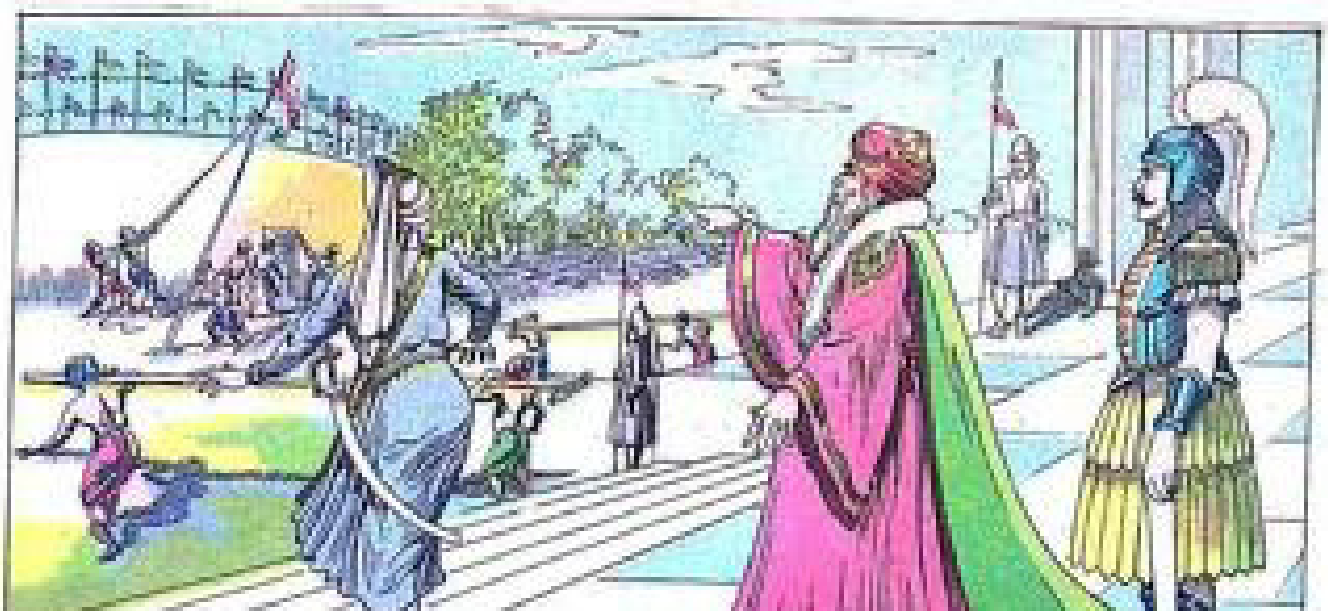
ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆನಷ್ಟೆ? ಆ ಹಣದಿಂದ ಅವರು ಆಮೋದ ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗ ತೊಡಗಿದರು. ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಕೂಡಾ ರಾಜನಿಗೆ ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಸೊಂಟ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತರಾತುರಿ ತಗ್ಗಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹಡಿಲು ಬೀಳಿಸಿ ಬಂಜರುಗೊಳಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಅದರಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗದಾದುವು. ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ರವಾನೆ ತಗ್ಗಿತು. ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು,

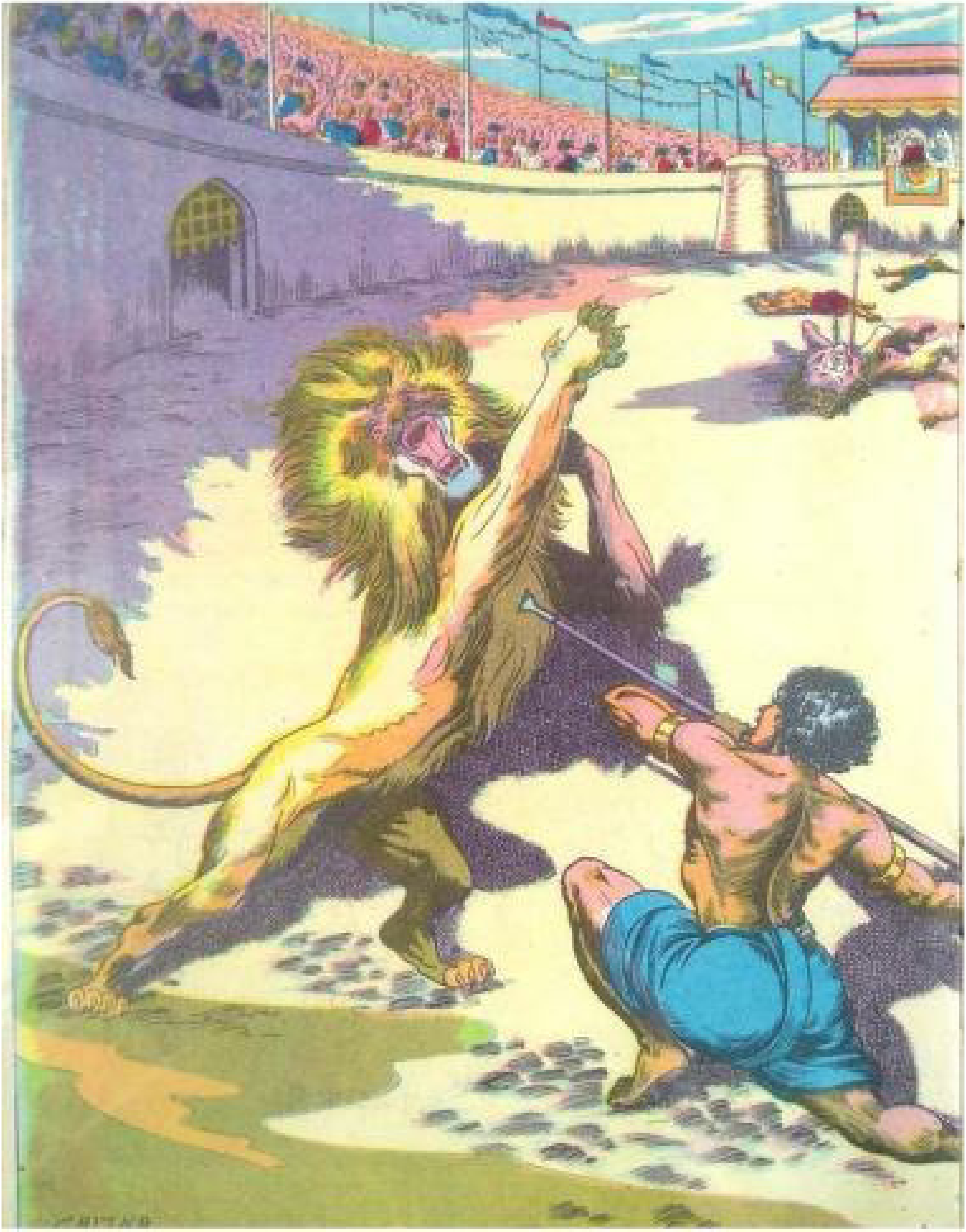
ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಳಿದವರಂತೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿದ ಹಣದಿಂದ, ಏನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ, ಹಣದ ಗಂಟು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಆನಂದವಾಯಿತು. ಬತ್ತ ಮೊದಲಾದ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೂ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಹಣ ಮಾಡ ತೊಡಗಿದರು.

ರಾಜ್ಯವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅರಾಜಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಂಚಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳು ಗುಂಪು ಸೇರಿಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದೋಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಬತ್ತದ ಚೀಲದಷ್ಟು ಬಂಗಾರವು ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಕೂಡಾ ಗುಂಪು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಇದಿರಿಸಿ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹಾದಿಯಾರು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಚಾರ ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜನಗೂ ಸಮರಸೇನನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಅದಾವುದೂ ತಿಳಿಯದು. ನಾವು ಕೂಡಾ ದೇಶದ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಧನಾಗಾರದಿಂದ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾಗೆ ಹರಿಯುವ ಧನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಬಹಳಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಕೇಳ ದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಲಾಗುತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಸಾವಿರ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಷ್ಟುಧಿಕವಿದ್ದರೂ ಸಾಕೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ರಾಜನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ವಿನೋದಗಳಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಆಟಗಳು ತುಂಬಾ ವಿಚಿತ್ರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಲು

ಘೋರ ! ಈಗ ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ವಿನೋದ ಪ್ರದರ್ಶನವೆನ್ನಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಲು ದೂರದೂರದಿಂದ ಕೂಡಾ ನೂರಾರು ಜನರು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಬರುವರು. ಅದೆಂಥ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತೇ?

ಆಗಲೇ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಂದ ಕ್ರೂರವಾದೊಂದು ಸಿಂಹವನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟಕಟೆಯ ವಠಾರದೊಳಗೆ ಬಿಡುವರು. ಅದನ್ನು ಬರಿಗೈಯಿಂದಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಬಿಕ್ಕ ಶಸ್ತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದವನಿಗೆ ಸತ್ತ ಸಿಂಹದನ್ನು ಭಾರಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವರು. ಧನದ ಆಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕಮಂದಿ ಸಾಹಸೀ ಯುವಕರು ಸಿಂಹದೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಂತರು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೃಷ್ಟವಂತರು ಅದನ್ನು ಕೊಂದು ಬಂಗಾರ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮನೆಸೇರಿ ಸುಖ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಬರು ಬರುತ್ತ ಈ ವಿನೋದವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕ್ರೂರವೂ ಅನಾಗರಿಕವೂ ಆಯಿತು. ಆನೆಗಳ ಹೋರಾಟ, ಆನೆಗೂ ಸಿಂಹಕ್ಕೂ ಕಾದಾಟ, ಆನೆಗಳಿಂದ ತುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಲ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಮುಂತಾದ ರೀತಿಗಳಿಗೇ ತಿರುಗಿತು. ನಾನು ಸಮರಸೇನನಿಗೆ ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಮೇಲಿಗಿಂತಲೂ, ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಧ್ಯೇಯದಲ್ಲಿ ಆದ ನೋಡಿದ್ದ ಸಮರಸೇನನ ಮಿತ್ರನೆಂಬ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದಿತು.

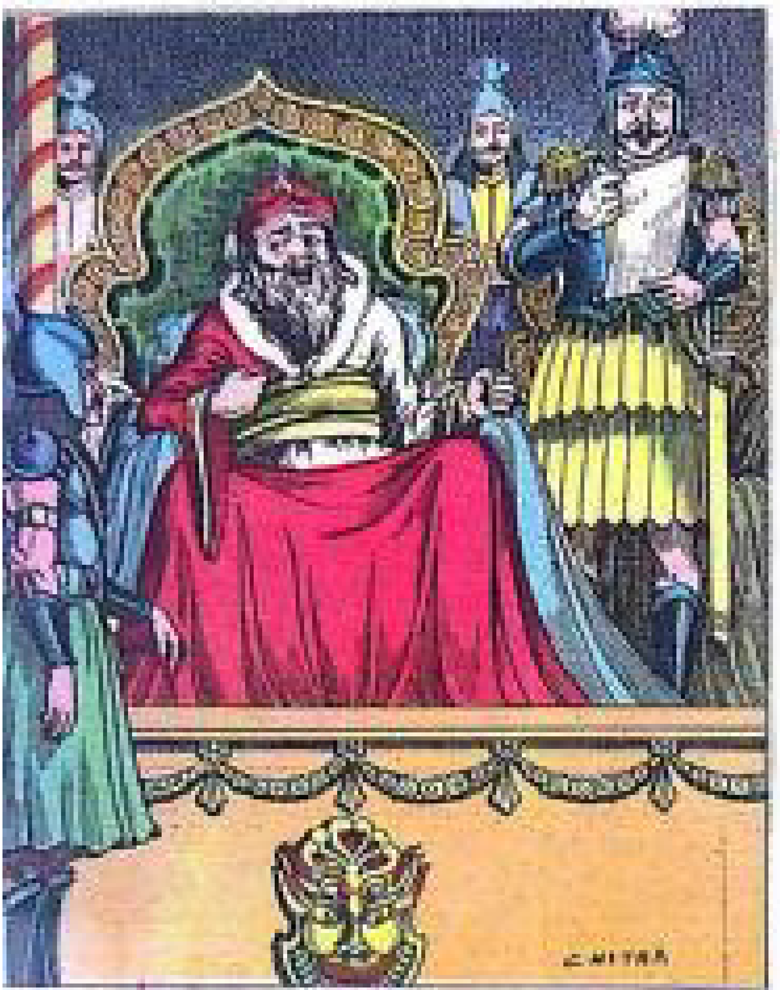
'ಭಾಂಡಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಧನಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೊರತೆ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯವಂತರಾಗಿ, ಸಾಹಸವಂತರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಾಧ್ಯತೆ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ರಾಜನು

ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥ ಆಟಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪೇನು ಬಂತು ?" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು.

ರಾಜನೂ, ರಾಜಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಈ ಬಗೆಯ ವಿನೋದ ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವಾಗ, ಗ್ರಾಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬರತೊಡಗಿದ್ದುವು.

ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿಯೂ ಬಾಯಿ ಇರುವವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕರಾಜನ ಹಾಗೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಕೆಲಮಂದಿ ಅನುಚರರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದೂ, ಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ನಡೆಯಿತು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟುವು. ಈ ಸಂಗತಿ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನಿಗೂ, ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ, ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಭಯಶೀಲನೆಂದು ನನಗೇ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದರು.

ದೇಶದೊಳಗಿನ ವರ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೂ, ವ್ಯವಸಾಯವೂ ಪೂರ್ತಿ ಹಾಳಾದುವು. ಅನೇಕರು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೈಯುವುದೂ, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆರಳುವುದೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೇಸದ ಕೆಲವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ, ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳೆಗಾರರಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನೂ, ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ದೋಚಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ದರೋಡೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಬಹು ಬೇಗದಲ್ಲೇ ಚಿತ್ರಸೇನನ ಪರಿಪಾಲನೆ ಎಂಬುದು ರಾಜಭವನದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಪರಿಮಿತವಾಯಿತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜನನ್ನು ಹೆದರುವವನೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ರಾಜರೂ, ಮಹಾರಾಜರೂ, ಸಾಮ್ರಾಟರೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನಿಗೆ ಬಿಸಿ ಮುಟ್ಟುವ ಸಂಭವ ನಡೆಯಿತು. ಅವನು ವಿನೋದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಆನಂದದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಬಂದು, ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ರಾಜನು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಸಮರಸೇನನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಮರಸೇನನ ಮುಖದ ಕಳೆ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕುಂದತೊಡಗಿತು. ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅವನ ಮುಖದ ರಕ್ತವೆಲ್ಲಾ ಇಂಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿತು.

ಅವನು ರಾಜನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುವ ಸ್ವರದಿಂದ ಸಣ್ಣ ದನಿಯಲ್ಲಿ 'ಮಹಾರಾಜಾ, ತುಂಬಾ ಅವಸರದ ಅಗತ್ಯ ವಿಷಯವಿದೆ. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಭವನದ ಅಂತರಂಗದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹು ಬೇಗನೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ!' ಎಂದನು.

'ಹಾಗೇನು ತಲೆಹೋಗುವ ಕಾರ್ಯ ಬಂತಯ್ಯಾ! ನೀನೇ ಹೋಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಪಡಿಸಿಬಿಡು' ಎಂದನು ಚಿತ್ರಸೇನ ಆಟದ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಲನ್ನು ಕೀಳಲಾಗದೆ.

'ಇಲ್ಲ ಪ್ರಭೂ. ನಡೆಯಿರಿ. ತಮಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು!' ಎಂದು ಸಮರಸೇನನು ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಚಿತ್ರಸೇನನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು. ಆಗ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ನೋಡಿದೆ. ಸಮರಸೇನನು ನನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, 'ಶಿವದತ್ತಾ, ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ. ನೀನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೇ ಇರಬೇಕು' ಎಂದನು.

ನಾವು ಮೂವರು ಮಹಾರಾಜನ ರಹಸ್ಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರಿದೆವು. ಸಮರಸೇನನು ದೂತ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಹೀಗೆಂದನು.

'ಇಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ನಾವು ಕನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ ಇದೆವು. ಈ ಕುಂತಲೀನ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ

ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಕೆಲವು ರಾಜರೂ ಮಹಾರಾಜರೂ, ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೇರಿ ನಮಗೆ ಈ ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಏಕ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದುಷ್ಟನೂ ಅಸಮರ್ಥನೂ ಆದ ರಾಜನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅವರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕಂತೆ. ಅವರಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗುವುದೇ ಜೀವದಿಂದಿರುವ ಮಾರ್ಗವಂತೆ ನಮಗೆ! ಕೊನೆಯ ಸಂದೇಶವಂತೆ ಇದು.'

ಇಷ್ಟು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಿದ್ದೆಯು ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಾಯಿತು. ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ನಿದ್ದೆಯಿಂದೆದ್ದವನಂತೆ ಸಮರಸೇನನನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದನು. ನೆಲವನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು. 'ಸಮರಸೇನಾ, ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೈಜಾರಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದೆಯೆಂದಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ಹರಿದ ಹಣದ ಪ್ರವಾಹ. ಇನ್ನು ಈ ಸೊಕ್ಕು ಹಿಡಿದವರ ಕುತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಸುಕದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಚಿತ್ರವಧೆಮಾಡಬೇಕು. ಬೇಗನೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಾಚಾರ ಬರುವಂತೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಾಡಿರಿ. ಈಗಲೇ ಹೊರಡಿರಿ!'

'ಸರಿ ಮಹಾರಾಜರೆ. ಮತ್ತೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಸಮರಸೇನನು ರಹಸ್ಯ ಮಂದಿರದಿಂದ ಹೊರಟನು. ನಾನೂ ಅವನೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯಾವ ಮಾತೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಸಮರಸೇನನು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಥಟ್ಟನೆ ನಿಂತು, 'ಶಿವದತ್ತಾ, ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ನಾನು ಇದಿರು ನೋಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ದೇಶವು ಅರಾಜಕವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ, ಬಾಯಿ ಮಲ್ಲರಾದವರು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಅವರವರೊಳಗೆ ಹೋರಾಡುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಅರಿತಿದ್ದೆನು. ಅಂಥವರು ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜನನ್ನೇ ಇದಿರಿಸುವಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗುವರೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಒಂದು: ಸಮರಸೇನನಿಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಕೂಡಾ ದೇಶ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯದೆಂದು ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

'ಶತ್ರುಗಳು ಬಲಶಾಲಿಗಳೆಂದೇ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ದಾಳಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ರಾಜನು ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧ

ಸಾಧ್ಯವೋ... ಮುಂದಿನ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಭಯಂಕರ ವಾಗುವುದೆಂದು ನಾನೇ ಹೇಳಬೇಕೆ ?' ಎಂದನು.

ಸಮರಸೇನನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತ 'ನಿಜವಣ್ಣ, ನೀನು ಹೇಳಿದುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯವಿದೆಯೆಂದಾಯಿತು. ಆದರೂ ಧೈರ್ಯಗೆಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಸೈನ್ಯವಿದೆಯಲ್ಲ? ಅನುಭವಸ್ಥರೂ, ಸಮರ್ಥರೂ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನಂಬುಗಸ್ಥರೂ ಆದ ನಾಯಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶ ದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಬಗೆಸಿ ತಾಕಲು ಬಹಳ ಹೊತ್ತೇನೂ ಹಿಡಿಯದು.' ಎಂದನು.

ಸಮರಸೇನನು ನಂಬುಗಸ್ಥರಾದ ನಾಯಕರೆಂದು ಯಾರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುವವರಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಮಂದಿ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ, ಅವರೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯನಾದ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

'ಆದರೆ ಅಂಥವರ ಬುದ್ಧಿ ಈಗ ಹೇಗಿದೆಯೋ! ವಿನೋದದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆದ ಸೈನಿಕರ ಯುದ್ಧದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ ಏನಾದೀತು!' ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುರುಕುರು ಮಾಡುತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವವನಂತೆ, 'ನಿಜ ನಿಜ. ಈ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೀನಾಗಲೀ ನಾನಾಗಲೀ ಸ್ವತಃ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೂ ಆದೀತು. ನಾವು ಹಿಂದಿದ್ದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೇ ಸಾಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ದ್ರೋಹಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.' ಎಂದೆನು.

'ಹೌದು. ನಿಜವೇ. ಹಿಂದಿದ್ದೇ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸೋಣ. ನಂಬುಗಸ್ಥನೂ, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಆದ ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದನು ಸಮರಸೇನ.

ನನಗೆ ಖುಷ್ಯೆನಿಸಿತು. ನರವಾಹನಮಿತ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಆಗಲೇ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು. ನನಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಅವನ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಮರಸೇನನೊಂದಿಗೆ ಈ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ಆದರೂ ನಾಯಕತ್ವವು ನರವಾಹನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಕೇಡು ತಂದುಕೊಂಡ ಹಾಗೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗೇನು ಮಾಡಲಿ? ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿತು ನನ್ನ ಹೃದಯ. —(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

೫

[ಮಂದರದೇವನು ಶಿವದತ್ತನ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕುಂಡಲಿನೀದ್ವೀಪರಾಜ್ಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಧನದ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ತಂದು ಹಾಕಿದುದರಿಂದಲೇ ವಿಪರೀತವಾಯಿತೆಂದೂ ರಾಜನು ವಿನೋದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ದೇಶವು ಅರಾಜಕವಾಗಿ, ಶತ್ರುಗಳು ಮುತ್ತುವಾಗ ಸೇನಾನಾಯಕತ್ವವು ನರವಾಹನಮಿಶ್ರನಿಗೆ ಸಿಗುವಂತಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.]

ಶಿವದತ್ತನು ಹೇಳುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ, ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಮಂದರದೇವನಿಗೆ, ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೋಣಿಗಳು ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅತ್ಯಾತುರದಿಂದ ಶಿವದತ್ತನ ಮಾತಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದು, "ಅಲ್ಲ ಶಿವದತ್ತರೇ, ಸೇನಾನಾಯಕತ್ವವು ದುಷ್ಟನಾದ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನಿಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ನಿಮಗಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಯಿತೇ ? ಸ್ವತಃ ನೀವೇ ಸೇನಾನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತಿತ್ತಷ್ಟೆ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

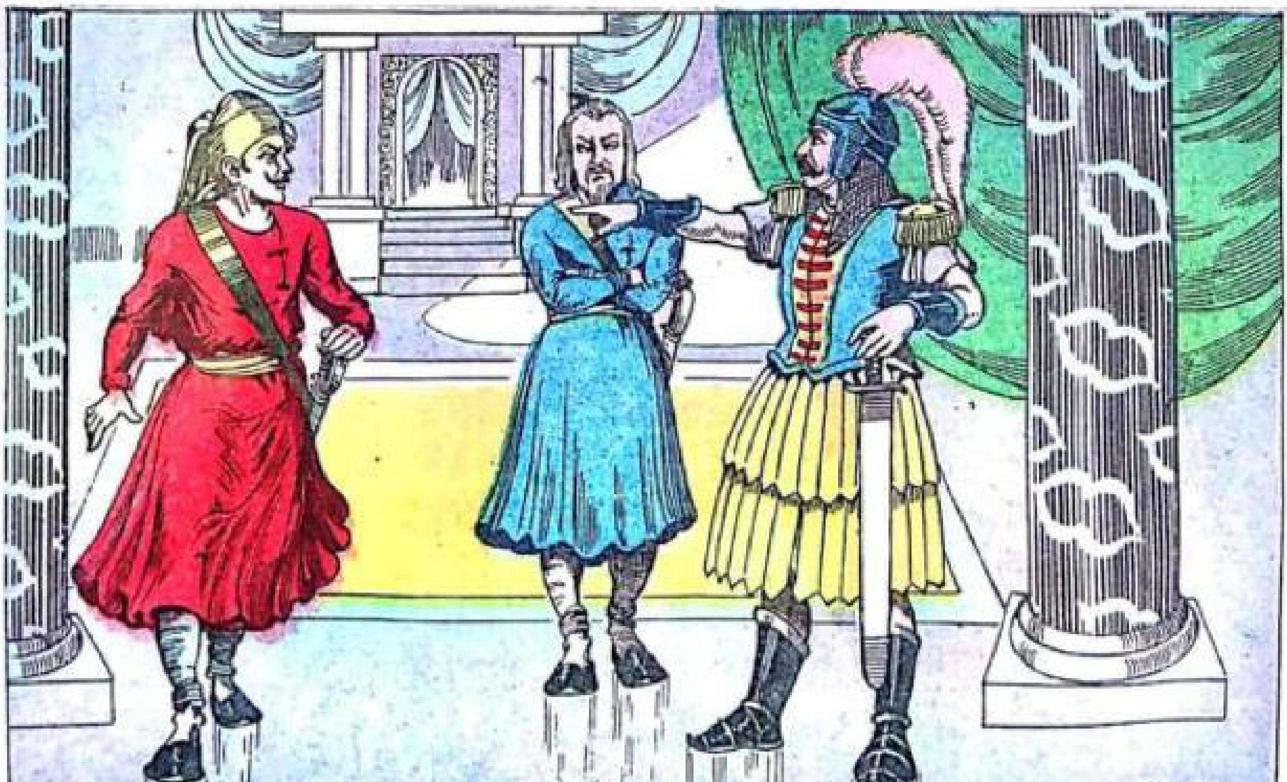
ಮಂದರದೇವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ನಕ್ಕು, "ಆ ದಿನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನನಗೆ ಸೇನಾನಾಯಕತ್ವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರದಷ್ಟೆ ? ಅದು ಏನೇನೋ ಅಪಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದರಿಂದ ಸೇನಾನಾಯಕತ್ವವು ದುಷ್ಟನೊಬ್ಬನಿಗೆ

ಸಿಗಲು ಬಿಡುವುದೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿರುವ ನಿಜವೇ. ಆದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಾಂತರವೇನೆಂದು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲು ತೊಡಗಿದೆನು. ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸಮರ ಸೇನನು, 'ಏನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಶಿವಪಾತ್ರಾ? ಸಂಕೋಚಪಡದೆ ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳು' ಎಂದನು.

ಅವನಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದು ಒಳ್ಳೇದೆನಿಸಿ ನಾನು ಅವನೊಡನೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ: 'ಸಮರಸೇನಾ, ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಸೇನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾಯಕನಾಗಬೇಕಾದುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆ. ಶತ್ರುಗಳು ಕಳುಹಿಸಿದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೋಡುವಾಗ, ಅವರ ಬಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವ ದೃಢನಂಬುಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ಹಾಕುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಇದು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯವು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ತಿಂದರೂ, ಅದು ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಶತ್ರುಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜ ಎತ್ತಲು ಉತ್ಸಾಹಬರುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯಗಳ ಬಲಕ್ಕೂ ವಿಸ್ಮೃತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮನದಂದು ನೋಡುವಾಗ, ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆದು ಹಿಂದೂಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀನೇ ಸೇನಾನಾಯಕನಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು'.

ನನ್ನ ಮಾತು ಸಮರಸೇನನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯಿತು. 'ಹೌದು. ನಿಜವೇ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.' ಎಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸಿದನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಮರ ಸೇನನು, 'ನೆನೆಯುವಾಗಲೇ ಬಂದೆ ನರವಾಹನಾ! ನಿನಗಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ನೀನೀಗ ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿ ಸೇನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರಮಂದಿ ಸೈನಿಕರು ಸಮಾವೇಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವುದರೊಳಗೆ

ಶತ್ರುಶೇಷವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತ್ವರೆಮಾಡು!' ಎಂದನು. ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಮಾತಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ನಗುವನ್ನು ನಕ್ಕನು. ಆ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ವಿಷಯವಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅದು ಎಂತಹ ಭಯಂಕರ ಕಾಲಕೂಟವಿಷವೆಂದು ಆಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವ ಕತೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಯಿರುವಾಗ ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ?

ಅವನು ಹೋದಕೂಡಲೇ ಸಮರಸೇನನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ, 'ಶಿವದತ್ತಾ, ನೀನು ಕೂಡಾ ನಿನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಬೇಕು. ಸಮಯ ಹೇಗೆ ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಿನ್ನವರು ಬೆಂಬಲವಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೇದು, ಕಡೇ ಪಕ್ಷ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದ ತುಕ್ಕನ್ನಾದರೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು' ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಕ್ಕನು.

ನನ್ನ ಅನುಚರರಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದವರಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮಂದಿಗಳನು ಆರಿಸಿ ಸರ್ವಸನ್ನದ್ಧ ಮಾಡಿಟ್ಟೆನು. ಆಗ ನನಗೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮಹಾ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸಮರಸೇನನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಬಹಳ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಅಂತಹ ಅವಕಾಶ ಬರಲಿರುವ ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದಿರಬಹುದು. ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಸೈನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಸೇರಿಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಾರ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅವನು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಲು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಳೆದು ಮತ್ತೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ತೇಕುತ್ತ ಉಬ್ಬಸ ಬಿಡುತ್ತ ಮುಗ್ಗರಿಸುತ್ತ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದೆವು, ಅವನ

ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಮರಸೇನನು ಬಾಲ ತುಳಿತ ಹಾವಿನಂತೆ ಎದೆ ಸೆಟೆಸಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕಣ್ಣ ರಳಿಸಿ ನಿಂತನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಬಾರದಿರುವ ಆವಸರವೂ ಕೋಪೋದ್ರೇಕವೂ ಈಗ ಬಂದಿತ್ತು.

'ಏನು ಹೇಳಿದೆ ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವುದೆ ? ಈ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗುಲ ನೆಲವೂ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದೇ. ನಿನಗೇನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಗಿದ್ಧಿ ಕೆಡಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಪಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಹೇಳುವ ನೀನು ಸರಿಯಾದ ಬೋದದಲ್ಲೇ ಇರುವೆಯಾ ?' ಎಂದನು ಸಮರಸೇನ.

ಸಮರಸೇನನ ಭಾವಾವೇಗವನ್ನು ನೋಡಿ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಹೆದರಿ ನಡುಗ ತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ಮತ್ತೇನೋ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಾಗ ಕೋಟೆಯ ಮುಖದ್ವಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೋಲಾಹಲ ಶಬ್ದ ಕೇಳತೊಡಗಿತು. ತುಫಾನಿಗೆ ಮಹಾವೃಕ್ಷಗಳು ನಡುಗುವಂತೆ ನಾವು ಹೆದರಿ ನಡುಗಿದೆವು.

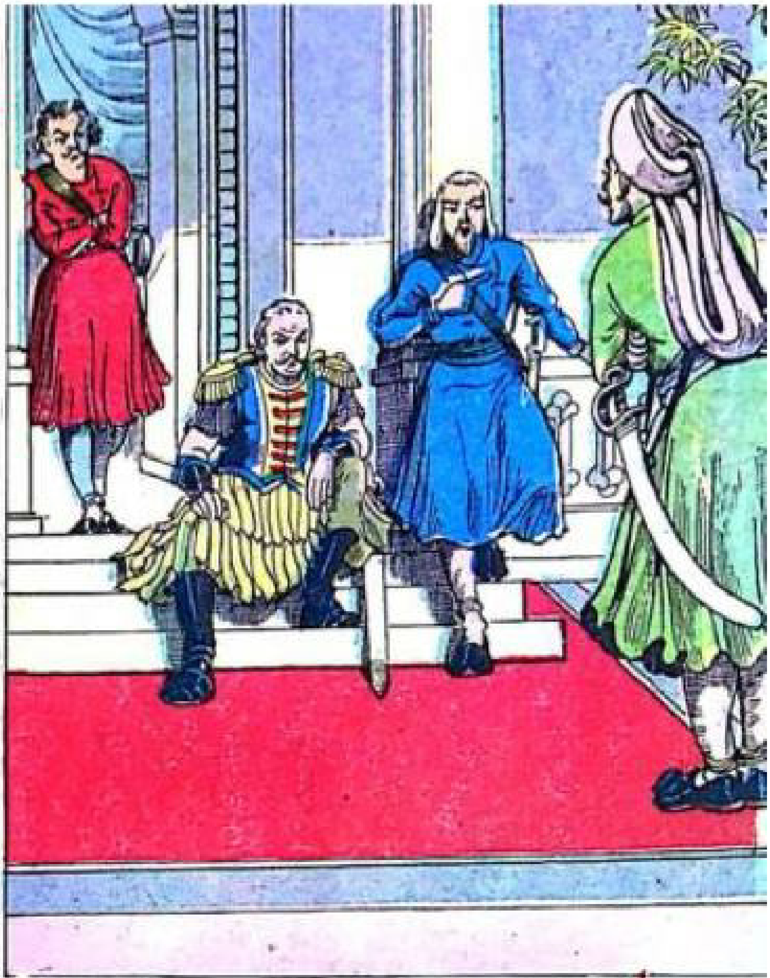
'ಅಲ್ಲೇನು ಹಾಗೆ ಶಬ್ದ ? ಬೇಗ ಹೇಳು !' ಎಂದು ಸಮರಸೇನನು ಗರ್ಜಿಸಿ ಕೇಳಿದನು.

'ಸಮರಸೇನಾ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳ ಬೇಕೆಂದು ಬಂದೆನು. ಹೇಳಲಾಗದಂಥ ಭಯಂಕರವಾದ ವಾರ್ತೆ. ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಹೋದರು. ರಾಜನನ್ನು ಗದ್ದುಗೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆವಣಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಬಹುಮಾನವಿದು. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದು ಇರುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ದೂಡಿದರು. ಜೀವದಿಂದುಳಿದು ಬದುಕಿ ಬಂದದ್ದು ಕುಂಡಲಿನೀ

ಒರೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಧರಿಸಿದ ದುಸ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿದಿದ್ದಿತು. ತಲೆಗೂದಲು ಕೆದರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಗಾಯಗಳು ಕೆಂಪಗೆ ರಕ್ತ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮನುಷ್ಯನು ತುಂಬ ಹೆದರಿದವನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ನಮಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು.

'ಏನಿದು ನರವಾಹನಾ ! ಏನಾಯಿತು ? ಹೀಗೆ ಬಂದಿರುವೆಯಲ್ಲಾ ?' ಎಂದು ಸಮರಸೇನನು ಬಹಳ ಆತುರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನು ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟನಾದರೂ ಥಕ್ಕನೆ ಅವನ ಗಂಟಲು ಒಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಾಲಗೆಯಿಂದ ತುಟಿಯೊರೆಸಿಕೊಂಡು ಗಂಟಲು ಕೆನೆದು, 'ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕೈಜಾರಿ ಹೋಯಿತು. ನಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೇದು' ಎಂದನು ತಡವರಿಸುತ್ತಾ.

ದೇವಿಯ ದಯೆ' ಎಂದನು ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರ. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಮರಸೇನನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲು ಬಿದ್ದವನ ಹಾಗೆ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾದನು. ಯಾರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಗಳ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟ ಕೋಟಲೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದನೋ, ಆ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಿರಾಕರಣೆ ತೋರಿ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಮರಸೇನನು ಹತಾಶನಾದನು. ಪಾಪ, ಅವನಿಗೆ ಈ ನಡುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟನೂ, ಕುತಂತ್ರಿಯೂ ಆದ ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನ ಕುಟಿಲ ಪಾತ್ರವೂ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿತ್ತೆಂಬುದೊಂದೂ ತಿಳಿಯದು.

ಸಮರಸೇನನು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು, 'ಶಿವದತ್ತಾ, ನಾನು ಅಧೈರ್ಯ ಪಟ್ಟೆನೆಂದು ಕೊಂಡು ಹೆದರಬೇಡ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಅಭಿಮಾನವಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೃತಘ್ನರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವರೆಂದು ಕೇಳಿ ನಂಬಲಾಗದೆ, ಮೋಸಹೋದಂತಾಯಿತು. ಈ ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತದಿಂದ ಭಗ್ಗನೆ ಕೋಪದುರಿ ಎದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಹೆದರಿದೆನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ' ಎಂದನು.

ಅವನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವು ದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಅವನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಹಾಗೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರದ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಜೋರುಜೋರಾದ ಧ್ವನಿಗಳೂ ಜಯಘೋಷಗಳೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕನೊಬ್ಬನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಓಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದನು. ಏನು ಸಂಗತಿಯೆಂದು ಅವನನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವುದರೊಳಗೇ ಅವನೇ ಹೇಳಿದನು :

'ಮಹಾಸೇನಾನೀ ದೊರೆಗಳೇ! ಅಪಾಯ! ಭಾರೀ ಅಪಾಯ! ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರ ವನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತುನಿಲ್ಲಲಾರದು' ಎಂದನು.

ಸಮರಸೇನನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸ್ತಬ್ಧನಾದನು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ದ್ವಾರಪಾಲಕನ ಮೇಲೆಯೇ ಇದ್ದರೂ, ಮನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ನಾನು, ಒಂದು ಗಟ್ಟಿ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ, 'ಎಲೋ, ಓಡಿಹೋಗಿ ಮೃಗಶಾಲೆಯ ನಾಯಕನನ್ನು ನಿಂತಕಾಲ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಬೇಗಬರಲಿ!' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನು ಓಡಿಸಿದೆನು.

ತಡಮಾಡದೆ ಮೃಗಶಾಲಾಧಿಪತಿ ಓಡೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ, 'ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆ ಕೂಡಲೇ

ನೆರವೇರಿಸು. ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳನ್ನೂ ಬೋನುಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಬಿಡುವ ಮೊದಲು, ಆ ಮೃಗಗಳು ರಾಜ ಪ್ರಾಸಾದದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯ ಮುಖದ್ವಾರದ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವಂತೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೋನಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಡು' ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆನು.

ಮೃಗಶಾಲೆಯ ನಾಯಕ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಗಿ ಸಮರಸೇನನನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ಸಮರಸೇನನು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ, 'ಸಂದೇಹಿಸಬೇಡ, ಶಿವದತ್ತರ ಆಜ್ಞೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆ ಎಂದೇ ತಿಳಿ, ಬೇಗ ಮಾಡು ಆ ಕೆಲಸ' ಎಂದನು.

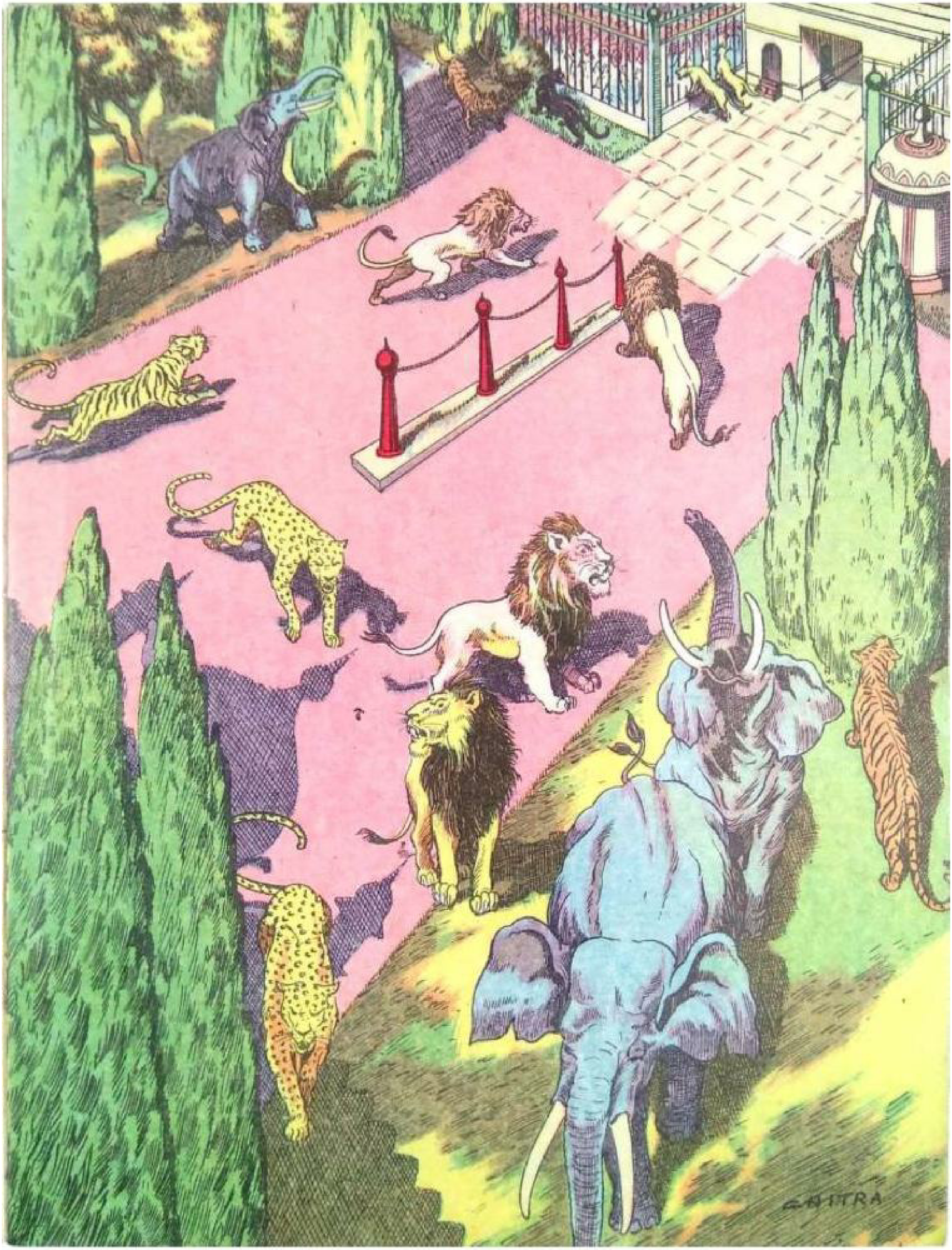
'ಆದರೆ ದೊರೆಗಳೇ. ಒಂದುಸಾರಿ ಆ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಹೊರಗಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ—' ಎಂದು 'ಮೃಗಶಾಲೆಯವನು ಏನೋ ಹೇಳಲು ನೋಡಿದನು.

ಆಗ ನಾನು ಕೋಪದಿಂದ 'ಆ ವಿಚಾರ ನಿನಗೆ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮುಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನೀನು ಸಂದೇಹಿಸುತ್ತಾ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು' ಎಂದನು.

ಮೃಗಶಾಲಾಧಿಪತಿ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ನಾನು ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಅವನು ಹಲ್ಲು ಬಿಗಿದು ನನ್ನನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ಕದ್ದುಕದ್ದು ನೋಡುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಆದೇಕೆ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪ? ಅವನ ಎತ್ತುಗಡೆ ಏನಿರ ಬಹುದು? ಈ ಸೈನಿಕರ ಹಾಗು ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಂಡಾಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಾತ್ರ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿದೆ? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಆಗ ನನಗೇನೂ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೇ ಭಯಂಕರವಾದ ಹುಲಿಸಿಂಹಗಳ ಗರ್ಜನೆಗಳೂ, ಆನೆಗಳ ಘೀಂಕಾರಗಳೂ ಕೇಳತೊಡಗಿದುವು. ಕೋಟೆಯ ಪ್ರಾಂಗಣವೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳ ಕೂಗಾಟ ಆರ್ಭಾಟಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸ ತೊಡಗಿತು.

ಸಮರಸೇನನು ಥಕ್ಕನೆ ಹೊರಟು ಭವನದ ಮುಂಭಾಗದ ಎತ್ತರವಾದ ಮಂಟಪದ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದರೆ, ರಾಜ ಭವನದ ಮುಂಭಾಗದ ಖಾಲೀ ಪ್ರದೇಶವೂ, ಮುಖದ್ವಾರಕ್ಕಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟಾಂಜನಗಳೂ ಕೋಟೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೊರಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನ

CHITRA

ರಾಗಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸಮರಸೇನನ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನೂ ಹೋಗಿ ಆ ಮಂಟಪದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತೆನು. ಬೋನಿನೊಳಗಿನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳು, ಪ್ರಾಂಗಣದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮುಖದ್ವಾರದ ಕಟಾಂಜನಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ, ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ, ಪಂಜಾಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು.

'ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇ ಯೋಚನೆ ತೋರಿತು ನಿನಗೆ ಶಿವದತ್ತಾ!' ಎಂದು ಸಮರಸೇನನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳು ನಕ್ಕನು. ನಾನು ಹೌದೆಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸಿದೆ.

ಈಗ ಏನೋ ಈ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳ ಭಯವೇ ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರವನ್ನು ಒಡೆಯದಂತೆ ಅವರನ್ನು ತಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ದೂರ ದೂರ ಸರಿದು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಎಡತಾಕುತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಬೀಸುವ ದೊಣ್ಣೆಯ ಏಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವೇ ಆಯಿತು. ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ನಮಗೆ ಶ್ವಾಸಬಿಡುವಷ್ಟು ಆಸ್ಪದವಾಗಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅರಾಜಕತನವನ್ನು ಹುರುಪುಗೊಳಿಸಿದ ನಾಯಕನೊಬ್ಬನು ಇರಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ? ಅವನು ಯಾರೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಅಯೋಮಯವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನೋ ಇಬ್ಬರೋ ನಾಯಕರು ಇರಲೇಬೇಕು.' ಎಂದು ಸಮರಸೇನನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ನರವಾಹನಮಿಶ್ರನು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಸಮರಸೇನನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, 'ಸಮರಸೇನಾ, ಪ್ರಜೆಗಳೇನೋ ಗುಂಪುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪದವೀಚ್ಯುತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಟಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಅವರ ನಾಯಕನೋ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಿಲ್ಲ! ಅದೇ ದೊಡ್ಡ ಆಶ್ಚರ್ಯ!' ಎಂದನು.

ಸಮರಸೇನನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆದೂಗಿ, 'ಅದಕ್ಕೇ ನಾನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ದೇಶವು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರಾಜಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದೆಂದು ನಾನೆಂದೂ ಊಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಾಕಾರಗಳಾಚೆಗೆ ಶತ್ರುಗಳೂ, ಒಳಗೆ ಕೆರಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳೂ, ಅವರಿಗೆ ಜತೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರೂ ಅಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಇವರಿಗೆ ರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೇ ತಾನೆ? ಅಲ್ಲವೇ ಶಿವವತ್ತಾ?' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. —(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

೬

[ಶಿವದತ್ತನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಸಮರಸೇನನು ತಾನೇ ಸಾಮಂತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಗುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು. ಅವನು ಸೈನಿಕರಿಂದಲೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದಲೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ ಬಂದನು. ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವ್ಯಾಘ್ರಸೇನಾಧಿಪತಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರೂರವ್ಯಾಘ್ರಗಳನ್ನು ಬೋನುಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು.]

ರೋಷಾವೇಶಗಳಿಂದ ಆರ್ಭಟಿಸುವ ಕ್ರೂರವ್ಯಾಘ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ, ದಂಗೆಯೆದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳ ದಾಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಡೆಯುಂಟಾಗಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಮರಸೇನನು ಶಿವದತ್ತನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮಂದರದೇವನಿಗೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ನಗುಬಂತು, ತಾನೂ ಶಿವದತ್ತನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ.

"ಹೌದು ಮತ್ತೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪ್ರಾಕಾರಗಳ ಆಚೆಗೆ ಕೂಡಿದ ಶತ್ರುಗಳೂ, ಪ್ರಾಕಾರದೊಳಗೆ ಕೆರಳಿ ಹೋದ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿಯುವುದೇ ಬೇಕಾದ್ದು. ಆಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಗುವ ಫಲಿತವು ಒಂದೇ ತಾನೇ?" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

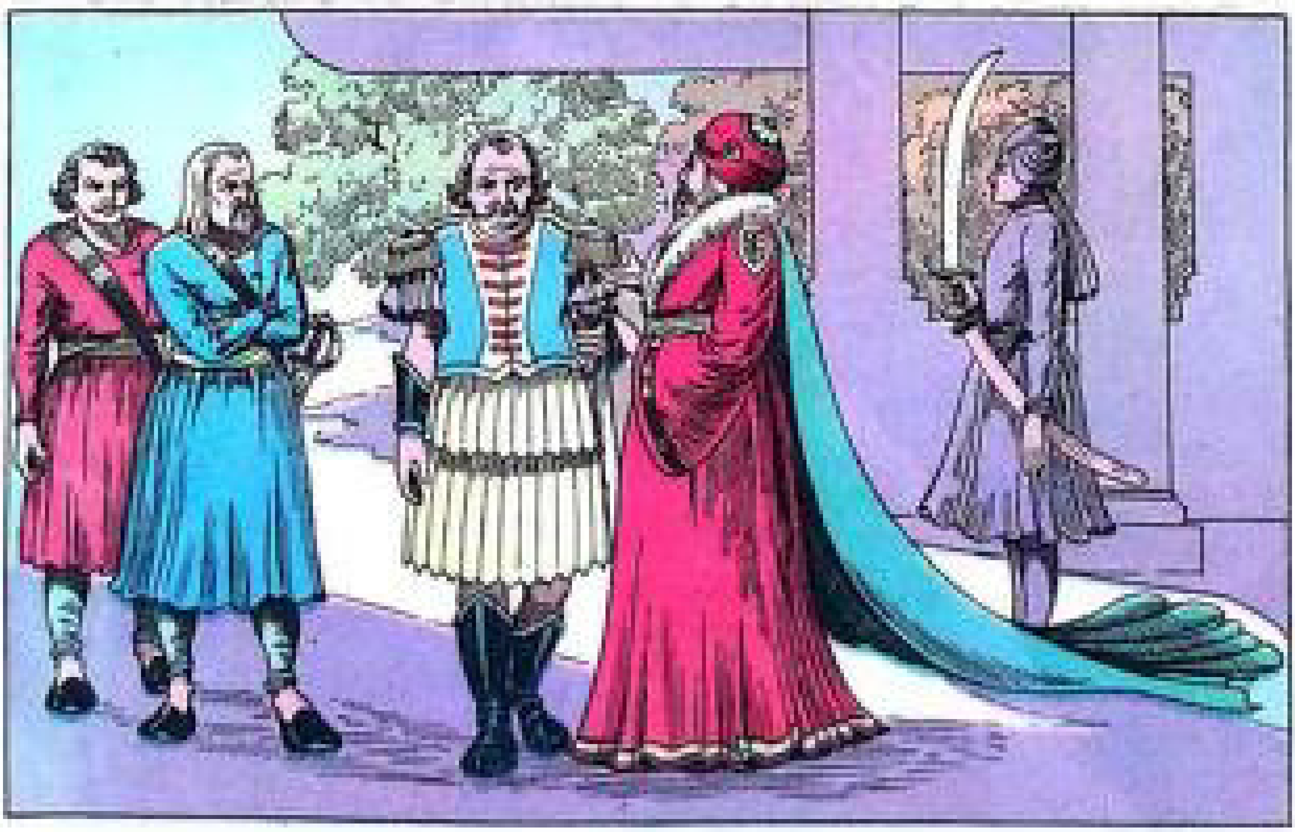
"ಅದು ನಿಜ" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. "ಏನಾದರೂ ಆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಗಡಿಬಿಡಿಯಾದ ಅವಸರದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮರೆಯದು ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ. 'ಸಮರಸೇನಾ, ಪ್ರಸ್ತುತದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅದೇ ಉತ್ತರವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ

ನಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪರರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ರಾಜನನ್ನು ಪದವಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ಮೊದಲು ಈ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಮದವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು. ರಾಜನು ಪದವಿಯಿಂದ ಇಳಿದರಷ್ಟೇ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟು ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಅವರ ಸಿಟ್ಟು ಅಷ್ಟೂ ರಾಜನ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದಷ್ಟೆ ? ಹೊರಗಿನ ಶತ್ರುಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ? ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ! ಸ್ವಯಂ ಕೃತಾಪರಾಧವೆಂದರೆ ಇದೇ ತಾನೆ ?'

ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸಮರಸೇನನು ತಲೆದೂಗುತ್ತ, 'ಮೂರು ಮಾತಿಗೂ ನಿಜ. ನನಗೆ ಕೂಡಾ ಅದೇ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ ಚಿತ್ರಸೇನನು ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಂಶೋದ್ಧಾರಕನೇ ಇಲ್ಲದವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಒಪ್ಪುವನೆಂದೇ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದುಸಾರಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಮೇಲೆ, ಅವರ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಬಲದಿಂದ ಪಟ್ಟಣದಾಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟವೇನಲ್ಲ' ಎಂದನು.

ಹೀಗೆ ನಾವು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಾಗಲೇ ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನು ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೇ ಪ್ರಜೆಗಳು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದನಿಯಿಂದ, 'ರಾಜನು ನಾಶವಾಗಲಿ ! ರಾಜಕೀಯ ನಾಶವಾಗಲಿ ! ಇಂಥಾ ದೊಂಬೇ ರಾಜನು ಇದ್ದರೇನು ? ಸತ್ತರೇನು ? ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಮುಖದಿಂದ ನಿಲ್ಲುವಿಯೋ?' ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದರು.

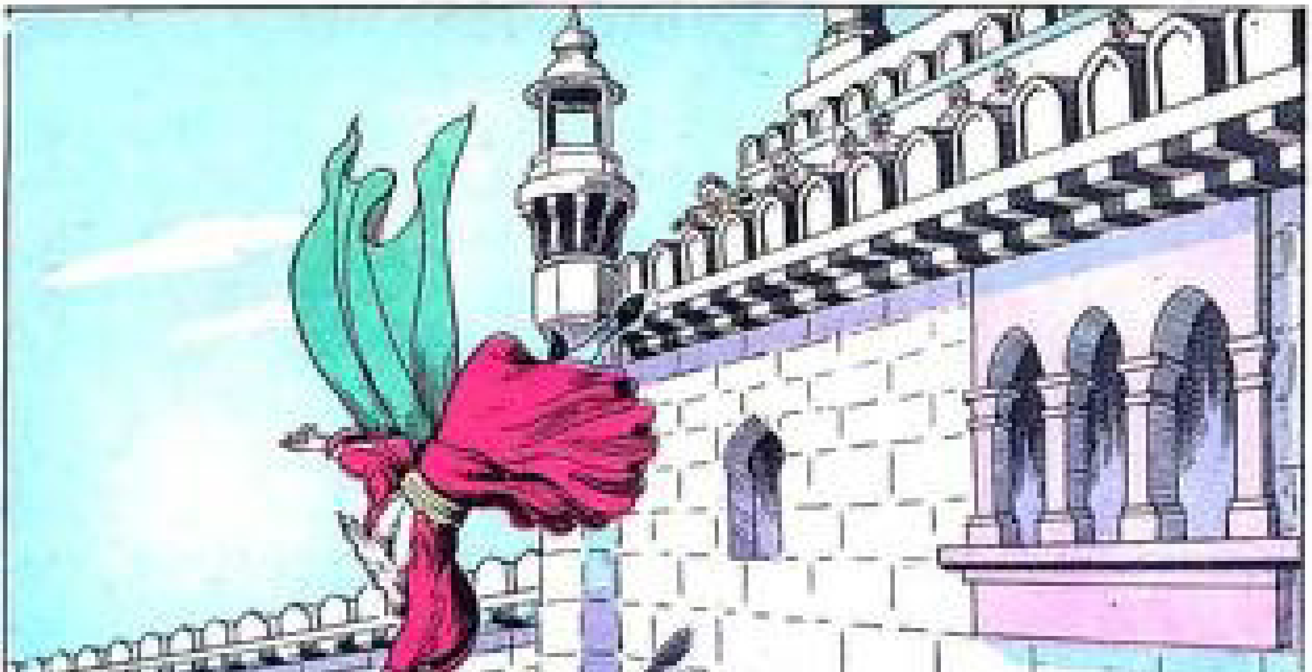
ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಚಿತ್ರಸೇನನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬೇಗಬೇಗ ಬಂದು, 'ಸಮರಸೇನಾ ! ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದರೆ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗೆ ಗುಡಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರುವ ನೂರಾರು ಶತ್ರು

ಗಳ ಗುಂಪು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ರೋಧೋದ್ರೇಕಗಳೂ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ವಿನೋದ ಲೀಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೇಲಿಕೊಂಡಿರುವ ರಾಜನು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ಮರೆತೇ ಹೋದ ರಾಜನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿರಲು ಅರ್ಹನಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರೇ ಗುರುಗಳಾಗಿ ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೇಳುವಂತೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ತ್ಯಾಗವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದನು ಮಂಟಪದ ಎತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಹು ದೂರದವರೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ.

ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನೂ ಸಮರಸೇನನೂ ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾದೆವು. ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಯಾವ ಮಾತೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನೆಂದು ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಚಿತ್ರಸೇನನು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ, ಗಂಟಲು ಹರಿಯುವಂತೆ ಹೀಗೆಂದನು :

'ಓಹೋಯ್, ಕುಂತಲೀ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳೇ! ನಿಮ್ಮ ಆಗ್ರಹವನ್ನೂ, ನ್ಯಾಯವಾದ ನಿಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಭೋಗವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಕೊಳ್ಳದೆ ಬಹಳ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟೆನು. ಅಂತಹ ನನ್ನನ್ನು ಕಿರೀಟ ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಕೇಳುವುದು ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವೇ ಹೌದು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ತ್ಯಾಗವನ್ನೇ ನಾನು ಮಾಡಲಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕನಾದ ಸಮರಸೇನನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಲು ಅವನೇ ತಕ್ಕ ಸಮರ್ಥನು. ಇನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾದ್ರೋಹಿಯಾದ ರಾಜನು ಹೋಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ! ಇದೋ ಅಪ್ಪಣೆ!' ಎಂದನು.

ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಮರಸೇನನಿಗೆ ಜಯಕಾರ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರೂ ಇದಿರು ನೋಡದಂತೆ ರಾಜಾ ಚಿತ್ರಸೇನನು ಮಂಟಪದ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟನು! ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವುದರೊಳಗೆ ಅವನು ಹಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಾನೂ ಸಮರಸೇನನೂ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿನೋಡಿದೆವು. ಚಿತ್ರಸೇನನು ಆಗಲೇ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಕಣ್ಣೀರ ತಂಬಿಗೆ ಕೆಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಿತ್ತು ಅವನ ತಲೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಲನೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೋನಿನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೃಗಗಳು ಅಲೆದಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದುವು. ಭಕ್ಕನೆ ಅಷ್ಟೆತ್ತರದಿಂದ ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಹಾರಿದ ಪ್ರಾಣಿಯಾವುದೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೆದರಿಹೋದ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲ ವಿಕಾರ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಓಡಿದುವು. ರಾಜನು ಹಾರಿದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಂತಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜನು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಾಡುವ ಸಾಹಸ ತೋರಿಸುವನೆಂದು ಯಾರೂ ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

'ಆಗಿಹೋಯಿತು! ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು!' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಮರಸೇನನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಒಸರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೇಗಿದ್ದ ರಾಜನ ಗತಿ ಹೇಗಾಗಿ ಹೋಯಿತು!

ನಾನು ಜನರ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜನ ಮರಣವು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹಠಾನ್ಮರಣವು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ತಂಭೀಭೂತಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಸಮರಸೇನನು ಸ್ಥಾಣುವಿನಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯತಾ ಮೂಢರಾಗಿ ಹೋದೆವು. ನರವಾಹನನಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಯಾವ ಚಲನೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೃಗಶಾಲಾಧಿಕಾರಿ ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದು, 'ಅಯ್ಯಾ! ಮಹಾ ಸೇನಾನಿಗಳೇ! ಈಗ, ಈಗ...' ಎಂದು ಏನೋ ಹೇಳಲು ಹೋಗಿ ಬಾಯಿ ಬಿದ್ದವನಂತಾದನು. ಸಮರಸೇನನ ಸ್ಥಿತಿ ಅವನನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆದರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಸೂಚಿಸಿ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದೆನು. 'ಇಗೋ ಅಯ್ಯಾ. ಸಮರಸೇನರು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನೀನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಲ್ಲ ಮೃಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವುಗಳ ಬೋನಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡು. ಆ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನಡೆದರೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಕೋಟೆಯುದ್ವಾರವನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ಭೌತಿಕಕಾಯವನ್ನು ಪ್ರಾಂಗಣದಿಂದ ತೆಗೆಸಿ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆನು. ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಸಮರಸೇನನ

ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದುವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಆಚೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ನರವಾಹನನು ನನ್ನನ್ನು ಓರೆ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿ, ಆಗಲೇ ಎಚ್ಚರಕ್ಕೆ ಬಂದವನಂತೆ ಮಂಟಪದ ಮೇಲು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳೆಲ್ಲ ಅವವುಗಳ ಬೋನಿನೊಳಗೆ ಹೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವು. ನಾನೂ ಸಮರ ಸೇನನೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು, ಚಿತ್ರಸೇನನ ಭೌತಿಕಕಾಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆಸಿ ಒಯ್ಯಲು ಹೇಳಿ, ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆವು. ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸುವುದೇ ಈಗಿನ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ನಾವು ದ್ವಾರದ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಕಲರವವೆದ್ದಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ 'ಸಮರಸೇನರಿಗೆ ಜೈ!' ಎಂದು ದಿಕ್ಕುಗಳು ಭೇದಿಸು ವಂತೆ ಕೂಗಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಯಿತು.

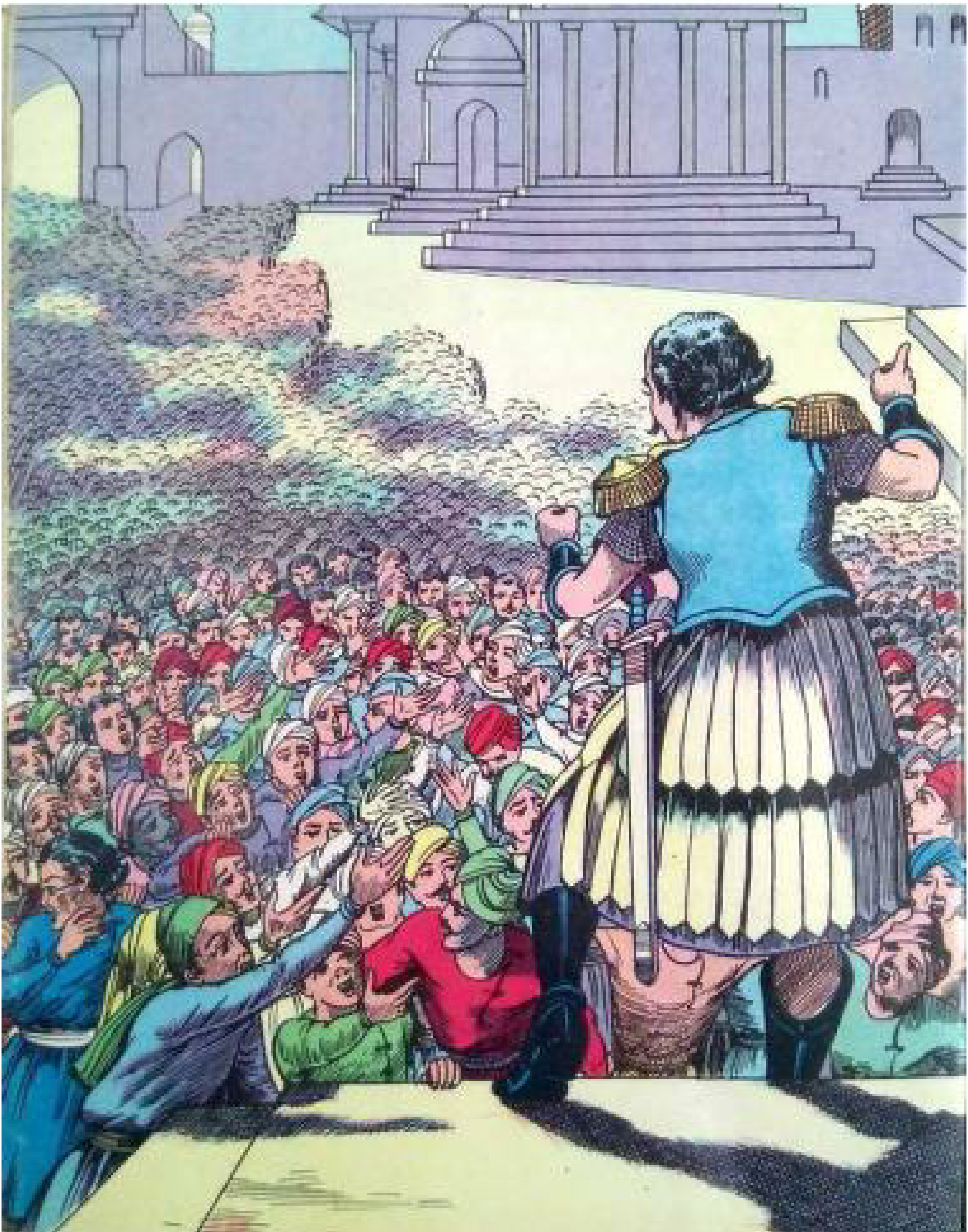
ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರವನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮರಸೇನನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ಗಂಟಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, 'ಕುಂತಲಿನೀ ದ್ವೀಪ ವಾಸಿಗಳೇ! ಶಾಂತರಾಗಿರಿ!' ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಶಬ್ದರಾಗಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಿವಿನಿಗುರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು.

'ನಾನು ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ಏನೂ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶವು ಈಗ ಅರಾಜಕ ವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಾಧ್ಯರೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ರಾಜನಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ರಾಜಭಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದೇಶಭಕ್ತಿಯೂ ಐಕ್ಯತೆಯೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿ ನಿಂದ ನನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೇಳುವಿರಿ ತಾನೇ?'

'ಹೌದೌದು! ಸಮರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ! ಕುಂತಲಿನೀ ದ್ವೀಪವು ವರ್ಧಿಸ ಬೇಕು! ಅಭ್ಯುದಯವಾಗಲಿ!' ಎಂದು ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಏಕ ಕಂಠದಿಂದ ಕೂಗಿದರು.

'ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ! ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಕಾರದ ಆಚೆಗೆ ಪ್ರಬಲ ಶತ್ರುಗಳು ಕೂಡಿ ನಗರದೊಳಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಗರ ರಕ್ಷಣೆ, ಆಮೇಲೆ ದೇಶರಕ್ಷಣೆ! ಆದ್ದರಿಂದ ಆಯುಧ ಹಿಡಿಯಲು ಗೊತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿ ಪೌರರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸಮಯವಿದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಜಯನಿಶ್ಚಯ! ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವಿರಾ?' ಎಂದನು ಸಮರಸೇನ.

'ಸಿದ್ಧರು, ಸಿದ್ಧರು!' ಎಂದು ಕಲಕಲರವ ಮಾಡುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಬರ ತೊಡಗಿದರು. 'ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಿರಿ, ನನಗೆ ಗಂಡುಗೊಡಲಿ, ನನಗೆ ಚಪಗೊಡಲಿ,

ಬಾಣ ಬತ್ತಳಿಕೆ ನನಗೆ' ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಬಗೆ ಬಗೆಯಾದ ಒಂದೇ ಶಬ್ದವೆದ್ದಿತು.

ಸಮರಸೇನನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ ನರವಾಹನನ ಮೇಲೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಹೋಯಿತು. 'ನರವಾಹನಾ, ಈಸಾರಿ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಸುಕರವಾಗುವ ಹಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿಬಿಡು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮರಸೇನನು ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೋದೆವು. ದೂರದಲ್ಲಿ ನಾಯಿ ಕೊಡೆಗಳ ಹಾಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಅಸಂಖ್ಯ ಗುಡಾರಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇರುವೆಗಳ ಸಾಲಿನಂತಿರುವ ಆ ಸೈನಿಕರು ಗುಡಾರಗಳ ಮುಂದೆ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

'ಶಿವದತ್ತಾ, ಇವರನ್ನು ನೋಡುವಾಗ, ಯುದ್ಧ ತಂತ್ರ, ವ್ಯೂಹ ರಚನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಂತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕವಾಯತ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಅಭ್ಯಾಸ ವೈಖರಿಯನ್ನೂ ನೋಡುವಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿತ ಸೈನಿಕರಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.' ಎಂದನು ಸಮರಸೇನ.

ಸಮರಸೇನನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಶತ್ರುಗಳ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುವಾಗ ಅವರು ಸೈನಿಕ-ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದ ಒರಟು ಜನರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಗಳತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಇರುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನನ್ನು ಕರೆದು, ಅಗಳತೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಾ ನೀರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆನು. ಆಗ ಸಮರಸೇನನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, 'ಶಿವದತ್ತಾ,

ಈಗ ಸೇನಾ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ನಾನು ವಹಿಸದೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ನನಗೆ ಕೂಡಲೇ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೋಟೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ನಾನು ವಹಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಹೊರಗಿನ ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗ ವಹಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು. ಆಗ ಉಪ ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿ ಸಮರಸೇನನ ಕೈಕೆಳಗೆ ನರವಾಹನನು ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮರಸೇನನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೊರಬೀಳುವುದೆಂದು, ನಾನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು ನರವಾಹನನು ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟ.

'ಮಹಾ ಸೇನಾನಿಗಳೇ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ

ವೃಥಾಯುರಾದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗುವುದೊಂದೇ ತಡ.' ಎಂದನು.

ಅವನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರದ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮಂದಿ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಅಂಥವರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಒಂದು ಕ್ರಮ ಪ್ರಕಾರ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರವರೊಳಗೆ ' ನನಗೆ ಇದು ಬೇಕು, ಅದು ಬೇಕು ; ' ಎಂಬ ಒಳಜಗಳಗಳುಬೇರೆ.

ನಾನು ಪಟ್ಟಣದ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲೆ ಏರಿಕೊಂಡೆನು. ಸಮರಸೇನನ ಮುಖ್ಯ ಸೈನಿಕ ಭಾಗವು ಕೋಟೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಚಲನ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವರು ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗ ತೊಡಗಿದರು. ಅಶ್ವಿಕರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಈಟಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾಲ್ಬಲಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತುಕಡಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಗೊಂಡು ಸಮರಸೇನನ ಸೈನಿಕಭಾಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಿ, ಮಿಂಚಿನ ದಾಳಿ ನಡೆಸಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮರಸೇನನನ್ನು ನೆನೆದು ನಾನು ತುಂಬಾ ಹೆದರಿದೆ.

ಎರಡು ಸೇನೆಗಳ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದು ವಿಜಯವು ಅತ್ತಲೋ ಇತ್ತಲೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಹ ಸಾದಾ ಸೀದಾ ಯುದ್ಧವಲ್ಲ ಅದು. ಫಲಿತವು ಬೇಗದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕೂಡಲೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಅಶ್ವ ಸೈನಿಕರು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಸಮರಸೇನನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕೊಂದು, ಆ ಕೂಡಲೇ ದೂರ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಮರಸೇನನು ದೊಡ್ಡ ಇಕ್ಕಟ್ಟನ್ನೇ ಮೈ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತು.

ಈ ಬಗೆಯ ಮಿಂಚಿನ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಸಮರಸೇನನು ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಲೇ ಈಗ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಅಶ್ವಿಕರನ್ನು ಕೂಡಾ ಹತ್ತು, ಹತ್ತು ಮಂದಿಯಂತೆ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದನು. — (ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

ಮಕರದೇವತೆ

೭

[ರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಆಂದೋಳನೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಸೇನರಾಜನು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟು ಮಂಟಪದ ತುದಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಮರಸೇನನಿಗೆ ಜಯಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಸಮರಸೇನನು ನರವಾಹನನನ್ನು ಜತೆಗೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ತೆಗೆಯಲು ಹೊರಟನು],

ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಂದರ ದೇವನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಶಿವದತ್ತನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಹೇಳ ತೊಡಗಿದನು : "ಯುದ್ಧ ವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿತ ಸಮರಸೇನನು ಮುನ್ನೂರು ಮಂದಿ ವೀರ ಕಾಲಾಳುಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಮುಂದಿನಿಂದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಅಶ್ವ ಸೈನಿಕರು ಸಾಗುವಂತೆ ವ್ಯೂಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಟ್ಟುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಅಶ್ವಿಕರು ಛಕ್ಕನೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲ್ಬಲವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಸಮರಸೇನನ ಅಶ್ವಿಕರೊಂದಿಗೆ ಕಲೆಬೀಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವಷ್ಟೆ?"

"ಹೌದು ಹೌದು. ಸಮರಸೇನನು ಇದಿರಿಸ ಲಾಗದಂತಹ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯೂಹವನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆವನ ಯುದ್ಧ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಅಪಾರವೇ ಸರಿ!" ಎಂದನು ಮಂದರ ದೇವನು ನಗುತ್ತ.

"ಸಮರಸೇನನ ಊಹಿಸಲಾಗದಂತಹ ಈ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ತಂತ್ರವು ಶತ್ರುಗಳ ಎತ್ತುಗಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಾರುಮಾರು ಮಾಡಿದುವು. ತಮ್ಮವರನು

ಕಡಿಗಡಿಯುತ್ತ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಮರಸೇನನ ಸೇನಾವಾಹಿನಿ ಅವರಿಗೆ ಅಪಜಯದ ಹೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸತೊಡಗಿತು. ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಜಗ್ಗತೊಡಗಿದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಸಮರಸೇನನ ಸೇನಾ ಮುಖದಿಂದ ಶಂಖನಾದದೊಂದಿಗೆ ಜಯಜಯ ವೆಂದು ಘೋಷಣವೂ ಮೊಳಗತೊಡಗಿತು. ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದ ವೇಗವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಅವನ ಅಶ್ವಸೈನಿಕರನ್ನು ಶತ್ರುವಿನ ಅಶ್ವಿಕರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಇದಿರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಈಟಿ, ಕತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗಿದ್ದ ಆ ಅಶ್ವಸೈನಿಕರು ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಸರಿಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಯುದ್ಧಝಳ ತೋರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

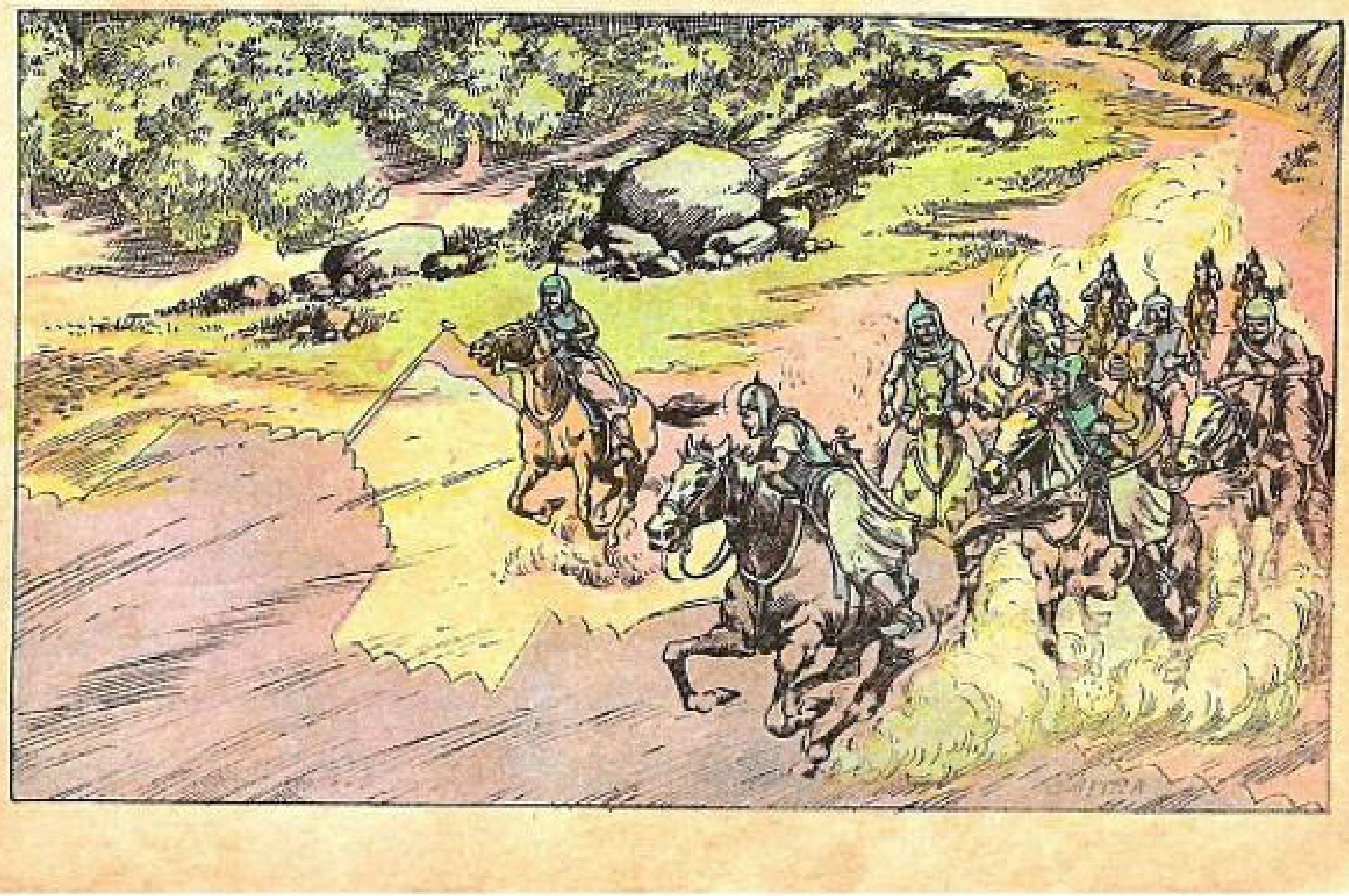
ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ಭಾರಿ ಸಂಕುಲ ಸಮರವು ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಶತ್ರು ಅಶ್ವಿಕರು ಚೆಲ್ಲಾಚೆದರಾಗಿ ಓಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವೆವೆಂಬ ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಕಾಲ್ಬಲವು ಹೋಯಿತು. ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಓಡಿ ಹೋಗಲಾಗದ ಶತ್ರುಗಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಪ್ರಾಣದ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋರಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ಜೀವದ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟವರ ಹೋರಾಟವೆಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವುದೇನಿದೆ ?

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಯವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಮರಸೇನನನ್ನು ವರಿಸಲಿರುವಳೆಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ಘಟನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಪಾಠವಾಯಿತೆಂದೂ, ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಅರಾಜಕತೆ ನಶಿಸಿ, ಪ್ರಶಾಂತ ಸ್ಥಿತಿ ಏರ್ಪಡುವುದೆಂದೂ, ನನಗೊಂದು ನಂಬಿಕೆ ಯುಂಟಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಶುಭಕಾಲವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನರವಾಹನನಂತಹ ಕುಟಿಲರ ಆಟ ನಡೆಯಲಾರದೆಂದೂ, ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯದವರಾರೂ

ಸಂಕಟಪಡಲಾರರೆಂದೂ ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಇದೆಲ್ಲ ನೀರ್ಗುಳ್ಳೆಯಂತಹ ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರವಾದ ಬರಿಯ ಭ್ರಮೆಯೆಂದು ಆಗ ನಾನು ಊಹಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೀಗೆ ಸಂತೋಷದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು ಹಾಹಾಕಾರಮಾಡುತ್ತ, ಸಿಕ್ಕಾಬಟ್ಟೆ ಓಡಿಹೋಗುವ ದೃಶ್ಯ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸಮರಸೇನನ ಅಶ್ವಿಕರು ಈಟಿಗಳನ್ನು ನೆಗಪಿಕೊಂಡು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಓಡುವವರು ಈಟಿ ಕತ್ತಿಗಳಿಂದ ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಬೀಳುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರು. ಇತ್ತ ಕಾಲ್ಬಲದ ಸೈನಿಕರು ಯುದ್ಧದ ವಿರಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸತೊಡಗಿದ್ದರು. ಗಾಯಗೊಂಡ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಮದ್ದಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದೂ, ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವರು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಕಾಲುವೆಗಿಳಿದು ದಾಹ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಂಡಿತು. ನಮಗೆ ಜಯವೇ ಕೈಗೂಡಿತೆಂದು ನಂಬುವವರೆಗೂ ಬಂತು. ಅಂತಲೇ ಇನ್ನು ನಾನು ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಪಟ್ಟಣದ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಸಮರಸೇನನಿಗೂ, ಅವನ ವೀರ ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಘನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬಾಧ್ಯತೆ ನನ್ನದಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ನಾನು ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯ ಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ, ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಘೋಷಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರಗಳು ಕೇಳತೊಡಗಿದುವು. ಏನಾಯಿತೋ ಎಂಬ ದಿಗಿಲು ಒಮ್ಮೆಗೇ ನನ್ನನ್ನು ಕವಿಯಿತು.

ನಾನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ಹಾಗೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟೆ. ಅತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿಟ್ಟೆಯಂತೆ ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರನೇಕರು ಒಟ್ಟುಗೂಡತೊಡಗಿದರು. ಇದೆಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಣಾಮವೋ ಎಂದು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ, ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಅಶ್ವಸೈನಿಕರು ಮಹಾವೇಗದಿಂದ ಪಟ್ಟಣದ

ದ್ವಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರತೊಡಗಿದರು. ಏನಾಯಿತು ? ಹಾಗೇಕೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ನಾನು ತುಂಬಾ ಕಳವಳಕ್ಕೀಡಾದೆನು. ಏನೋ ಊಹಿಸಲಾಗದ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವೇ ನಡೆದಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ದ್ವಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಹತ್ತು ಜನ ಆಶ್ವಿಕರು ಏನೋ ಸುದ್ದಿ ತರುವವರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡೆನು.

ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಬೇಗಬೇಗನೇ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ನನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿಕೊಂಡು, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಅನುಚರರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಪಟ್ಟಣ ದ್ವಾರದ ಬಳಿಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿ ಹೋದೆ. ಬೇಗನೇ ದ್ವಾರವನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಿದ್ದೇ ತಡ, ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಆಶ್ವಿಕರೂ ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು, ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೊರಳುಗಳಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳು ತತ್ತರಿಸುವಂತೆ 'ನರವಾಹನ ಮಿಶ್ರ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜೈ!' ಎಂದು ಆರ್ಭಟಿಸಿದರು ನನ್ನ ಕಿವಿಯನ್ನು ತಿವಿಯುವ ಹಾಗೆ.

ದೊಡ್ಡ ದ್ರೋಹವೇ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. "ದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿರಿ. ಮಹಾಘಾತ ! ಕಡಿಯಿರಿ !" ಎಂದು ನಾನು ಗರ್ಜಿಸಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಿದೆ. ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಕತ್ತಿಯ ಬೀಸಿಗೆ ಇಬ್ಬರ ತಲೆಗಳು ಹಾರಿತು. ನನ್ನ ಅನುಚರರು ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಹಾರಿಸಿ ಉಳಿದ ಎಂಟು ಮಂದಿಗಳನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದರು.

ಬೀದಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿನಿಂತ ಸೈನಿಕರೂ, ಆಯುಧ ದಾರಿಗಳಾದ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ನಿಮಿಷಕಾಲ ತಟಸ್ಥರಾಗಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಆ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು "ನರವಾಹನ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜೈ !" ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗಿ "ಸಮರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜೈ!" ಎಂದು ಇದಿರಾಳಿಗಳು ಗರ್ಜಿಸಿದರು.

ಮತ್ತೆ ನಡೆದುದನ್ನು ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಎರಡೆರಡು ಜಯಘೋಷಗಳು ! ಆಗ ನಡೆದ ಗಂದರಗೋಳವನ್ನು ಯುದ್ಧವೆನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಯುಧ ಧಾರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆಯುಧಧಾರಿ ಶತ್ರುವೇ. ತನ್ನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೊಂದಿಗೆ ಕತ್ತಿಕಾಳಗ ಮಾಡುವವನು ಮಿತ್ರನೋ ಶತ್ರುವೋ ಆ ಪಕ್ಕದವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಯಾವ ನಿನಾದವೇಳುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳದಷ್ಟು ಹುಚ್ಚು ಗಲಾಟೆ ! ಯಾರಿಗೆ ಯಾರು ಶತ್ರುವೋ ಮಿತ್ರನೋ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಅಂತಕನ ಕೋಲಾಹಲವಾಗಿತ್ತು ಅದು.

ನಾನು ಕೂಡಾ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತ ನನ್ನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ದ್ವಾರ ರಕ್ಷಕರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಒಳಗಿನ ಕೋಟೆಯ ದ್ವಾರವನ್ನು ತೆರೆದರು. ನಾನು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಗಲಾಟೆಯ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ನಾನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ, ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆನು.

ಹೊರಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕುಲ ಸಮರವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಮರಸೇನನ ಪಕ್ಷದವರು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ನರವಾಹನನ ಪಕ್ಷದವರು. ಅವರೊಳಗೆ ನರವಾಹನನ ಪಕ್ಷದವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಂತೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಏನು ನಡೆಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಹೊರತು ನಿಜವು ಏನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಚರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು ರಹಸ್ಯದ್ವಾರದ ಮೂಲಕ ಹೋಗಿ ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ.

ಈಗ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಏನು? ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿರುವ ನರವಾಹನನ ಅನುಚರರು ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವರೆಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದವರನ್ನು ಮಟ್ಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ. ನಾನಂತೂ ನನ್ನ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡೆನು. ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ನನ್ನ ಅನುಚರರೂ, ಕೋಟೆಯೊಳಗಿರುವ ನಲುವತ್ತು ಐವತ್ತು ಮಂದಿ ಸೈನಿಕರೂ ಕೋಟೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇತ್ತು. ಹಾಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದಾಗ, ಈ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಂತೆ, ಬೋನಿನೊಳಗಿನ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುವುದರ ಹೊರತು ಮಾರ್ಗಾಂತರವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಳೆಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ದೊಂಬಿಯುದ್ಧ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಕೋಟೆಯ ರಹಸ್ಯದ್ವಾರದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸೈನಿಕನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಿರುಗಿಬಂದನು. ನಾನು ಆತುರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು, ಅವನು ಹೇಳಿದ ಕೆಟ್ಟ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೇ ಶೂಲ ತಿವಿದಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಪೂರಾ ಹೀರಿ ಹೋಗಿ ಬವಳಿ ಬರುವಂತಾಯಿತು.

ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೇನನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗಾಯಗಳಾಗಿ ಬಿದ್ದನಂತೆ. ಆದರಿಂದ ಉಪಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ನರವಾಹನನು ಮಹಾ ಸೇನಾಪತಿ ತಾನೇ ಎಂದು ಕೂಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ

CHITRA

ಕೊಂಡನಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ತಾನೇ ರಾಜನೆಂದೂ ಕೂಗಿದನು. ಹಲವರು ಅವನಿಗೆ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ಆ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಅನೇಕರು ನಗರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರು !

"ಈಗ ಸಮರಸೇನನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ? ಮಾತಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಯೆ ? " ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಆ ಸೈನಿಕನನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು.

"ಅವರಿಗಾದ ಗಾಯಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವು. ಈಗಲೋ ಮತ್ತೆಯೋ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅವಕಾಶ ನೋಡಿಯೇ ನರವಾಹನನು ತನ್ನನ್ನು ರಾಜನೆಂದು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಸೇನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತುಕಡೀದಾರರೆಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನೇ ಬಲಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ " ಎಂದನು ಆ ಸೈನಿಕ.

ಇನ್ನೇನಿದೆ ? ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈಜಾರಿಹೋಯಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆ ನರವಾಹನನೇ ತನಗೆ ವಶವಾದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರದೊಳಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಇದಿರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಾರದು. ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವಿರುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನನ್ನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ರಹಸ್ಯದ್ವಾರದ ಮೂಲಕ ಹೊರಬೀಳುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವುದರಿಂದ ಏನು ಲಾಭ ?

ಬೇಗಬೇಗನೆ ನನ್ನ ಕಡೆಯವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಏಕೀಭವಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಬೀಳುವ ಜಾಗರೂಕತೆ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ರಹಸ್ಯ ದ್ವಾರವಿರುವ ಸಂಗತಿ ನರವಾಹನನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರಹಸ್ಯ ದ್ವಾರದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯದು.

ನನ್ನ ಅನುಚರರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅರಮನೆಯ ರಹಸ್ಯದ್ವಾವಿರುವ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆನು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ನಾವು ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮುಂಬಾಗಿಲಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುರಿದುಂಬಿಕೆಯ ಕೂಗಾಟಗಳು ಕೇಳತೊಡಗಿದುವು. ನರವಾಹನನ ಕಡೆಯ ಸೈನಿಕರು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ದಿಮ್ಮಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಮುರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಟ್ಟನೆ ನನಗೊಂದು ಉಪಾಯ ಮಿಂಚಿತು. ಈ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಮೃಗಶಾಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಬೋನಿನೊಳಗಿನ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಗೆ ಬಿಡಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳುನಕ್ಕು 'ಶಿವದತ್ತರೇ, ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಾರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾತ್ರ ನಿಮಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಹಾಕಿಸಲು ಬೋನುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ನಡೆದಿದೆ. ಅನೇಕ ಮೃಗಗಳು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದುವು. ಕೆಲವು ಇನ್ನೂ ನರಳುತ್ತಾ ಸಾಯಲು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಮುಗಿಯಿತು ಅವುಗಳ ಕತೆ' ಎಂದನು.

ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಬೋನುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದೆ. ಮೃಗ ಶಾಲಾಧಿಪತಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ವಿಷವಿಟ್ಟು ಕೊಂದವನು ಈ ಮೃಗ ಶಾಲಾಧಿಪತಿಯೇ ಏಕಾಗಬಾರದು ? ಅಥವಾ ನರವಾಹನನ ಬೇರೆ ಅನುಚರರೋ ಏನೋ ? ನನಗಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದುಕೊಂಡು ಆ ಮೃಗಶಾಲೆಯ ಅಧಿಪತಿಯನ್ನು ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೋಣೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯೊಳಗೆ ಕೆಡವಿಸಿದೆನು. ಆಮೇಲೆ ಓಡಿದೆನು ರಹಸ್ಯ ದ್ವಾರದ ಕಡೆಗೆ.

ರಹಸ್ಯದ್ವಾರವು ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನ ಶಯನಾಗಾರದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಸುರಂಗವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಕೋಟೆಯನ್ನು ಬಳಸಿರುವ ಅಗಳತೆಯ ಬುಡದಿಂದಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡಿನೊಳಗಿನ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮರದ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಪಕ್ಷದವರೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ ಶಯನಾಗಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾರಾಜನ ಭೌತಿಕ ಶರೀರದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಆದರ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೋ ! ಇದುವರೆಗೂ ದಹನ ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಶವವು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪರಿಪಾಲನೆಯೂ, ಮರಣವೂ ಎಷ್ಟು ಬೇಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಷಾದಾಂತವಾಯಿತು !

ಚಿಂತೆಯ ಭಾರದಿಂದಲೇ ರಹಸ್ಯದ್ವಾರವನ್ನು ತೆರೆದು ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಕಗ್ಗಾನುಗತ್ತಲೆಯ ಸುರಂಗವಾಗಿತ್ತು ! (ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

[८]

[शत्रुओं का मुकाबला नरवाहन और समरसेन ने करना शुरू कर दिया था न! नगर से बाहर, मैदान में घमासान युद्ध हुआ। यद्यपि समरसेन ही जीता था, तो भी वह बुरी तरह घायल हो गया था। नरवाहन ने अपने को राजा घोषित कर दिया था। शिवदत्त ने गुप्त-मार्ग से अपने अनुचरों के साथ राज-महल से भागने की ठानी। बाद में—]

"उस गुप्त-मार्ग से क्या आप पहिले कभी न गये थे!"—मन्दरदेव ने उत्सुकता से पूछा।

शिवदत्त ने सिर हिलाते हुये कहा—"उस से पहिले हमें उस मार्ग से जाने की कभी नौबत न आई थी। परन्तु जब हम उस अन्धकार-मय मार्ग की ओर गये, तो हम जान गये कि बिना रोशनी के आगे जाना असंभव-सा था। यद्यपि जल्दी में मैं रोशनी की बात भूल गया था, तो भी मेरे अनुचर इस बारे में पूरे तैयार थे। वे तुरन्त कुछ मशालें जलाकर सुरंग में आ घुसे। रोशनी हो गई। मैं भी चला। इतने में एक ने पीछे से कहा—"सेनानी! शत्रु, फाटक तोड़कर अन्दर घुस गये हैं। सुनिये, वे शोर भी कर रहे हैं। वे हमें ही खोजते नज़र आते हैं। अब क्या किया जाय?"

"अच्छा! तो दरवाज़ा बन्द कर दो। नरवाहन जब तक नहीं आ जाता, तब तक

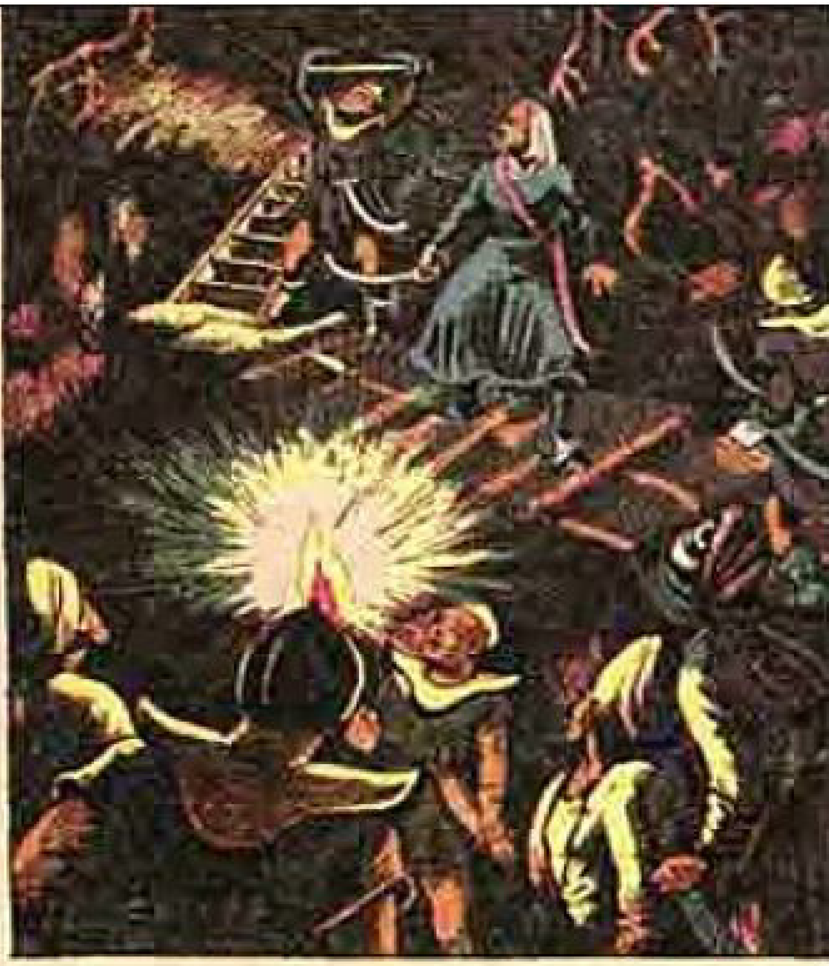

यह गुप्त-मार्ग वे न जान सकेंगे। और इस बीच में हम सुरक्षित बाहर भी निकल जायेंगे। घबराओ मत, धीरज धरो।"—मैंने कहा।

उस सुरंग में, हम थोड़ी दूर ही गये थे, कि हमें लोहे की जंज़ीरें लटकती हुयी दिखाई दी। मैंने सिर उठाकर देखा—सुरंग के ऊपरले भाग में एक दरवाज़ा-सा लगा। मैंने जंज़ीर जो खींची कि यकायक पानी गिरने लगा। तब मुझे तुरंत मालूम हो गया कि वहाँ वह दरवाज़ा क्यों लगा रखा था। मैंने सन्तोष की साँस ली और आगे की बात सोचने लगा।

अगर शत्रु गुप्त-मार्ग मालूम कर पीछा करने लगे, तो उस दरवाज़े को खोल कर वहाँ तक का रास्ता जलमय किया जा सकता था। यह अच्छा उपाय था। उस उपाय को बरतने की ज़रूरत है कि नहीं, यह सोचता सोचता मैं गुप्त-मार्ग के दरवाज़े की ओर देखने लगा। वहाँ शत्रु मशालें लेकर, कुछ खोजते-से लगते थे। इसका मतलब यह हुआ कि उन्हें हमारा ठिकाना-पता लग गया था। आगे-पीछे सोचने का समय न था। मैंने पूरे ज़ोर से लोहे की जंज़ीर खींची। तुरन्त वह दरवाज़ा, सुरंग के बीचों-बीच आ गिरा और उसके आगे पानी भयंकर रूप से गरजने लगा, मानों कोई झरना गिर रहा हो। दरवाज़े के होने के कारण, पानी हमारे रास्ते में नहीं आ रहा था। उसने पानी का प्रवाह रोक रखा था।

अब हमें जल्द से जल्द सुरंग से बाहर निकल जाना चाहिये था। अगर देरी हो गई तो नरवाहन हमें, जङ्गल में, चारों ओर से घेर लेगा। अगर वह ऐसा कर सकेगा तो हमारी हालत पिंजड़े में फँसे चूहों की तरह

हो जायेगी; मुझे यह अशंका होने लगी। थोड़ी देर में हम सुरंग के परले सिरे तक पहुँचे। वहाँ, ऊपर की ओर सीढ़ियाँ जाती थीं और सीढ़ियों के अन्त में एक दरवाज़ा था। हम सीढ़ियों पर चढ़कर दरवाज़े तक गये, और कान लगाकर ध्यान से सुनने लगे कि कहीं कोई वहाँ बाहर तो नहीं है।

वह प्रदेश निश्शब्द जान पड़ता था। हमें गुप्त-द्वार खोलकर बाहर जाने में ही अक़्लमन्दी दिखाई दी। मैंने ज़ंग खाये हुये, दरवाज़े के सीखचों को हिलाया ही था कि परली तरफ़ घोड़ों का हिनहिनाना सुनाई दिया। मनुष्यों की बातें भी हो रही थीं। मैं सहसा चौंका।

"सब कुछ ठीक है। गुप्त-मार्ग का द्वार अभी बन्द है।"—एक ने धीमे से कहा।

"अच्छा! तो वे सब बाग़ी, पानी में डूब-डाब गये होंगे। मर गये होंगे।"—दूसरे व्यक्ति ने सन्तोष भरी आवाज़ में कहा।

इतने में एक कड़ी आवाज़ उधर से सुनाई दी। वह निश्चय ही किसी अधिकारी की आवाज़ मालूम होती थी।

"इतनी दूर खड़े होकर बातें करने से काम नहीं चलेगा। हम नहीं जानते कि वे बाग़ी पानी में डूब गये हैं, या हमसे बचकर पहिले ही जंगल में भाग गये हैं। अलावा इसके, अगर शिवदत्त के सिर को, वह चाहे मरा हो या ज़िन्दा, हम ले जा सकें, तो नरवाहन ने हमें जागीरें देने का वचन दिया है।" यों वह अधिकारी चिल्ला रहा था।

"हम सब कुछ करने के लिए तैयार हैं, अब आपका क्या हुक्म है!"—उन दोनों व्यक्तियों ने एक साथ पूछा।

"जाकर उस पेड़ की थाल में जो खुफिया दरवाज़ा है, उसे खोलकर देखो। अगर सुरंग पूरी तरह पानी से भर गई है, तो ढूँढने पर भी हमें शिवदत्त का शव न मिलेगा। वह मर चुका होगा। अगर पानी न हो तो.... "

उसकी बात पूरी होने के पहिले ही, द्वार के पास से कई शेरों का भयंकर गर्जन सुनाई दिया। नरवाहन के सैनिकों का, घोड़ों को लेकर, पीछे हटने का शब्द भी सुनाई दिया। "उस पेड़ के पास शेर हैं। ख़तरा है। पीछे हटो!"—एक चिल्लाया। पर तुरन्त उनके अधिकारी की कर्कश ध्वनि सुनाई दी—"शेर तो क्या, अगर वहाँ हाथी और भालू भी हों, तो बिना काम पूरा किये पीछे नहीं हट सकते। ख़बरदार! नहीं तो मेरी तलवार के शिकार हो जाओगे। डरपोक कहीं के। बढ़ो आगे "

उसके बाद ऐसा लगा, जैसे शेर उन पर कूद पड़े हों। भयंकर गर्जन, सैनिकों का चीत्कार सुनाई दिया। हमें बाहर आने का इससे अच्छा मौका मिलना मुश्किल था। नरवाहन के सैनिक शेरों को मार कर, ज़रूर हमें मारने के लिए गुप्त-मार्ग के द्वार

पर थोड़ी देर में आते। भाग्य हमारा साथ देता लगता था।

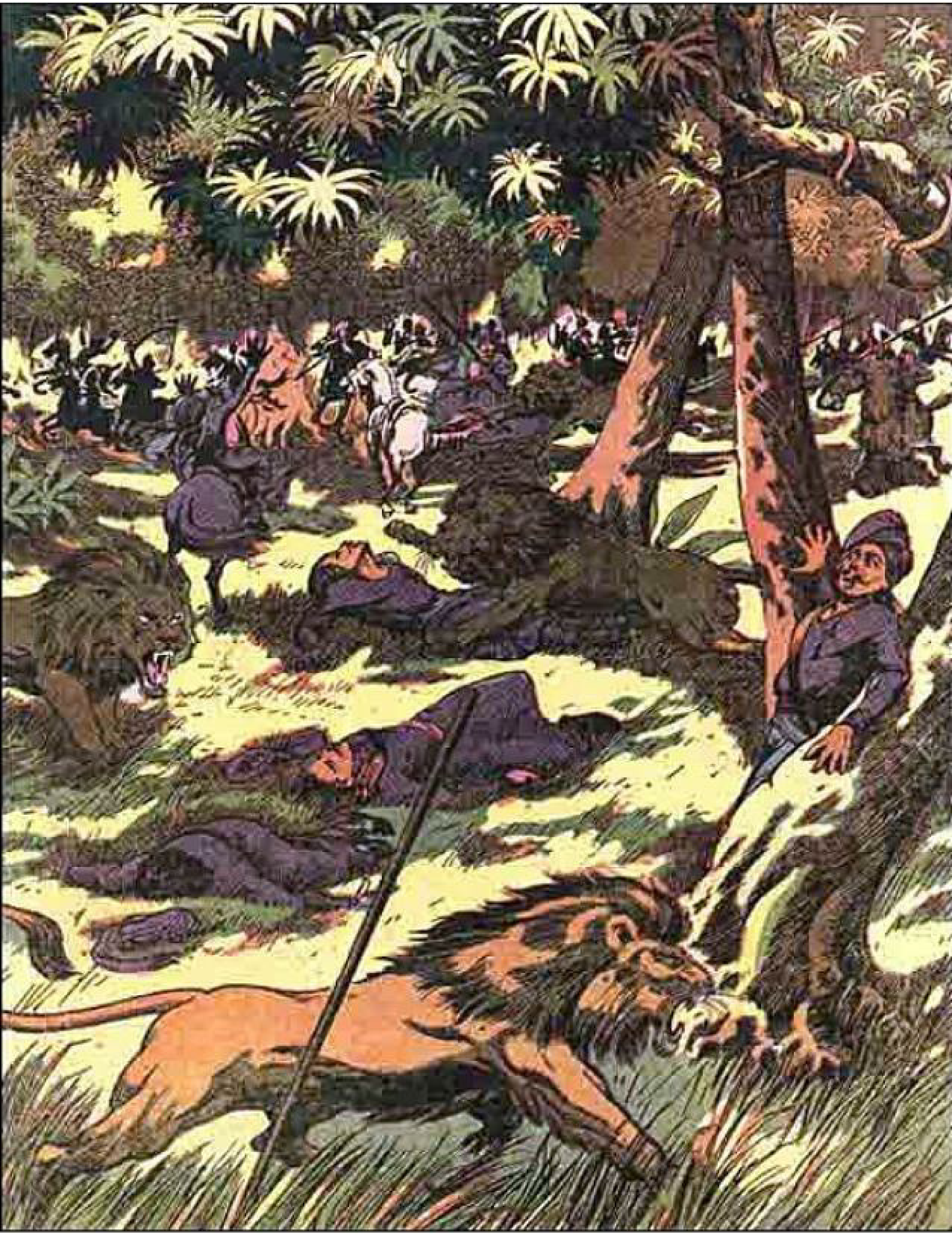
मैंने अपने अनुचरों को यह बात समझायी। मेरी बात सब ने मान ली। जब नरवाहन के सैनिक शेरों से भिड़ रहे थे, तो हम सब का या तो उनसे मुक़ाबला करना, नहीं तो जङ्गल में भाग जाना अच्छा था। इसी में अक़्लमन्दी थी।

मैं सरदार था। मुझ पर बहुत जिम्मेवारियाँ थीं; जिम्मेवारियों के कारण मैं कुछ घबरा-सा रहा था। मेरी आज्ञाओं पर ही, मेरे और मेरे अनुचरों का भविष्य निर्भर था। मेरे साथ या तो वे मृत्यु पायेंगे, नहीं तो कहीं सुरक्षित पहुँचेंगे, यह थोड़ी देर में ही पता लगनेवाला था। मैंने अपने को ढाढ़स बँधाया।

मैंने तुरन्त गुप्त-मार्ग का दरवाज़ा खोल दिया। जंग खाये हुये वे किवाड़ आवाज़ करते हुये खुले। बाहर देखता हूँ तो वहाँ भयंकर दृश्य था। एक क्षण मैंने आँखें मूँद लीं।

वहाँ शेर दो-एक न थे, पाँच-छे बड़े-छोटे शेर, सैनिकों और घोड़ों से भिड़ रहे थे। सैनिक क़रीब क़रीब बीस थे। वे

पेड़ों के झुरमुट में फँस-से गये थे। वे गरजते हुये सिंहों के पंजों की पकड़ से भाग भी न पाते थे, और न वे अपने बरछों से उन्हें मार ही पाते थे। उनके प्राण-पखेरू उड़ रहे थे। वे लहू-लुहान हो रहे थे, भयभीत थे। थोड़ी दूर पर घोड़े पर सवार हो, उनका सरदार हवा में तलवार घुमा रहा था।

"घबराओ मत! मारो, काटो।"—वह चिल्ला रहा था। पर वह स्वयं शेरों के पास नहीं जा रहा था। और तो और, वह वहाँ से भाग जाने की फ़िक्र में भी लगता था। वह अपना घोड़ा पीछे हटा रहा था। वह मौके की तलाश में भी था।

मेरा और मेरे अनुचरों को गुप्त-मार्ग से बाहर आना, न तो सैनिकों ने देखा था, न उनके सरदार ने ही। वे अपनी जान बचाने की ही फ़िक्र में थे। मैं अपने अनुचरों को लेकर पेड़ों के झुरमुट में से छुके-छुपे नरवाहन के सैनिकों के पीछे जा पहुँचा। उनको एक तरफ़ से तो शेर सता ही रहे थे, मैं उनको दूसरी तरफ़ से यकायक ख़तम कर देना चाहता था। इसी में हमारी भलाई थी।

मेरे अनुचरों की भी यही राय थी। परन्तु एक दो-सैनिकों को यह भी डर था कि शेर, जो अब नरवाहन के सैनिकों से भिड़े हुये थे, उन पर आ कूदेंगे। जब मरना ही है, तो शत्रुओं के हाथ मारे जाने में या शेरों द्वारा मारे जाने में अधिक फ़र्क न था, मैंने उनको बताया। पेड़ों के पीछे से "समरसेन की जय" चिल्लाता, मैं नरवाहन के सैनिकों पर कूदा। मेरे अनुचर भी यह ही चिल्लाते हुए शेरों की तरह उन पर लपके। वे बहुत घबरा गये।

पहिले पहल, मेरी तलवार की चोट से उनके सरदार का सिर, उछलता-कूदता, पेड़ों की थाल में जा गिरा। अनुचर भी, जिसको जहाँ नरवाहन का सैनिक मिला, उसको वहीं खतम कर रहे थे। उस भिड़न्त में, किसी को भी शेरों की न पड़ी थी। दो-तीन शेर तो नरवाहन के सैनिकों के बरछे की चोट खा छटपटा रहे थे और बाकी डर के मारे इधर उधर भाग रहे थे। मैदान साफ़ हो रहा था।

चार-पाँच मिनट में, नरवाहन के कई सैनिक हमारी तल्वारों के शिकार हुए। इससे पहिले कि वे जान पाते कि उन पर कौन हमला कर रहे थे कि वे ठण्डे पड़ गये। परन्तु उनमें से एक गला फाड़-फाड़कर चिल्ला रहा था।

"यह शिवदत्त है। द्रोही को मारो। वह एक और राज्य कायम कर देगा। हम जरूर जीतेंगे, नहीं तो स्वर्ग है ही।"—कहता, वह बब्बर शेर की तरह हम पर तल्वार लेकर कूदा।

उसका साहस देखकर, साथ के सैनिकों को भी हिम्मत होती-सी लगी। वे सब के सब एक साथ हमारे अनुचरों पर कूदे। मेरे दो-चार अनुचर, जो यह सोचे बैठे थे कि उनकी विजय हो गई है, उनके धावा का मुक़ाबला न कर सके, वे मारे गये। आफ़त को आता देख, मैंने उस सरदार के घोड़े को भोंका। घोड़ा दोनों पैरों के बल खड़ा हो गया और सवार नीचे गिर गया। घायल घोड़ा उसको रौंदता भाग निकला।

इस घटना के बाद नरवाहन के सैनिकों को मारने में बहुत देर न लगी। परन्तु पेड़ों के पीछे पीछे, दो-चार सैनिक भाग गये थे, यह मुझे बाद में ही मालूम हुआ।

(अभी और है)

[१]

[शिवदत्त जब सुरंग से बाहर निकल रहा था, तब नरवाहन के सैनिकों ने उसके दूसरे सिरे को घेर लिया। बाद में, शिवदत्त के सिपाहियों में और उनमें युद्ध हुआ। शिवदत्त के कई सिपाही मारे भी गये। तब शत्रुओं के सरदार को शिवदत्त ने ठंडा कर दिया। सरदार को मरा पा, सैनिक मैदान छोड़कर भाग गये। बाद में...]

"शिवदत्त! शुरू से ही भाग्य तुम्हारे साथ रहा, वरना तुम इतनी मुसीबतों में से सही-सलामत न निकल पाते" मन्दरदेव ने शिवदत्त की तरफ़ देखते हुए कहा।

शिवदत्त ने हँसकर कहा—"इसमें कोई सन्देह की बात नहीं, मैंने कभी अनुमान भी न किया था कि गुप्त-मार्ग के परली तरफ़ इतने सारे दुश्मन हमारी इन्तज़ारी कर रहे होंगे। परन्तु जब मैंने सौभाग्य से उनके सरदार को अपनी तल्वार का शिकार बना दिया, तो नरवाहन के बाकी सैनिकों को खतम कर देने में कुछ देरी न लगी। परन्तु बाद में मुझे मालूम हुआ कि पेड़ों की आड़ में छुप छुपाकर दो-चार शत्रु भाग निकले थे। नहीं तो वे भी नहीं बच पाते।

घोड़े पर से गिरे दुश्मन को मैंने बाहर निकलवाया। घोड़ा मौत के मुँह में पड़ा, इधर उधर पैर पटक रहा था। शत्रु भी उसके पैरों की चोट से काफ़ी घायल हो गया था।

वह अब और तब मरने को था। उसके मुख में थोड़ा पानी डाला। जो बात मैं जानना चाहता था, वह उसी के द्वारा जानी जा सकती थी। और कोई मुझे वह जानकारी न दे पाता।

प्यास बुझाकर, जब उस सैनिक ने लम्बी साँस ली, तो मैंने उससे समरसेन के बारे में पूछा—"क्या अभी वे ज़िन्दा हैं, या मर गये हैं?" यही प्रश्न मैंने उससे पूछा था।

दर्द के कारण कराहते उस सैनिक ने मेरी तरफ़ दयनीय शक्ल बनाते हुए कहा—

"समरसेन के मरे हुए चार-पाँच घंटे हुए होंगे। अब इस द्वीप का राजा नरवाहन है।"

"तो क्या यह सच है कि युद्ध में समरसेन घायल हो गया था?" मैंने पूछा।

"सच है...." कहते कहते, उसका गला एक तरफ़ झुक गया और उसने आँखें मूँद लीं।

"महासेनानी अब नहीं हैं—" यह सोचकर मुझे ऐसे लगता था, जैसे मेरे दिल पर कई चट्टानें यकायक गिर गई हों। वे महावीर थे, और महावीर की मौत ही मरा। इसमें अफ़सोस करने की ऐसी बड़ी बात न थी। उसकी आत्मा की शान्ति के लिए परमात्मा से प्रार्थना की।

अब हमें क्या करना चाहिये था? कुण्डलिनी देवी की कृपा से, हम सुरक्षित सुरंग में से निकल आये थे। हमें उतनी मुसीबतें नहीं झेलनी पड़ी थीं, जितनी कि मैंने कल्पना की थी। दुश्मनों से मुक़ाबला करते हुए मेरे छः अनुयायी मारे गये। अगर मैं झट अपने आदमियों के साथ जंगल में न भागता तो नरवाहन के और सिपाहियों का वहाँ आने का ख़तरा था।

मैने अपने सिपाहियों को एक जगह इकट्ठा कर, उनको वास्तविक परिस्थिति समझाई। उन सबने यह माना कि आज, नहीं, तो कभी न कभी, इस द्वीप को छोड़कर जाना ही होगा। समरसेन की मृत्यु के बाद इस द्वीप में, नरवाहन से लोहा लेने के लिए न किसी के पास हौसला था, न शक्ति ही।

मृत छः सिपाहियों की एक ही समाधि बनाकर अपने सिपाहियों को लेकर, मैं पास वाले घने जंगल की ओर चला। दो-तीन कोस चलने के बाद हमें जंगलियों का एक गाँव मिला। सैनिकों की पोशाक में, हथियार लिये हुए हमें देखते ही, उस गाँव के बड़े, बच्चे हमारे चारों ओर इकट्ठे हो गये।

"इस गाँव में तुम्हारा मुखिया कौन है! उससे बातचीत करनी है!"—मैंने उनसे पूछा। दो-चार मिनट में एक बूढ़ा हमारे पास आया। उसने आते ही पूछा—"आप कौन हैं! यहाँ किस काम पर आये हैं!"

मैंने अपने सिपाहियों को दिखाते हुए कहा—"ये सब बहुत थक गये हैं। कल से कुछ खाया भी नहीं है। क्या आप हमारी कुछ मदद कर सकते हैं!"

मेरी बात सुनते ही, वृद्ध और जंगलियों की तरफ़ देखने लगा। उसका देखना था कि एक एक जंगली, एक एक सिपाही को, अपने घर खिलाने-पिलाने ले गया। इन जंगली जातियों का आतिथ्य-सत्कार देख कर मुझे बहुत आश्चर्य हुआ। वृद्ध ने मेरी तरफ़ देखकर कहा—"आइये, आप हमारे घर आइये। आप के खाने-पीने का मैं इन्तजाम करूँगा।"

मैं वृद्ध के साथ उसके घर गया। आध एक घंटे में, मुझे अच्छे से अच्छा भोजन परोसा गया। भोजन समाप्त होने तक

वृद्ध ने मुझसे किसी तरह की बातचीत न की। परन्तु मैं यह जान गया था कि उसकी अंगारे जैसी आँखें मुझे लगातार घूर घूरकर देख रही थीं।

"हम जंगली हैं। ये जंगल ही हमारे माल-मिल्कियत हैं। न हमने, न हमारे पुरखों ने, किसी राजा-महाराजा के सामने सिर झुकाया है।"—वृद्ध ने कहा।

मैंने सिर हिला दिया, कुछ कहा नहीं। वह क्या कहना चाह रहा था, मैं अच्छी तरह न जान सका। मैं देखता रहा।

"देश में कैसी कैसी खतरनाक घटनायें घट रही हैं, हमें अक्सर मालूम होती रही हैं। आप में से कईयों ने, हमारे नौजवानों को, खूब ललचा-उकसा कर, अपनी अपनी तरफ़ मिलाने की भी कोशिश की है। जंगलियों के सरदार के तौर पर मैंने अब तक उनकी दाल न गलने दी। सैनिकों की पोशाक पहिनकर, आपका इस जंगल में आने का मतलब क्या है?"—वृद्ध ने सीधा प्रश्न पूछा।

तब मुझे मालूम हुआ कि उसके मन में क्या सन्देह काम कर रहा था! उसका

सन्देह हटाने के लिए, मैंने यह ज़रूरी समझा कि उसको शुरू से अन्त तक, युद्ध का घटनावार ब्योरा बताया जाय।

समरसेन के बारे में, उनको, हमारे मान्त्रिकों के द्वीप से कैसे परिचय हुआ, उनके कुण्डलिनी द्वीप में आने के बाद हुए देश में परिवर्तन, आखिर नरवाहन का धोखा देना—यह सब मैंने दो-चार शब्दों में, वृद्ध को कह सुनाया। सब सुनने के बाद, उसने मुझे घूरते हुए पूछा—"तो इसका मतलब यह हुआ कि जिन्होंने राज्य हथिया लिया है, तुम उनके दुश्मन हो!"

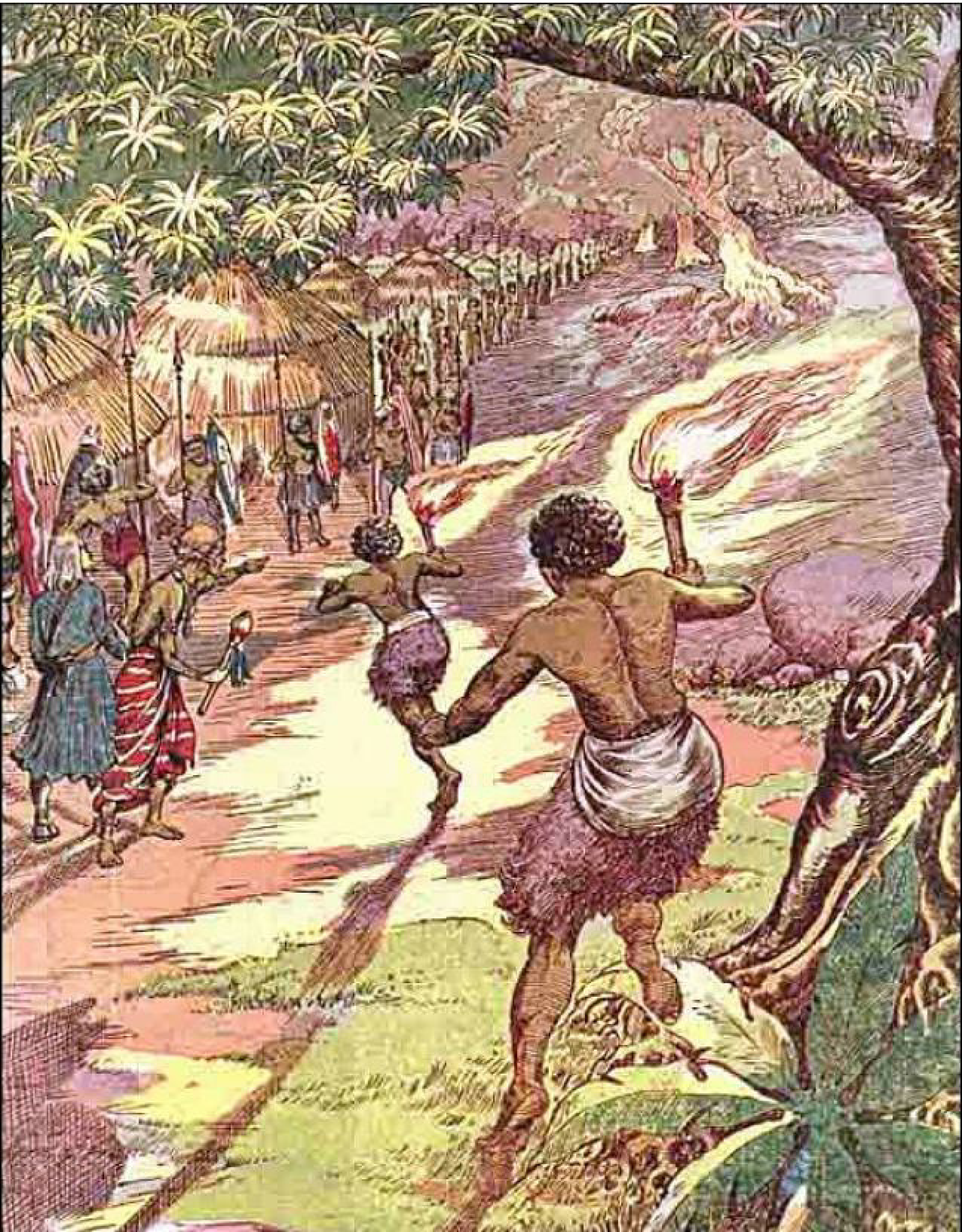
"हाँ"—मैंने जवाब दिया।

वृद्ध सिर झुकाकर थोड़ी देर सोचता रहा। फिर उसने पूछा—"तो क्या आप लोग, जंगल में रहकर, मौके ब-मौके, उन लोगों पर हमला करने की सोच रहे हैं!"

"हमारा यह उद्देश्य तनिक भी नहीं है।"—मैंने झट जवाब दिया।

मेरा जवाब सुनकर अंगलियों का सरदार बहुत खुश हुआ। चटाई पर से उठकर, मेरे दोनों हाथ पकड़कर उसने कहा—"अगर मेरे प्रश्न आपको बुरे लगे हों, तो

मुझे माफ़ कीजिये। अगर आप यह द्वीप छोड़कर जाना चाहें, तो मैं उसके लिए आपको ज़रूरी मदद दूँगा। मेरी इच्छा एक ही है कि आप इस शान्त जंगल में, हम लोगों के शान्त जीवन में गड़बड़ी न पैदा करें। अगर आप लोगों ने यहाँ से मौजूदा राजा के ख़िलाफ़ कोई भी विद्रोह किया तो उसके कारण इस सारे प्रान्त में खलबली मच जायेगी।"

उस दिन रात को अपने सिपाहियों को एक जगह इकट्ठा कर, मैंने सही हालत समझाई। वे सब मान गये कि नरवाहन के मालूम होने से पहिले ही, द्वीप को छोड़कर जाने में हमारी भलाई थी। पर हमने सोचा कुछ था, पर उस रात को हो कुछ और गया।

बरांडे में, मैं और मेरे सिपाही सोने की तैयारी कर रहे थे। हमारी थोड़ी दूर पर जंगली नौजवान, जंगली जानवरों को डराने के लिए, आग जलाकर, उसके चारों ओर सो रहे थे। आधी रात के समय, दूरी पर, ढोलों की आवाज़, और जंगल के जलने की ध्वनि सुनाई दी। दूरसे कुछ रोशनी भी साफ़ साफ़ दिखाई दे रही थी।

वह जंगलियों की बस्ती मिनटों में सजग होकर खड़ी हुई। गाँव के बूढ़े सरदार ने नौजवानों को भाले और ढाल देकर, गाँव का पहरा देने के लिए नियुक्त किया। कुछ को मशालें देकर, जिस तरफ़ से ढोलों की आवाज़ आ रही थी, उस तरफ़ भेजा।

"यह क्या आवाज़ है?"—मैंने वृद्ध से पूछा।

उसने ओंठ भींचकर खोलते हुए कहा—"कुछ भी हो सकता है। हो सकता है कि हाथी किसी बस्ती का सर्वनाश कर रहे हों। यह भी हो सकता है कि

कोई और जंगली जाति हम लोगों की थोड़ी बहुत सम्पत्ति पर हमला कर रही हो। पर मुझे एक बात पर अचरज हो रहा है।" बूढ़े ने आग की तरफ़ अँगुली उठाकर दिखाया।

"कहीं, नरवाहन के सैनिकों का हमला तो नहीं है? यह सन्देह मेरे दिल में रह रहकर हो रहा है।" इतने में दो चार जंगली नवयुवक, जहाँ हम खड़े हुए थे, भागे भागे चिल्लाते आये। उन्होंने वृद्ध से कहा—"हमारी बस्तियों पर सैनिक हमला कर चीज़ों को तहस-नहस कर रहे हैं और घर-बार सर्वनाश कर रहे हैं। उनमें से कई जंगल जलाने में भी लगे हुए हैं।"

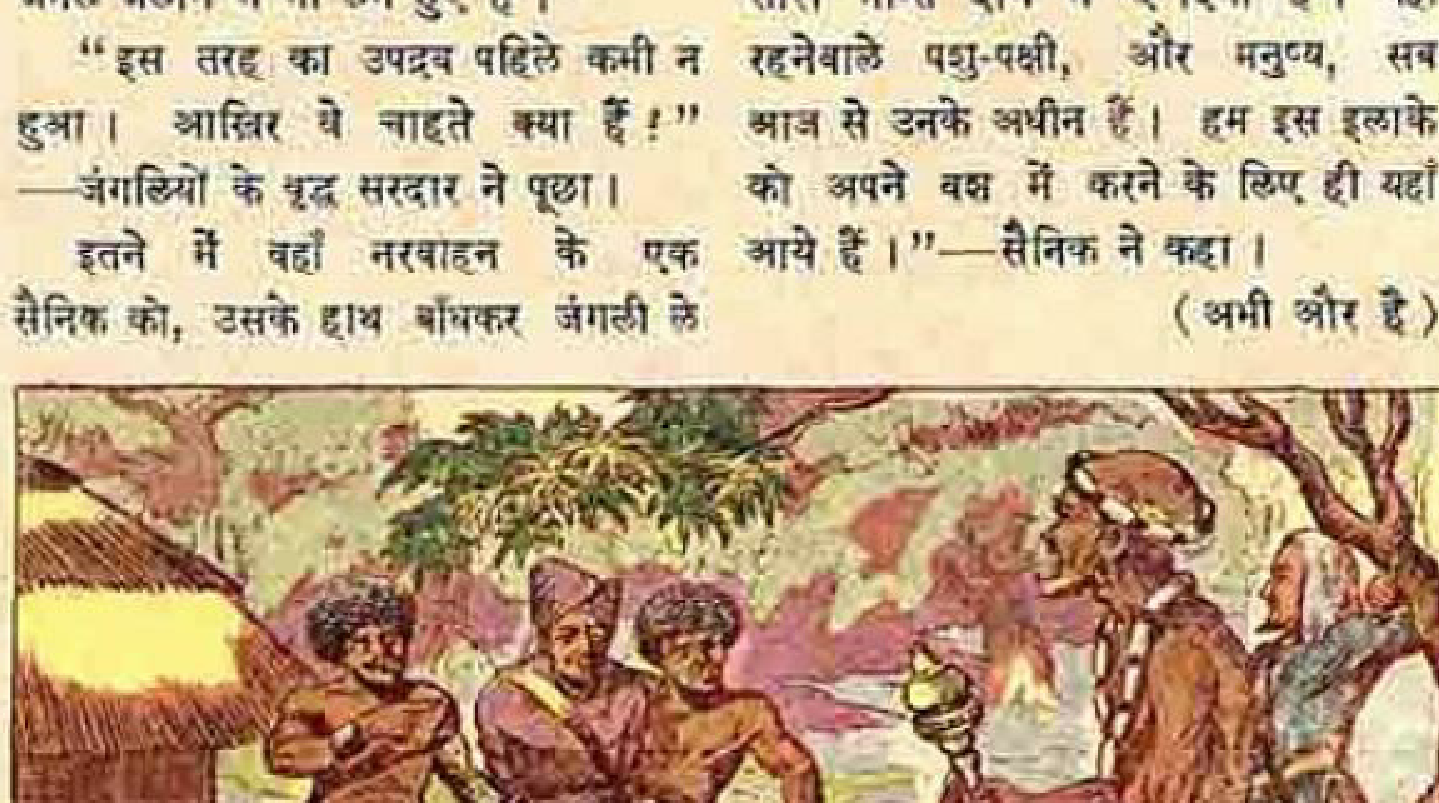
"इस तरह का उपद्रव पहिले कभी न हुआ। आख़िर ये चाहते क्या हैं!" —जंगलियों के वृद्ध सरदार ने पूछा।

इतने में वहाँ नरवाहन के एक सैनिक को, उसके हाथ बाँधकर जंगली ले आये। "हुज़ूर! इससे पूछिये। यह सब हाल बता देगा। यह जंगली प्रान्त, यह कहता है, उसके सरदार सुबाहु की मिल्कियत है।" कहते हुए उन्होंने, सैनिक को दो चार भाले से भोंका।

जंगलियों के वृद्ध सरदार ने थोड़ी देर मेरी तरफ़ देखा, और फिर उस सैनिक से पूछा—"क्या हमारे आदमी ठीक कह रहे हैं? तुम्हारे सरदार सुबाहु को यह सारा प्रान्त किसने दे डाला है?"

"महाराज नरवाहन ने युद्ध में, हमारे सरदार सुबाहु की मदद के बदले यह सारा प्रान्त दान में दे दिया है। यहाँ रहनेवाले पशु-पक्षी, और मनुष्य, सब आज से उनके अधीन हैं। हम इस इलाके को अपने वश में करने के लिए ही यहाँ आये हैं।"—सैनिक ने कहा।

(अभी और है)

[१०]

[जब शिवदत्त को यह मालूम हुआ कि नागसेन युद्ध भूमि में घायल हो मर गया था, वह अपने साथियों को लेकर जंगल में भाग गया था न! जंगल में, एक जंगली जाति के मुखिया ने उसका आतिथ्य किया। उसी दिन रात को सैनिकों ने उनके गाँव पर हमला किया। उनमें से एक ने सुबाहु नामक, नरवाहन के अनुचर के बारे में बताया। बाद में—]

"मन्दर देव! उस शत्रु सैनिक की बातों ने मुझे और जंगलियों के सरदार को अचरज में डाल दिया। मुझे शक होने लगा कि घटनाओं का क्रम कुछ बदल रहा था।"—शिवदत्त ने कहा।

मन्दर देव ने सिर नीचे करके कहा—"आपका यह नया अनुभव सुन मुझे रोमांच हो रहा है। बताइये, आगे क्या हुआ!" मन्दर देव ने आतुरता दिखाते हुए पूछा।

"वह जंगलियों का सरदार भी मेरी तरह आनेवाले ख़तरे के बारे में शंकित प्रतीत होता था। उसने मेरी तरफ़ मुड़कर कहा—"मालूम होता है कि इस जंगल में भी, जहाँ हमें न किसी से वास्ता था, न हम से ही किसी को कोई सम्बन्ध था, अब आप लोगों की गड़बड़ी, खलबली, पहुँच रही है। इस सुबाहु ने, जिसके बारे में यह सैनिक कह रहा है, भले ही नरवाहन की मदद की हो, पर उसको इस

तरह हमारे गाँवों को तहस-नहस करने का और यहाँ की शान्ति भंग करने का कोई अधिकार नहीं है। ऐसा मुझे लगता है।" वह गुस्से में दाँत कटकटाने लगा।

"आजकल जिसकी लाठी उसकी भैंस। अगर तुम सब जंगली लोग मिलकर मुक़ाबला कर सको, तब कुछ फ़ायदा हो सकता है। उसके लिए जो कुछ मुझसे बन सकता है, मैं करने के लिए तैयार हूँ।" मैंने कहा।

थोड़ी देर में, उस गाँव में, जो कोई भी हथियार पकड़ सकते थे, वे सब मुखिया के पीछे पीछे, जिस तरफ़ जंगल जल रहा था, उस ओर चल दिये। मैं भी, अपने सैनिकों को लेकर, उनके साथ निकल पड़ा। अगर उन जंगलियों को मालूम हो जाय कि वे किस तरह अपनी शक्ति और स्वतन्त्रता खोने जा रहे थे, तो मैं उनकी मदद से दुश्मन से डटकर लोहा ले सकता हूँ—यह ख्याल मेरे मन में उठने लगा।

हम थोड़ी दूर ही गये थे कि तलवार, कटार आदि लेकर, नरवाहन के अनेक सैनिक, एक जंगलियों के ग्राम में संहार का ताण्डव-नृत्य कर रहे थे। जो कुछ मिलता, वे नाश कर देते। और जब कभी कोई जंगली पकड़ा जाता, तो उसके हाथ बाँधकर, वे आगे ले जाते। उनको वे शायद शहरों में, गुलाम के तौर पर बेचना चाहते थे।

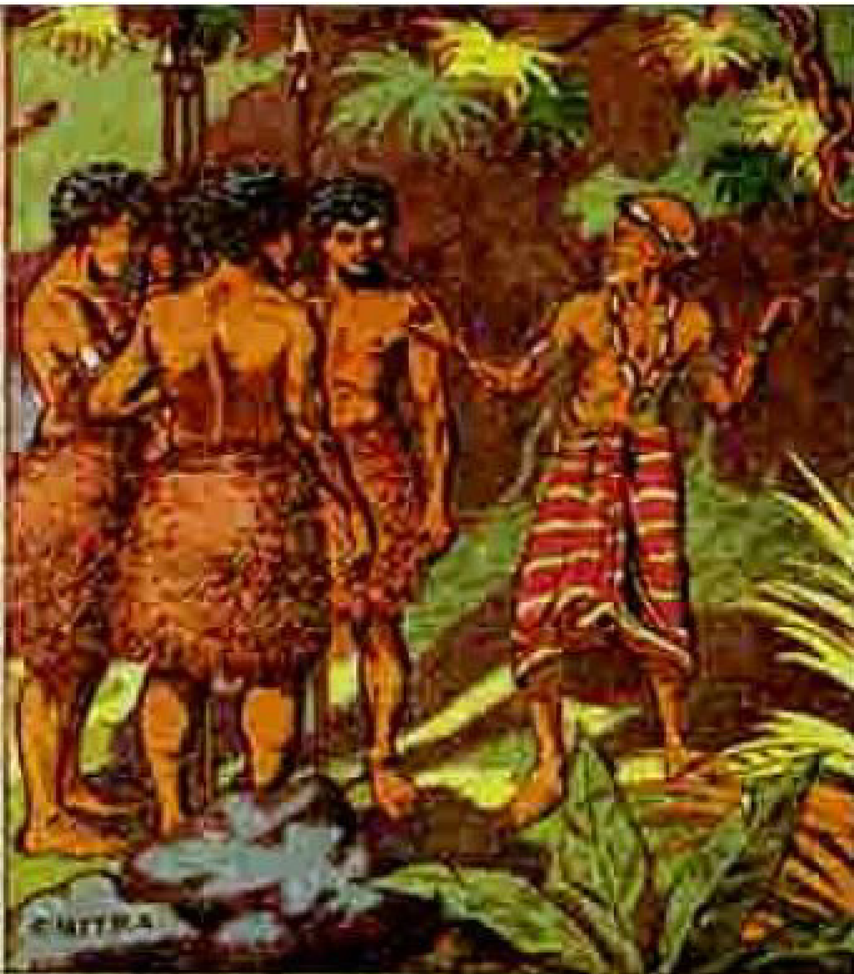
इस बीच में, जंगली सरदार के सैनिक, यकायक नरवाहन के सैनिकों पर शोर करते हुए कूद पड़े। नरवाहन के सैनिक इस भरोसे में थे कि वहाँ उनका मुक़ाबला करने वाला ही कोई न था, इसलिये उन्होंने जब इन जंगलियों को लड़ते देखा तो वे इधर उधर तितर-बितर होने लगे। जंगली अपने भालों से नरवाहन के सैनिकों को

भौंकने लगे। उन्होंने अपने साथियों को भी, जो बाँध दिये गये थे, खोल दिया। वे सब मिलकर जय जयकार करने लगे। सारा वातावरण गूँजता हुआ सा लगा।

इस लड़ाई में मुझे अपने सैनिकों के साथ भाग लेने का मौका न मिला। जंगलियों की बहादुरी देखकर मैं चकित था। मुझे ऐसा लगा कि इनको यदि कुछ सिखा दिया गया तो इनकी सहायता से, कुण्डलिनी द्वीप को, नरवाहन के दुष्ट प्रभाव से मुक्त किया जा सकता है।

"क्या जंगल की जलती आग को योंही छोड़ दोगे? छोड़ दोगे तो आग धीमे धीमे सारी जगह फैल जायेगी। कुछ तो करना ही चाहिए।"—मैंने जंगलियों के सरदार से कहा।

उसने जलते जंगल की ओर एक बार देखकर कहा—"उस आग को बुझाना, आदमी के बस की बात नहीं है। आग लगाना ज़रूर आसान है। मगर बुझाना नहीं। खैर, अब यह बताइये—आपका वह राजा, हमारे जंगली प्रदेश को क्यों किसी को दे रहा है? अगर हम सब जंगली उसका मुक़ाबला करने लग जायें

तो वह क्या हमारे सर्वनाश के लिए तैयार हो जायेगा?"—सरदार ने पूछा।

मैं इन प्रश्नों की ही बहुत देर से प्रतीक्षा कर रहा था। मैंने उसको नरवाहन की कुटिल राजनीति और उस राजनीति को सफल बनाने में मदद देनेवाले द्रोहियों के बारे में बताया। "अगर वह उनको, जिन्होंने उसकी मदद की है, इस तरह जागीरें न दे, तो वे सब मिलकर उसको मार देंगे। इसलिये उसे इस तरह करना ही पड़ेगा। अगर तुम उसके चुंगल से बचना चाहते हो, तो तुम सब को

मिलकर उसका मुकाबला करना होगा। दूसरा और कोई रास्ता नहीं है। मेरी यही राय है।"—मैंने कहा।

ये बातें सुन, पाँच छः मिनट तक जंगलियों का सरदार कुछ सोचता खड़ा रहा। फिर उसने जंगलियों को सम्बोधित करके कहा—"तुम्हें यह बात सब जगह पहुँचानी होगी! कल ठीक दुपहर को, भेड़िया गाँव में, जाति के सब बड़े मुखिये, अपने अपने साथियों को लेकर एकत्रित हों।" उसने यह आज्ञा बहुत ऊँचे स्वर में दी।

तुरत, भयंकर शब्द करते हुए, सशस्त्र जंगली युवक, जंगल में चारों ओर भागने लगे। मैं भी अपने साथियों को लेकर, जंगलियों के सरदार के साथ साथ, भेड़िया गाँव की ओर चल पड़ा।

सवेरे होते होते, हम भेड़िया गाँव पहुँचे। जब आसपास इतने गाँव थे, तब सरदार ने यह गाँव ही क्यों चुना, मुझे सहसा, गाँव को देखकर भलीभाँति मालूम हुआ।

यह गाँव दूसरे जंगली गाँव की तरह न था। गाँव के चारों ओर, ऊँची मिट्टी की

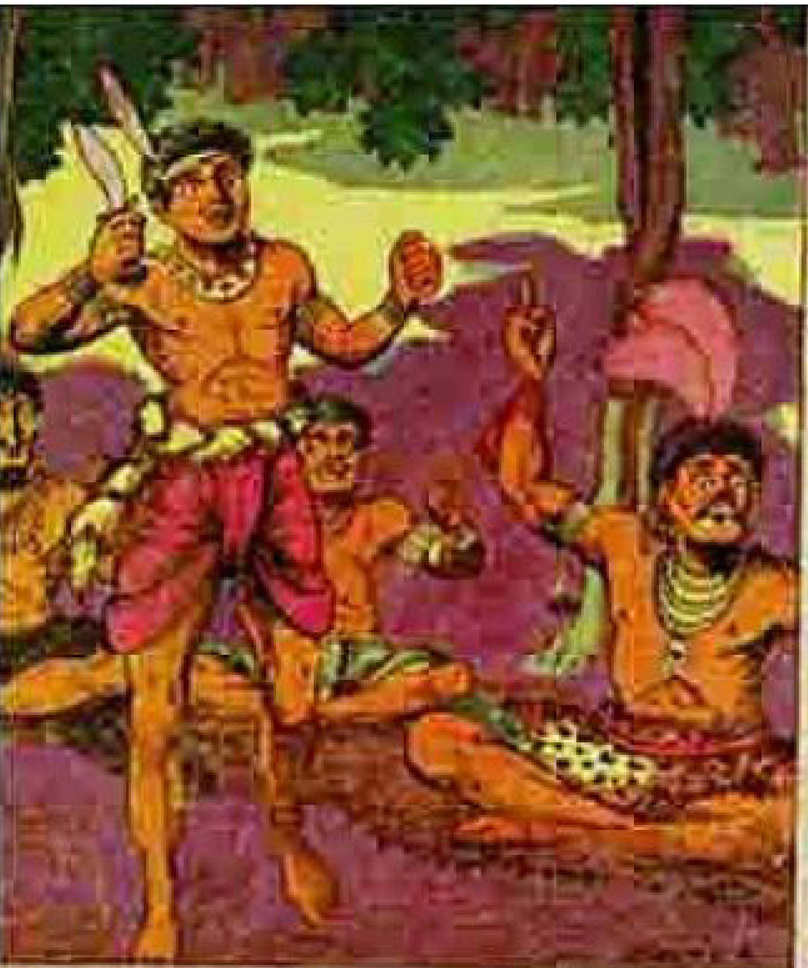

चारदीवारी थी। कहीं कहीं छोटे बुरज भी थे। गाँव के बड़े बड़े पेड़ों पर मचान भी बने हुए थे। वहाँ से बाण छोड़े जा सकते थे। गाँव के बीच में एक बड़ा सागून का पेड़ था। उस पर चढ़कर, चार पाँच मील की दूरी पर क्या क्या हो रहा था, सब आसानी से देखा जा सकता था।

ज्यों ज्यों समय होता जाता था, जाति के बड़े बूढ़े, बुजुर्ग, त्यों त्यों अपने अनुयायियों को लेकर वहाँ इकट्ठे होते जाते थे। इन लोगों में वृद्ध भी थे, और नवयुवक भी। पर सभी के पास हथियार थे। सभी के चेहरों पर भय, उत्कंठा, और आश्चर्य अंकित मालूम होते थे।

ठीक दुपहर को, एकत्रित लोगों में तालियाँ बजने लगीं। यह सभा के प्रारम्भ की सूचना थी। एक बड़े बड़ के पेड़ के नीचे सिंह और मृग चर्म बिछा दिये गये थे। जात के बड़े बुजुर्ग एक एक करके उन पर बैठने लगे। मेरे साथ आये हुए सरदार को पेड़ के पास एक उन्नत आसन दिया गया। मुझे और मेरे अनुचरों को, उसके पीछे, कुछ नीचे बिठाया गया। उपस्थित लोगों में, तरह तरह के फल,

मांस, मदिरा बाँटे गये। सबके खाने के बाद, वृद्ध सरदार ने, वहाँ सब के बुलाये जाने का कारण स्पष्ट शब्दों में बताया। "परिस्थितियाँ एक दम बदल गयी हैं। कुन्हलिनी द्वीप में कई राजा आये, और कई गये, पर किसी ने भी हमारे प्रदेश में कोई दखल न दिया। हम इस वन-सम्पदा के भरोसे सुख से जीते रहे। पर अब दशा बदल रही है। अब हमारे यहाँ भी गड़बड़ी होने लगी है। पिछली रात को जो भयंकर घटना हुई, आप में से कइयों ने देखा ही होगा।"—वृद्ध ने अपना भाषण यों समाप्त किया। तब सभा में एकत्रित अन्य मुखियों ने अपने अपने विचार प्रकट किये। उनकी बातें सुनकर मुझे ऐसा लगा, मानो नरवाहन ने यह सारा प्रदेश, अपने सहायकों में बाँट दिया हो।

"अब क्या करना होगा?" यह प्रश्न वहाँ उपस्थित मुखियों को सता रहा था। कुछ न कुछ करना होगा, पर क्या करना होगा, उनमें से कोई न जान पाते थे। "यह जंगल हमारा है, इस पर हमारा अधिकार है" कई भाषणों की यह टेक थी। यह सुनने के बाद वृद्ध सरदार ने सीधा प्रश्न पूछा—"अच्छा तो उन अधिकारों को कैसे सुरक्षित रखा जाय?"

यह प्रश्न सुनते ही उपस्थित लोग एक दूसरे का मुँह ताकने लगे। थोड़ी देर खामोशी रही। फिर एक नौजवान ने उठकर कहा—"वे हमें जोर-जबरदस्ती से झुकाना चाहते हैं। इसलिये हमें भी, अपने हक से, भर सक उनका मुकाबला करना होगा।"

"हाँ हाँ" स्वीकृति रूप में, सभी ओर से "हाँ हाँ" का शब्द प्रतिध्वनित होने लगा। वृद्ध सरदार शायद इसी क्षण की

प्रतीक्षा कर रहा था। उसने सिर हिलाते हुए कहा—"सब अच्छा होगा कि जाति के मुखिये अपने अनुचरों को तुरंत इकट्ठा कर लें। हमें दुश्मन को यह मौका न देना चाहिये कि वह एक एक करके हमारे गाँव का नाश करे। हमें भी शत्रु का मुकाबला करना चाहिये—जीत हो या हार, पर यह बात तय कर लेनी होगी।"

उपस्थित मुखियों को उसकी बात जँची। उन्होंने उसकी बात को स्वीकृत करते हुए तालियाँ बजाईं। तब वृद्ध ने कहा—"आप सब की अनुमति से मैं पहिले एक काम करना चाहता हूँ। मैं इस बीच में, नरवाहन के पास, जिसने अब कुण्डलिनी द्वीप पर कब्जा कर लिया है, खबर भिजवा दूँगा कि उसका इस इलाके में सैनिकों का भेजना अच्छा नहीं है। देखें, वह क्या कहता है।"

इस विषय में भी स्वीकृति की सूचना देते हुए, सब ने सिर हिलाये। इस तरह वह सभा समाप्त हुई। यह निर्णय हुआ कि अगले दिन शाम तक, जाति के बड़े बुजुर्ग, अपने अपने साथियों को लेकर, भेड़िया गाँव में इकट्ठे हों। यह भी निश्चय किया गया कि स्त्री, वृद्ध, बच्चों को, जंगल

के अन्दर सुरक्षित जगह पर पहुँचा दिया जाय।

सब के चले जाने पर वृद्ध ने मुझे बुलाकर पूछा—"आपकी क्या राय है? आपने इन बुजुर्गों को तो देख ही लिया है। क्या वे सैनिकों का मुकाबला कर सकेंगे?"

"यह अभी नहीं कहा जा सकता। नरवाहन के सैनिक खूब सीखे-सधे हैं। अलावा इसके, उनके पास घोड़े भी हैं। बिजली की तरह हमला कर वे गायब हो सकते हैं। आप लोगों के पास सिवाय पदातियों

के और कोई नहीं है। युद्ध में सिर्फ़ शक्ति, साहस ही काफ़ी नहीं है। क्या आप अश्व-सेना तैयार कर सकेंगे?" मैंने पूछा।

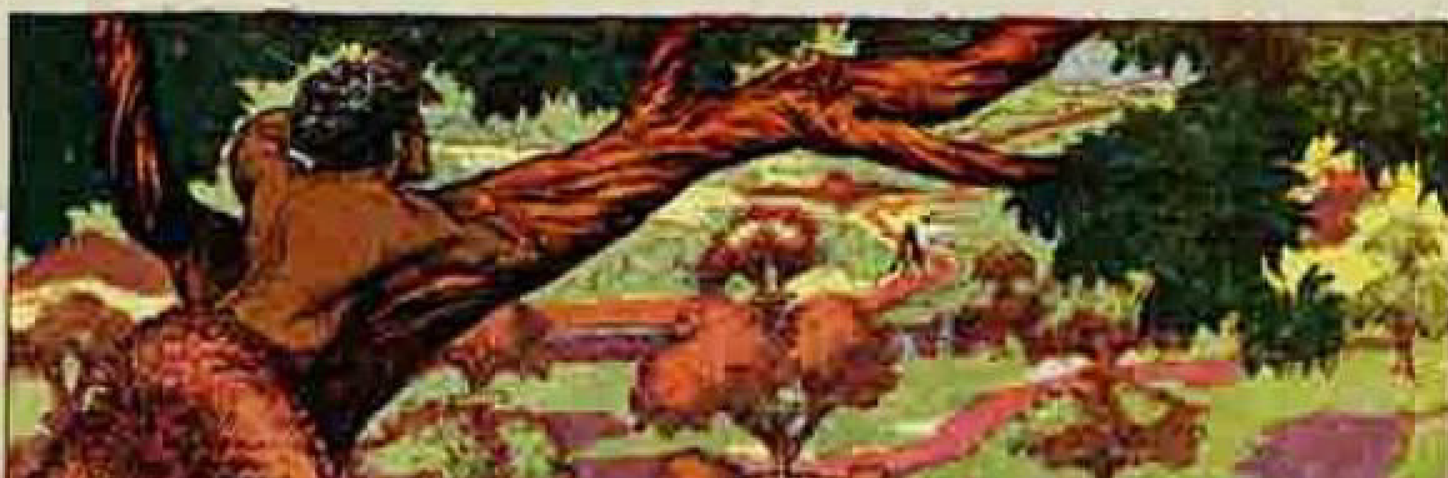
वृद्ध ने कहा—"यह फ़िलहाल तो सम्भव नहीं है। अभी अभी ही हमारे नौजवान, जंगली घोड़ों को पकड़कर उन्हें सिखाकर, बिना ज़ीन, लगाम के, उन पर सवारी कर रहे हैं। ज़ीन बनाने के लिए हमारे पास कारीगर नहीं हैं। पर अश्व-सेना तैयार करनी ही होगी।"—वृद्ध ने कहा।

"ज़रूर! तैयार कीजिये। उसकी बहुत ज़रूरत होगी।"—मैंने सलाह दी। तब वृद्ध ने एक चमड़े पर, तेज़ चाकू से कुछ लिखकर, एक युवक को बुलाकर कहा—"इसे नरवाहन राजा के पास पहुँचाओ। तू निर्भय हो, जंगल से मैदान की ओर जा। जिस किसी सैनिक को यह तू दिखायेगा, वह तुझे राजा के पास ले जायेगा। पर तुझे निश्शस्त्र रहना होगा।"

उस सन्देश का क्या फल होगा, यह जानने के लिए मैं उत्सुक हो उठा। उसने क्या लिखा था, मैंने न पूछा। पर मैं इतना ताड़ गया कि वृद्ध को भी बहुत विश्वास न था कि इससे कोई लाभ होगा।

उस रात को, हमने भेड़िया गाँव में ही आराम किया। रात भर, हम जलते जंगल देखते रहे और लोगों के चीत्कार भी हम सुनते रहे। हम बहुत सवेरे उठे, पर तब तक, वृद्ध और कई बुज़ुर्ग सागून के पेड़ के नीचे मौजूद थे। मेरे वहाँ पहुँचते ही मचान पर से एक व्यक्ति चिल्लाया—"देखो, हमारा आदमी आ रहा है। पर यह क्या! वह गदहे पर बैठा हुआ है।"—उसने आश्चर्य प्रकट किया।

(अभी और है)

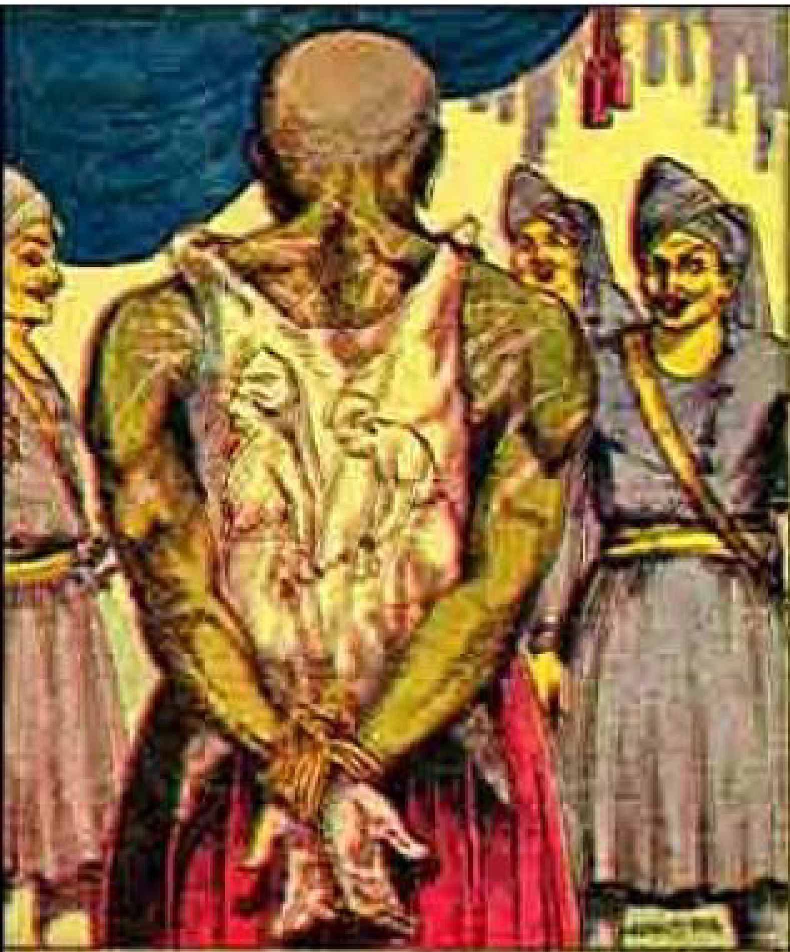
[११]

[जब जंगली सरदारों को यह मालूम हुआ कि नरवाहन ने उनके प्रदेश को किसी और को दे दिया है तो वे बड़े नाराज़ हुए। भेड़ियागाँव में, उन्होंने एक बड़ी सभा बुलाई और निश्चय किया कि वे नरवाहन का विरोध करेंगे। फिर उन्होंने नरवाहन के पास एक दूत भेजा। बाद में...]

भेड़िया गाँव में जंगलियों की बैठक के बाद जो कुछ हुआ, शिवदत्त कहता जा रहा था और मन्दरदेव सुनता जा रहा था।

"जिस बात का डर था वह ही हुआ। जिन दो युवकों ने दूत को गधे पर चढ़े आते देखा था वे उसकी ओर भागे और थोड़ी देर बाद उसको गाँव में ले आये। उस बिचारे ने क्या क्या मुसीबतें झेली थीं, इसका आसानी से अन्दाज़ा लगाया जा सकता था।"—शिवदत्त ने कहा।

दूत ने अपने सारे कष्ट सुनाये। सैनिक उसको नरवाहन के पास ले गये थे। जंगली सरदार का सन्देश पढ़ नरवाहन आग बबूला हो गया। उसने दूत को पचास कोड़े लगवाये, सिर घुटाकर, मुँह पर कालिख पोत कर, उसको गन्धे पर चढ़ा शहर में फिरवाया। फिर उसने कहा—"यह ही तुम्हारे सरदार के लिए मेरा जवाब है।" उसकी पीठ पर बकरी की खाल पर एक चित्र बनवा कर टुकवा दिया गया। चित्र

में एक जंगली को नरवाहन के सैनिक ज़ंज़ीर बाँधकर ले आ रहे थे।

जंगली वृद्ध सरदार ने उस चित्र का मतलब समझ लिया। उसने मेरी तरफ़ मुड़कर कहा—"इसका मतलब यह हुआ कि या तो हमें मरना पड़ेगा नहीं तो गुलाम बनकर रहना होगा। अगर इन दोनों में से मुझे एक को चुनना पड़ा तो मैं मरना ही पसन्द करूँगा।"

भले ही परिस्थितियाँ मेरे अनुकूल न बन रही हों पर वे नरवाहन के प्रतिकूल होती जा रही थीं, इतना मैं साफ़ साफ़ समझ पाया। नरवाहन इस ख्याल में आराम से बैठा था कि कुण्डलिनी द्वीप में उसका मुक़ाबला करनेवाला ही कोई न था।

वृद्ध जंगली सरदार ने मेरी तरफ़ देखते हुए कहा—"देख लिया न तुमने नरवाहन की धौंस और धाँधली। उसकी नज़र में हम आदमी ही नहीं हैं। हम कोई हिजड़े नहीं हैं कि उसके नीचे गुलाम की तरह जियें।"

"इसका मतलब यह हुआ कि आप लोग युद्ध के लिए तैयार हैं!"—मैंने पूछा।

एक क्षण बूढ़ा सरदार नीचे मुँह किये चुप रहा। फिर कुछ सोचता हुआ कहने लगा—"और कोई दूसरा रास्ता मुझे दिखाई नहीं देता। जैसे आपने पहले कहा भी था, उसके सुसज्जित सैनिकों का मुक़ाबला करना मुश्किल है। ख़तरनाक भी है। इसलिये भला शायद इसी में है कि हम उसकी सेना पर छुपे-छुपे हमला करें।"

"पर उस तरह हमला करने से विजय न होगी। किसी न किसी दिन आपको कुण्डलिनी नगर और राजमहल को अपने कब्ज़े में करना ही पड़ेगा।"—मैंने कहा।

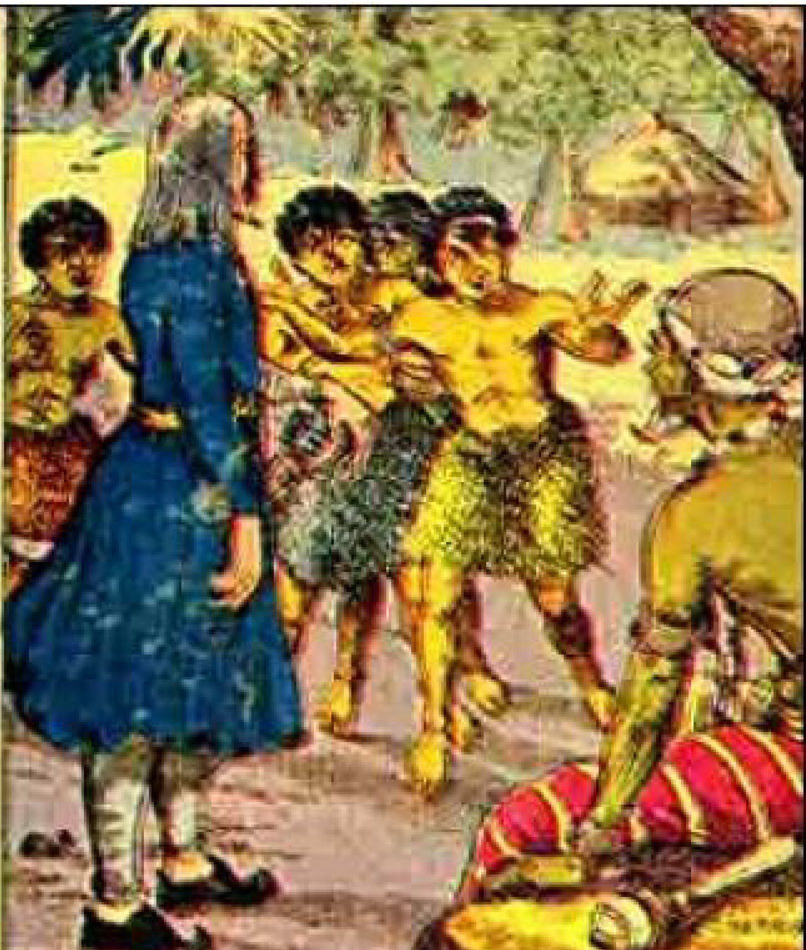
बूढ़े को यह बात समझ में आ गई। उसने सिर हिलाया। इतने में दो तीन जंगली नवयुवक, जहाँ हम खड़े थे, वहाँ चिल्लाते हुए आये। वृद्ध को नमस्कार करके उन्होंने कहा—"माळूम होता है कि शत्रु बड़ी सेना के साथ हम पर आक्रमण करने आ रहे हैं। घुड़सवार और पदातियों के अलावा, हाथियों पर भी वे चले आ रहे हैं। बताइये अब क्या किया जाय!"

बूढ़े ने निश्चिन्त होकर कहा—"हम उतनी बड़ी सेना का मुक़ाबला करने नहीं जा रहे हैं। परन्तु जब मौका मिले उन पर हमला कर उनको तंग कर दो।

"क्या हम हिंस्र जन्तुओं का उपयोग कर सकते हैं!'—एक नवयुवक ने पूछा।

"हाँ! हाँ!! ज़रूर...."—वृद्ध सरदार ने कहा। विष-बाण, विष-सर्प—जो कुछ मिले उनसे शत्रुओं को दिक कर दो।"

यह आज्ञा सुन वे नवयुवक चले गये। मैं यह न जान सका कि शत्रु को शेर, और साँपों से कैसे तंग किया जा सकता था। विष-बाणों के बारे में मैं जानता था। जंगलों में रहनेवाले आदिम जाति के लोग अक्सर इनका उपयोग करते थे।

"शिवदत्त! मैं आपको एक गुप्त स्थान पर ले जाऊँगा। आपके सैनिक भी आपके साथ बेफ़िक्र आ सकते हैं।"—सरदार ने कहा।

वह गुप्त स्थान कहाँ था, और वहाँ जाने की इस समय क्या ज़रूरत थी, यह सब मैं न जान सका। वृद्ध ने मेरी तरफ़ देखते हुए कहा—"आप लोगों के लिये जैसे क़िले-खाई वग़ैरह होती हैं, वैसे हमने भी शत्रु से बचने के लिये अपने ढंग से कहीं कहीं प्रबन्ध कर रखे हैं। मैं जिस जगह पर ले जा रहा हूँ, उसके बारे में हम लोगों में भी कम को ही माळूम है।

वह कई सालों पुराना, पहाड़ पर बना एक किले का खण्डहर है! नरवाहन के विरुद्ध युद्ध हम वहीं से चलायेंगे।"

जब वृद्ध ने सब कुछ बता दिया तो उसके बाद मैंने उससे कुछ पूछना न चाहा। मैं अपने सिपाहियों को लेकर निकल पड़ा। जंगली सरदार के साथ कुछ नवयुवक थे। सब मिलकर घने जंगल की ओर चल पड़े। हम जिस रास्ते से जा रहे थे, उस रास्ते पर कई जंगलियों के गाँव थे। हर गाँव में युद्ध की तैयारियाँ हो रही थीं, सब जगह खलबली मची हुई थी।

किसी किसी गाँव में, कुछ जंगली नवयुवक पाँच-छः शेरों को गले में रस्सी बाँधकर झोंपड़ियों में से बाहर ला रहे थे। शेरों को शायद बहुत दिनों से पकड़ कर रखा गया था। वे पालतू कुत्तों की तरह उनके पीछे चलते जाते थे।

"शिवदत्त! हम इन्हीं शेरों को नरवाहन के सैनिकों के विरुद्ध छोड़ने जा रहे हैं। ये शेर सौ सौ वीर सैनिकों के बराबर हैं—यह आपको जल्दी ही मालूम हो जायेगा। नरवाहन के हाथियों को तहस-नहस करने के लिये, हमारे पास

शेर है, और उसके सिपाहियों का मुक़ाबला करने के लिये हमारे पास हथियार भी हैं।"—उस वृद्ध सरदार ने कहा।

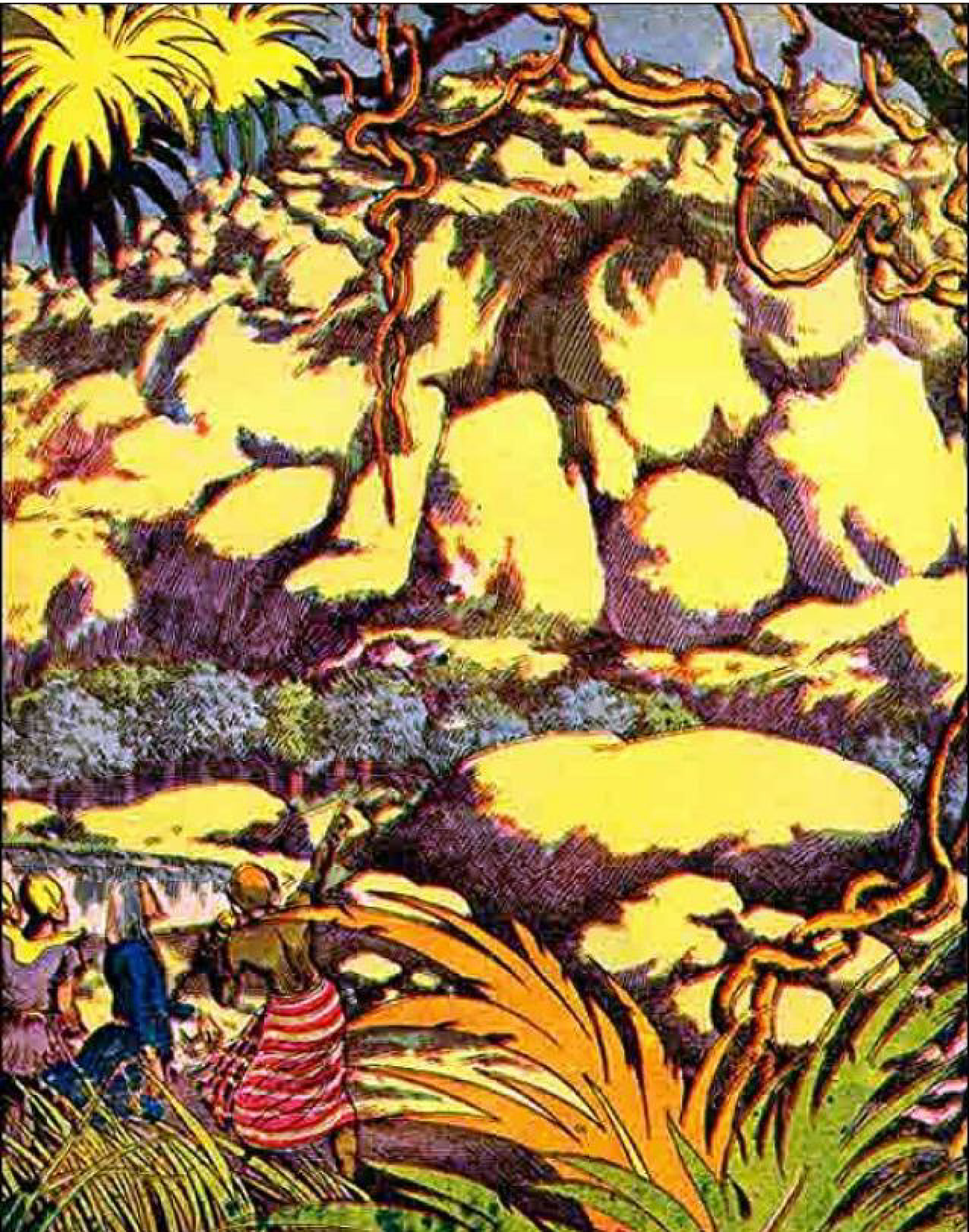
तब मैं जंगलियों की बहादुरी और वीरता की प्रशंसा किये बग़ैर न रह सका। वृद्ध सरदार को इस विषय में इतना विश्वास था कि मुझे आश्चर्य होता था। मैं जानता था कि पालतू जानवरों और विष-बाणों से एक सुसज्जित, सशस्त्र सेना को जीतना आसान काम न था।

वृद्ध कुछ सोचता सोचता आगे बढ़ता जाता था। छोटे-मोटे टीलों, गढ़ों, झाड़ी-झंखाड़ों को पार करते हुए हम घने जंगल में आगे चलते जाते थे। एक जगह दस-ग्यारह जंगली छोटी छोटी टोकरियों से, किसी चीज़ को बड़े बड़े टोकरे में रख रहे थे। वे जिस होशियारी से यह काम कर रहे थे, वह देखकर मैं चकित था।

"उस बड़े टोकरे में ये क्या रख रहे हैं?"— मैंने वृद्ध सरदार से पूछा।

"साँप! ज़हरीले साँप!!" उसने कहा—"आप जल्दी ही देख लेंगे कि इनका भी उपयोग कैसे होता है!"

चलते चलते हम एक पहाड़ी प्रदेश में पहुँचे। बड़े पहाड़ की सूचना-सी देते हुए बड़े बड़े वृक्ष सामने दिखाई देने लगे। वृद्ध सरदार ने वहाँ रुककर मुझसे यों कहा:

"इस द्वीप में बहुत-से लोग यह नहीं जानते कि हमारे सामने एक ऊँचा पहाड़ है और उस पहाड़ पर एक क़िले का खण्डहर है। क्योंकि वह खण्डहर, पेड़-पत्तों से खूब ढँका हुआ है, इसलिये हमारी आँखों को आसानी से नहीं दिखाई देता। हम जैसे लोगों को ही, जो यहाँ घूमते-फिरते हैं, इसके बारे में कुछ मालूम है।"

मैं सिर हिलाकर खड़ा रहा। मुझे ऐसा लगा कि अगर इस घने जंगल में कोई मज़बूत क़िला हो तो वहाँ से नरवाहन का मुक़ाबला करना बहुत आसान था। दो-तीन बहादुर अगर मिल जायें तो नरवाहन को खूब तंग किया जा सकता था।

"क्या क़िला एकदम टूट-फूट गया है?"—मैंने वृद्ध से पूछा।

"यह तो नहीं कह सकता कि बहुत टूट-फूट गया है। पर इतना ज़रूर कहा जा सकता है कि वह अब खण्डहर-सा है। अगर हम एक बार उसमें जा बैठें तो शत्रु पैदल तो आ सकता है; पर घोड़ों और हाथियों पर सवार होकर नहीं आ सकता। अगर कहीं शत्रुओं का झुण्ड नज़दीक भी आ गया तो उन पर पत्थर लुढ़का कर, उनको मारा जा सकता है। पेड़ों पर चढ़, उन पर विष-बाण छोड़ उनका खातमा किया जा सकता है।"—वृद्ध ने कहा।

वृद्ध की बातें सुनकर मुझे बड़ा सन्तोष हुआ। भले ही अन्तिम विजय नरवाहन की हो, पर इस बीच में उसको खूब तंग किया जा सकता था; उसकी सेना को नष्ट किया जा सकता था। और अगर यही

मौका देख शहरवालों ने भी उसके अत्याचारों के विरुद्ध विद्रोह शुरू कर दिया तो उसका पतन अवश्यम्भावी है।

हम धीमे धीमे पहाड़ पर चढ़ने लगे। वह जगह सुनसान थी। लोग आते-जाते न थे। इसलिये वहाँ चलने के लिए ठीक रास्ता भी न था। हमारे आगे जानेवाले जंगली नवयुवक, तलवार, कटारों से पेड़ काटकर हमारे लिये रास्ता बनाते जाते थे। वहाँ हिंस्र जन्तु भी इधर उधर घूम-फिर रहे थे। चीते, हमें देखकर अपने अपने रास्ते पर चलते जाते थे। पेड़ों पर से मुझे अजगर भी लटकते दिखाई दिये।

ठीक दुपहर को, हम चलते चलते पहाड़ की चोटी पर, किले के खण्डहर के पास पहुँचे। मुझे वहाँ पहुँचकर ही मालूम हुआ कि वह बहुत ऊँचा पहाड़ था। खण्डहरों की दीवारों से, सम्पूर्ण कुण्डलिनी द्वीप और उसको घेरा हुआ समुद्र साफ़ साफ़ दीख पड़ता था।

क्या यहाँ से नरवाहन का मुक़ाबला किया जा सकता है! सोचते हुए मैं क़िला देखने लगा।

वहाँ बिखरे पड़े हुए बड़े बड़े स्तम्भ, पत्थर यह बता रहे थे कि एक समय यह क़िला बहुत ही मज़बूत रहा होगा। क़िले के मुख्य द्वार के दरवाज़े बुरी हालत में थे और गिरने को तैयार थे।

"शिवदत्त! अगर आप क़िले को देखना चाहें तो मैं आपके साथ एक अपना आदमी भेज सकता हूँ।"—वृद्ध सरदार ने कहा। इतने में हमें भयंकर शोर और हाथियों का चीत्कार सुनाई देने लगा। "यह क्या है!" पूछता हुआ, आश्चर्य से जंगली युवकों की ओर वह देखने लगा।

(अभी और है)

[१२]

जब नरवाहन ने जंगलियों के दूत को अपमानित करके भेजा तो उन्होंने युद्ध के लिये तैयारियाँ शुरु कर दीं। उस इलाके में, एक क़िले के खण्डहर से उन्होंने युद्ध चलाने की ठानी। नरवाहन ने क़िले को घेरने के लिये अपनी सेना भेजी। भयंकर युद्ध शुरु हुआ। आगे......।

पहाड़ी की तलहटी में सैनिकों का शोर-शराबा और हाथियों का चीत्कार सुन दो जंगली नवयुवक खण्ड्हर की चारदीवारी पर चढ़कर नीचे की ओर देखने लगे। वे तालियाँ पीट पीटकर जोश में कह रहे थे—"दुश्मन लगता है भेड़िया गाँव तक पहुँच गये हैं। हमारे लोग उनके हाथियों पर शेर छोड़ रहे हैं।" मैं भी उनको यह कहता सुन उनके पास जा पहुँचा।" शिवदत्त यों अपनी कहानी कहता जाता था।

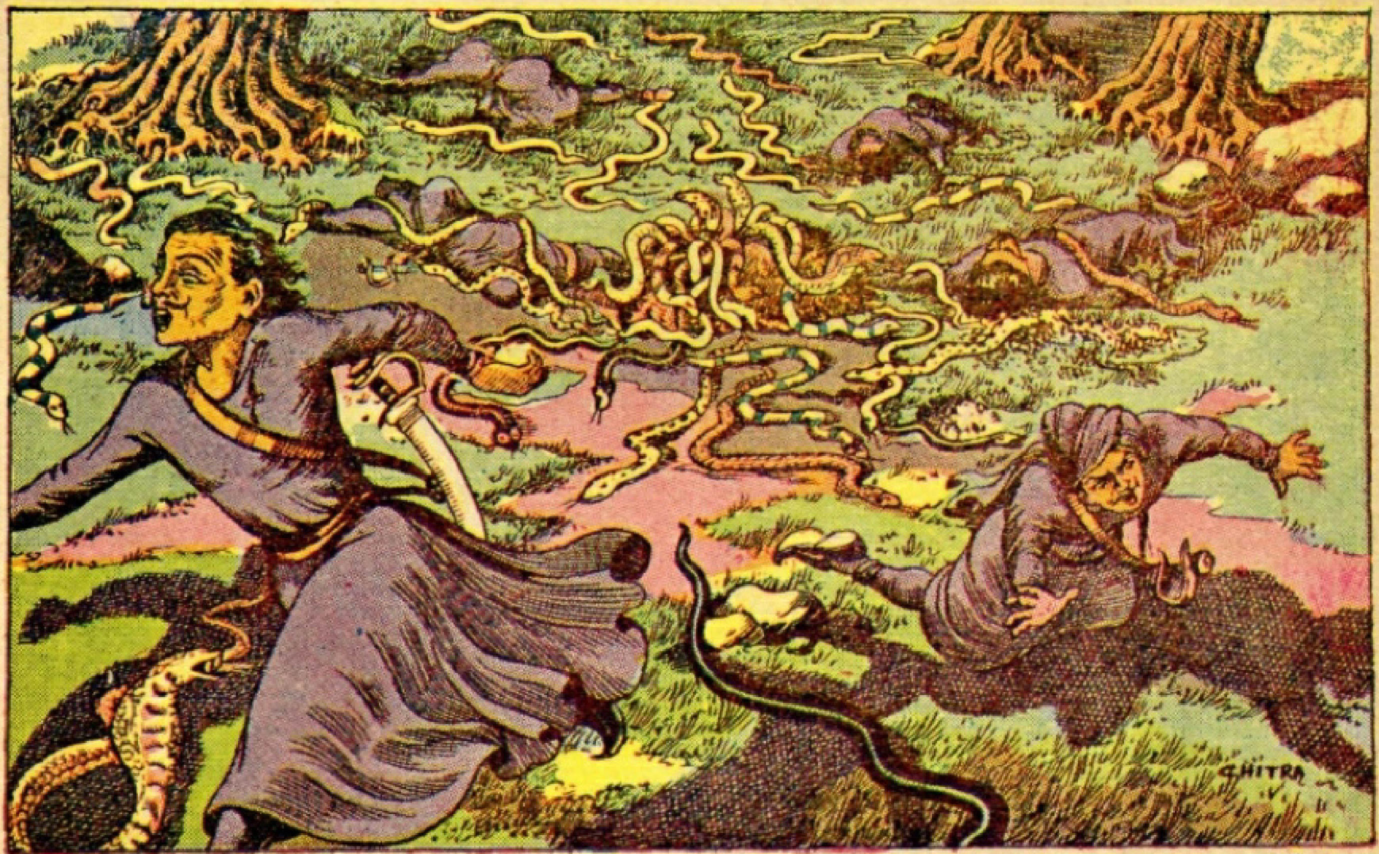
विजय-गर्व से अन्धी हुई नरवाहन की गज-सेना और उनके पीछे आते हुए पदाति, हमको दिखाई दिये। भेड़िया गाँव के आसपास जंगली नवयुवकों ने पेड़ों की आड़ में से उन पर यकायक शेर छोड़ दिये थे। गरजते भयंकर शेरों को देखकर हाथी अन्धाधुन्ध पीछे की ओर भागने लगे। उनके पैरों से बचते हुए शेरों से अपनी रक्षा करते हुए, नरवाहन के सैनिक सिर पर पैर रख इधर उधर बेतहाशा भागने लगे।

"अच्छा काम किया!"—मेरे पास खड़े जंगली नवयुवकों ने कहा। "पर क्या वे शेरों को पकड़कर फिर शत्रु पर छोड़ सकते हैं?"—मैंने उनसे पूछा।

"सब शेरों को फिर से पकड़ लेना सम्भव नहीं है। कुछ जंगल में भाग ही जायेंगे।"—उन्होंने बताया।

यह सुनते ही, मेरा इस तरह की युद्ध-कला में, रहा-सहा विश्वास भी उठ गया। सशस्त्र सुसज्जित सैनिकों पर, इस तरह शेरों के छोड़ने से वे एक बार तो भय के कारण पीछे भाग सकते हैं; परन्तु दूसरी बार वे होशियारी से आकर उनको मार भी सकते हैं।

शाम तक, मैंने इस तरह कई और विचित्र दृश्य जंगल में देखे। एक जगह नरवाहन के सैनिक इकट्ठे होकर भोजन करने को ही थे कि किसी ने पेड़ पर से उन पर एक टोकरा छोड़ दिया। फिर क्या था, देखते देखते बड़े बड़े ज़हरीले साँप फुँकारते फुँकारते उसमें से बाहर निकले। नरवाहन के सैनिक अपने हथियार छोड़-छाड़कर, जान बचाकर इधर-उधर भाग निकले और कुछ साँप अपनी

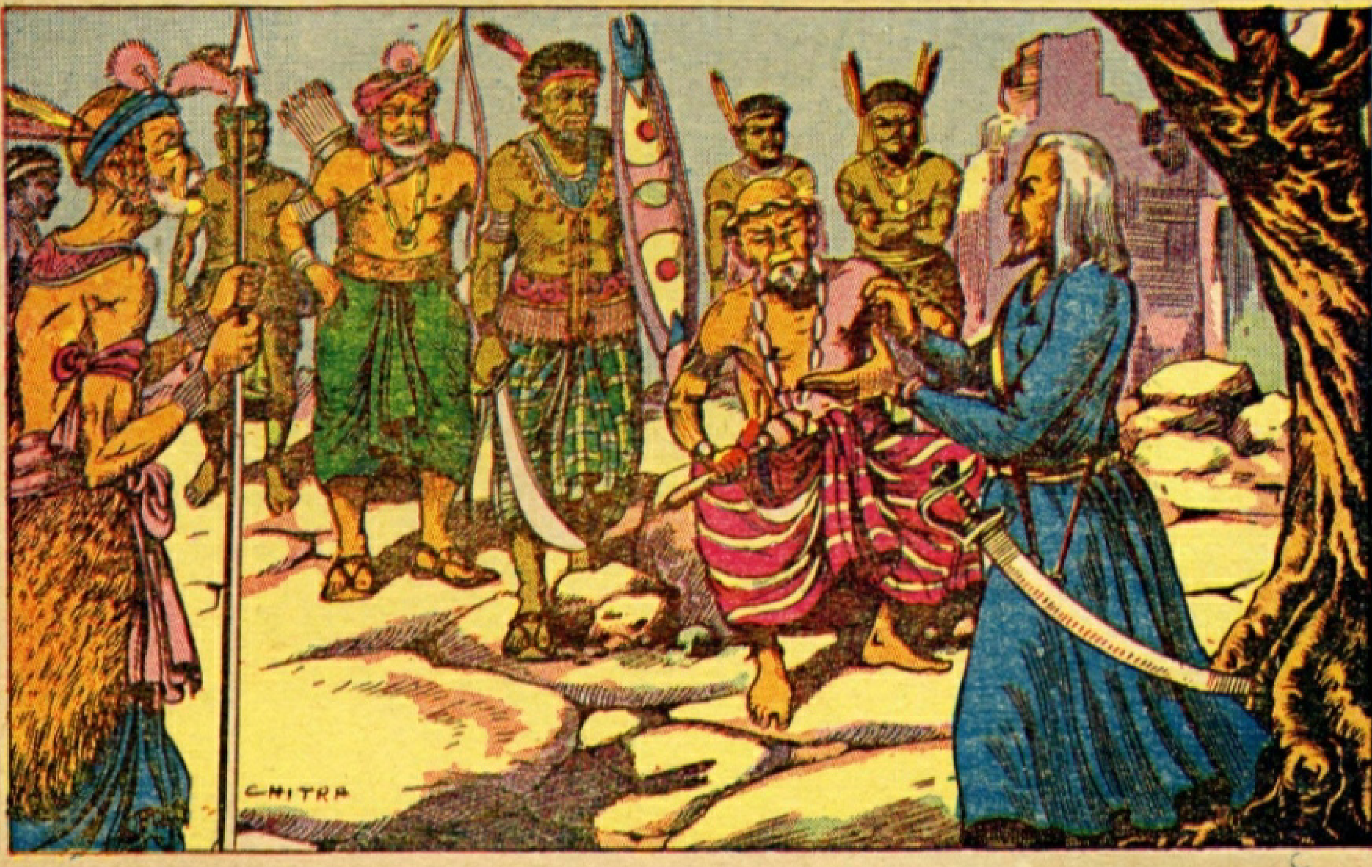

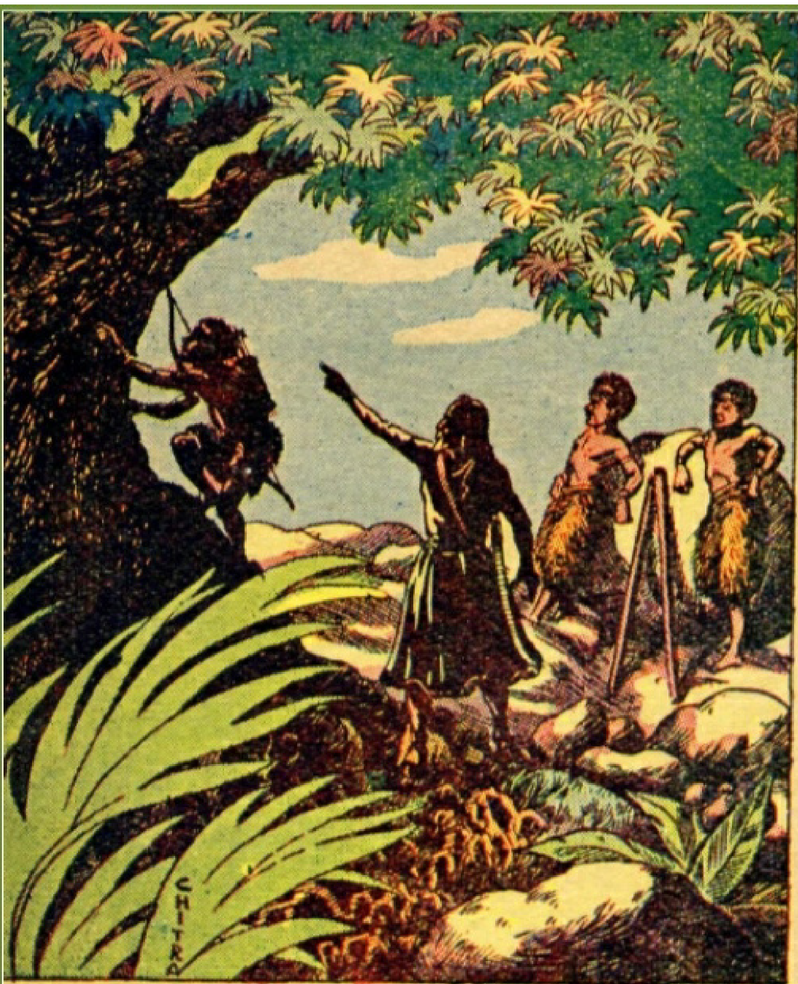
बाम्बियों में खिसक गये, और कुछ पेड़ों पर।

मैंने उस दिन रात को, बूढ़े जंगली सरदार को बताया भी कि इस तरह के युद्ध से नरवाहन को जीतना असम्भव था। वह भी मुझसे सहमत था कि उन हथियारों से कोई ख़ास फ़ायदा न था, जिनका एक ही बार उपयोग हो सकता था।

बहुत सोचने-विचारने के बाद मुझे एक बात सूझी। मैंने बूढ़े जंगली सरदार से भी सलाह-मशविरा किया। मैंने सलाह दी कि जैसे-तैसे नरवाहन के अधिकांश सैनिकों को क़िले की ओर आकर्षित करना चाहिये। यह क़िला जिसके हाथ में होगा, अपने से चार-पाँच गुने शत्रुओं से मुक़ाबला कर सकेगा और उनको नष्ट भी कर सकेगा।

शत्रुओं को नष्ट करने की जिम्मेवारी मुझे सौंपी गयी। मैंने वहाँ एकत्रित सात-आठ जंगली सरदारों को सारी बात समझायी। शत्रु शक्तिशाली है। उसके पास सुसज्जित सेना है। पहाड़ की चोटी पर बने क़िले को घेरने के लिये, उसकी अश्व-सेना, गज-सेना आदि, निरुपयोगी-सी हैं। इसलिए

शत्रु ज़्यादहतर पदातियों को ही काम में लायेगा। उस हालत में, हमें दुर्ग के सब रास्तों को बन्द कर देना चाहिये। और जो ऊपर आने की कोशिश करें, हम उन पर पत्थरों की वर्षा कर सकते हैं। पेड़ों पर से उन पर बाणों की बौछार कर सकते हैं। यह सब करने पर भी यदि शत्रु क़िले तक पहुँच ही गया तो हम उसके बाद उनका कुछ नहीं कर सकते।

अब जो मेरा काम था, उसे दुर्ग-रक्षा कहने की अपेक्षा दुर्ग प्रान्त की रक्षा कहना अधिक अपयुक्त होगा। इस क़िले के खण्डहर में, ऐसी कोई बड़ी चीज़ न थी, जिसकी हिफ़ाज़त बहुत ज़रूरी थी। परन्तु शत्रुओं को यह दिखाना था कि हम क़िले की रक्षा कर रहे हैं, ताकि वे हमारी तरफ़ आयें और जंगलों में भगाकर हम उनका ख़ातमा कर दें।

अच्छे तीरन्दाज़ जंगली नवयुवकों को चुनकर मैंने क़िले के चारों ओर के पेड़ों पर पहरे के लिये चढ़वाया। ताकतवर, हट्टे-कट्टे नौजवानों को मैंने बड़े बड़े पत्थरों के पीछे छुपा दिया, ताकि ज़रूरत पड़ने पर वे पत्थरों को दुश्मनों पर धकेल दें। मैंने उनको इसके लिए हुकुम दे दिया था।

सूर्य के पश्चिम दिशा की ओर जाते जाते हमारा रक्षा का कार्यक्रम पूरा हो गया था। तब हट्टे-कट्टे जंगली, अपने हथियार लेकर खण्ड़कर की ओर आये, और उनको ढूँढ़ते ढूँढ़ते नरवाहन के सैनिक भी पहाड़ की तलहटी में आये।

इससे पहिले कि शत्रु कवायद करते करते एक जगह इकट्ठे होते; पेड़ों पर छुपे हुये जंगली तीरन्दाज़ों ने उन पर बाणों की वर्षा शुरू कर दी। नरवाहन के सैनिक यह न जान सके कि बाण कहाँ

से आ रहे थे। वे डर के मारे भागने लगे। उनमें गड़बड़ी पैदा हो गयी। उस गड़बड़ी में बिना निशाना ठीक किये, अन्धाधुन्ध वे आसपास के पेड़ों पर बाण छोड़ने लगे।

उसी समय, नरवाहन के कुछ सैनिक, तलवार लेकर पहाड़ी पर चढ़ने लगे। उन लोगों पर हट्टे-कट्टे नौजवान बड़े बड़े पत्थर लुढ़काने लगे। तंग रास्ता था, इधर उधर भाग नहीं सकते थे, इसलिये उनमें से कई भारी पत्थरों के नीचे चीखते-चिल्लाते मर गये।

इस तरह, भयंकर युद्ध चार-पाँच घंटों तक चलता रहा। इस बीच में नरवाहन के सैनिक खण्ड़हर के पास पहुँच गये थे। मैं जान गया कि पहाड़ की तलहटी में पहरा देते हुए जंगली नवयुवकों को ऊपर लाने का मौका न था।

पेड़ों की शाखाओं पर से ज़हर-से जले बाणों को छोड़नेवालों का मुक़ाबला करने का शत्रु ने नया ही तरीका अपनाया।

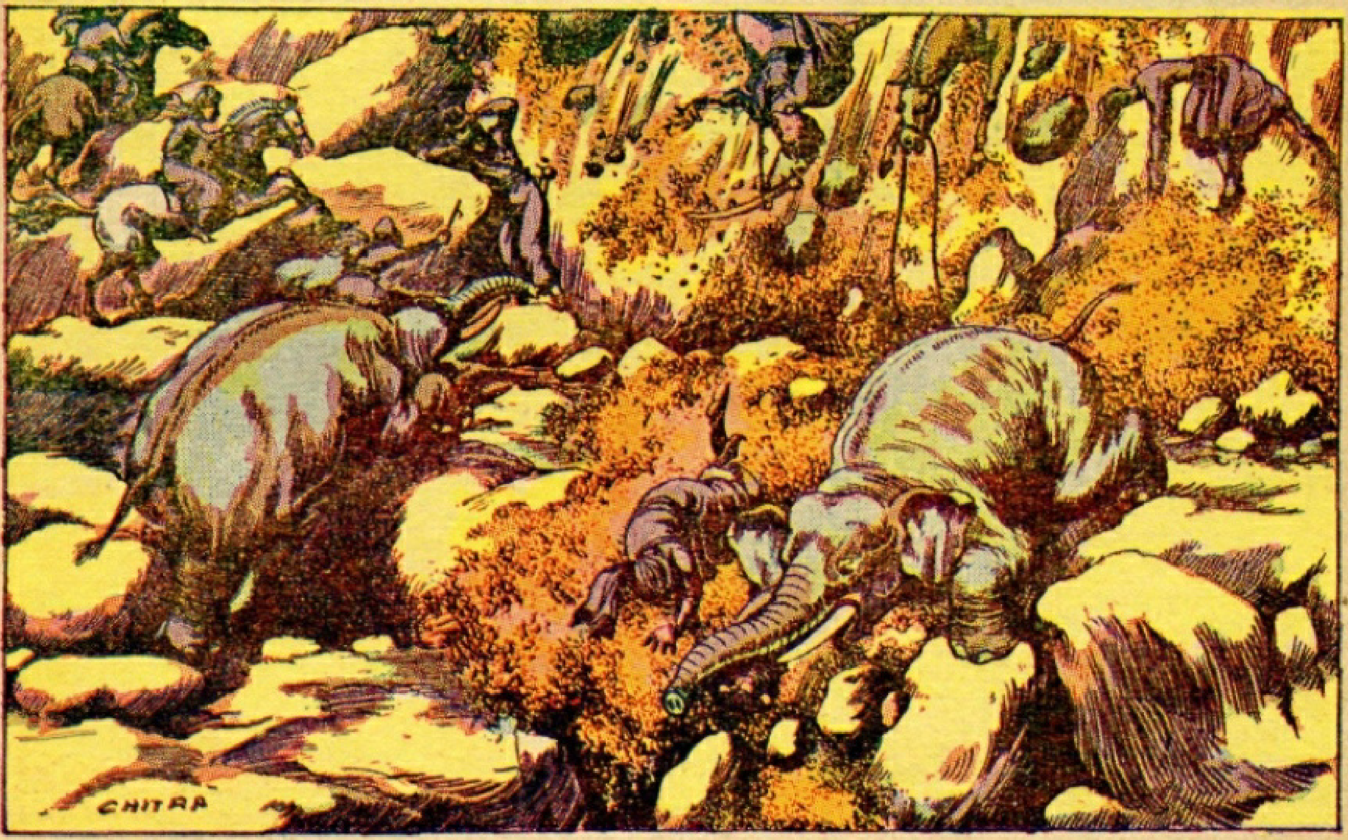
हाथी पर सवार हुए सैनिकों को उन पेड़ों के पास ले जाया जाता। महावत का इशारा पाकर हाथी अपनी सूँड़ से, पेड़ की टहनियों को तोड़ने लगते। जब टहनियाँ टूट टूटकर गिरतीं, तो उसके साथ जंगली तीरन्दाज़ भी गिरते। और उनके गिरते ही शत्रु अपने भाले और तलवारों से उनका काम तमाम कर देते।

कुछ देर बाद, इस तरह लड़ते लड़ते, जंगली युवक नरवाहन के सैनिकों द्वारा या तो मारे गये, नहीं तो घायल किये गये। और जब दुश्मन को मालूम हुआ कि उनका पीछे से कोई मुक़ाबला नहीं कर रहा है तो वे अपनी अपनी सवारियों पर, पहाड़ पर चढ़ने की कोशिश करने लगे।

मुझे उन शत्रु-सरदारों की बेअक्ली पर आश्चर्य हुआ, जो घोड़ों और हाथियों को पहाड़ पर चढ़ाने की कोशिश कर रहे थे। कुम्भस्थल पर महावत के अंकुश पड़ते ही, हाथी लाचार हो, चट्टानों पर चढ़ने की कोशिश करते। इस तरह जबरदस्ती वे कुछ दूर चलते, फिर उनके पैर से कोई बड़ा चट्टान लुढ़कता, और उसके साथ वे भी लुढ़कते लुढ़कते नीचे पहुँचते। घोड़ों की हालत भी यही थी।

मैं अपने अनुचरों और रहे-सहे जंगली सैनिकों को लेकर खण्ड़हर की ओर पीछे हटने लगा। क़िले के दरवाज़े के पास बूढ़ा जंगली सरदार मुझ से मिला।

"शिवदत्त! लगता है, हम अब न जीत पायेंगे।"— बूढ़े ने कहा। उसकी आवाज़ में मुझे न दुःख दिखाई दिया, न भय ही। "ख़ैर अगर ऐसा हुआ भी तो मुझे यह तसल्ली रहेगी कि हम पशुओं की तरह उस नरवाहन के हाथ में नहीं पड़े। यह ही काफ़ी है। इस खण्ड़हर में ही हमारा आख़िरी युद्ध होगा। मैं चाहता हूँ कि आप अपने सैनिकों को लेकर किसी सुरक्षित जगह चले जायें।"— वृद्ध ने कहा।

वृद्ध नायक यों कह रहा था कि वह सारा प्रान्त, नरवाहन के सैनिकों के शोर से प्रतिध्वनित होने लगा। जंगली नवयुवक, जो अपना सब कुछ बलिदान करने के लिए सिद्ध थे, क़िले की दीवारों से शत्रु का मुक़ाबला करने लगे। बूढ़े सरदार ने भी अपने हाथ से वह डंडा फेंक दिया, जो उसके अधिकार का सूचक था। तल्वार लेकर वह भी शत्रुओं पर कूद पड़ा।

फिर जो आमने-सामने युद्ध हुआ, उसका वर्णन नहीं किया जा सकता। जंगली तो सब आशाएँ छोड़ चुके थे। वे नरवाहन के सैनिकों को इस तरह काटने लगे, जैसे वे कोई भूस के ढ़ेर हों। परन्तु शत्रु उनसे संख्या में बहुत अधिक थे। इसलिये वे, जंगली सैनिकों को पीछे हटाते हटाते क़िले में घुस गये।

मै अपने सैनिकों को लेकर पीछे हटता हटता क़िले की चारदीवारी के बाहर जा निकला। बूढ़े सरदार के आख़िरी शब्द मेरे कानों में गूँज रहे थे। शायद वह तब तक युद्ध में मारा भी गया हो। मैंने पीछे मुड़कर क़िले की ओर देखा। एक टूटी हुई दीवार पर वह मुझे दिखाई

दिया। अपने सैनिकों को प्रोत्साहित करता, तलवार घुमाता, दीवार के पास खड़े बीस-पच्चीस नरवाहन के सैनिकों पर वह कूद पड़ा। उस वृद्ध की वीरता, दृढ़ता देखकर मेरी आँखें चौधिया-सी गईं।

मैं अपने सैनिकों को लेकर, तेज़ी से समुद्र की ओर चल पड़ा। मैं जानता था कि उस द्वीप में अब एक क्षण रहना भी ख़तरे से ख़ाली न था। भाग्य ने अभी मेरा साथ शायद न छोड़ा था। समुद्र के किनारे मुझे दो किश्तियाँ दिखाई दीं। अपने सैनिकों को किश्तियों में बिठाकर, चप्पू चलाते चलाते हम समुद्र में निकल पड़े। मैं यह न सोच पाया कि कहाँ जाया जाय? और कैसे जाया जाय? फिर रास्ते में मुझे आप दिखाई दिये, मन्दरदेव! यही मेरी कहानी है।"—शिवदत्त ने कहा।

"समरसेन का जीवन, और आपका जीवन आश्चर्यमय है, अद्भुत है।"—मन्दरदेव ने कहा।

"भाग्यशाली हैं।" कहते कहते शिवदत्त मुस्कराया। इतने में एक सैनिक ने किश्ती में खड़े होकर कहा—"देखिये! उस तरफ़ क्या रोशनी दिखाई देती है?"

मन्दरदेव ने उस तरफ़ देखते हुए कहा—"शिवदत्त! यह कोई द्वीप-सा नज़र आता है। इस तरह निरुद्देश्य समुद्र में भटकने से हमारा किसी द्वीप में पहुँचना अच्छा है न?"

"हाँ! किश्तियों को उस द्वीप की ओर जाने दिया जाय! अगर उस पर मनुष्य रह सकते हों, तो कोई बात नहीं। अगर कोई भयंकर द्वीप हुआ तो...." शिवदत्त अपना वाक्य बिना पूरा किये हँसने लगा। (अभी और है)

೧೩

[ನರವಾಹನನ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೂ ಬೇಡರಿಗೂ ನಡೆದ ಯುದ್ಧವು ಮಹಾ ಬೀಭತ್ಸವಾಯಿತು. ನರವಾಹನನ ಸೈನಿಕರಿಂದ ಬೇಡರೆಲ್ಲಾ ಹತರಾದರು. ಶಿಥಿಲ ದುರ್ಗವು ನರವಾಹನನ ವಶವಾಗಲು, ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟನು. ಅವರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂದರದೇವನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಒಟ್ಟಾಗಿ, ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬೆಳಕಿನ ಕಡೆಗೆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು.]

ಸಾಯುವವನು ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನಾದರೂ ಆಧಾರಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೆ, ಆ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವ ದಿಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಆಶೆಯಿಟ್ಟು ಮಂದರದೇವನೂ ಶಿವದತ್ತನೂ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಣ್ಣು ಕುತ್ತಿದರೂ ಕಾಣದಂತಹ ಆ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ದೋಣಿಗಳೆರಡೂ ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮನಸ್ಸುಗಳು ವೇಗವಾಗಿದ್ದುವೇ ಹೊರತು ಅಷ್ಟು ವೇಗವು ದೋಣಿಗಳಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರಾಹಾರಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತರಾದ ಅವರ ಆರು ಮಂದಿ ಅನುಚರರೂ ಮಂದಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ನಿಮಿಷವು ಯುಗದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು.

"ಶಿವದತ್ತಾ, ನನ್ನನ್ನು ಹಸಿವೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದೆ." ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಹೇಳಿ, "ನನಗೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅನುಚರರಿಗೆ ಹೇಗಿದ್ದೀತು ? ಅವರ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲಾದರೂ ಆ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವ ಜಾಗವು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದ್ವೀಪವಾಗಿರುವಂತಾಗಲಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಮಾನವರ

ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಬಾಣಲೆಯಿಂದ ಒಲೆಗೇ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆದೀತು. ಹಾಗಾಗದಿರಲಿ!" ಎಂದನು.

"ನಾನೂ ಅದೇ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾಗದೆಂದೇ ನಂಬೋಣ" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ನಕ್ಕನು. "ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಗೋ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಬದುಕುವುದಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಜೀವಿತದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನೀವು ಪವಿತ್ರತರವಾದ ಮರಾಳ ದ್ವೀಪದ ಪ್ರಭುಗಳು. ನಾನು ಮಹಾ ಸೇನಾನಿ ಸಮರಸೇನನ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸ್ನೇಹಿತ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಈಗ ಕ್ರೂರಾತಿಕ್ರೂರನಾದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗತಿ ಹೀಗೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಂಬಿರಿ." ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಶಿವದತ್ತಾ, ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಗತಿ ನೆನಪಾಯಿತು. ಮರಾಳದ್ವೀಪವೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳೂ, ತಾನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಗಲಬೇಕಾಗಿಬಂದ ದುರ್ಘಟನೆಗಳೂ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವನು ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತ,

"ಶಿವದತ್ತಾ! ಅದು ಎಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾದ ದ್ವೀಪವಾದರೂ ಇನ್ನು ಹೆದರಲಾರೆನು. ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿರುವವರೆಗೂ ನರವಾಹನನು ಮಾಡಿದ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮರೆಯಲಾರೆನು. ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವೆನು. ಎಂದಿಗೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆ" ಎಂದನು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ಸಂತೋಷದಿಂದ, "ಒಳ್ಳೆಯದು ಪ್ರಭೂ. ದುಷ್ಟರ ವಿಜಯವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಷ್ಟೇ" ಎಂದನು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೋಣಿ ನಡೆಸುವವರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಗಾಬರಿಯಾದಂತೆ ಕೂಗಿದರು.

"ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಈ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲಾ ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳ ಮಯ! ಯಾವುದೋ ದ್ವೀಪದ ಬಳಿಗೇನೋ ಬಂದೆವು. ಈ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೋಣಿ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ!" ಎಂದರು ಅನುಚರರು.

"ಇರುವಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ!" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಅವರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ, ಕಣ್ಣು ಕಿರಿದಾಗಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅತ್ತ ನೋಡಿದನು. ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತಲೆಯ ರಾಶಿಗಳಂತೆ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳು ಕಾಣಿಸಿದುವು. ತಾವು ಒಂದಾನೊಂದು ದ್ವೀಪದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆನ್ನಲು ಸಂದೇಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೊದಲು ಕಂಡ ಬೆಳಕು ಈಗ ಎಲ್ಲಿಯೂ

ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜವೇ.

ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ಸಮುದ್ರದ ತೆರೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡುವ ಎಷ್ಟೋ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳು. ತೆರೆಗಳ ಹೊಡೆತದಿಂದ ದೋಣಿಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದಕ್ಕೆ ತಾಗಿದರೂ ಒಡೆದು ಚೂರಾಗದೆ ಹೋಗವು!

"ಮಂದರದೇವ ಮಹಾರಾಜಾ! ಮುಗಿಯಿತು ನಮ್ಮ ಸಮುದ್ರಯಾನ!" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ. ಮಂದರದೇವನು ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಶಿವದತ್ತನ ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಶಿವದತ್ತನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ, "ಆಶೆ ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ತೀರವೇನೋ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿರುವ ಪಿಶಾಚಿ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ತೀರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವಿರಾ ?" ಎಂದನು.

"ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವ ವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತೇಲಾಡಿಕೊಂಡಿರೋಣವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವಿರಾ ಶಿವದತ್ತಾ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೊರಟಿತು.

"ಅದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದೇ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ದ್ವೀಪವು ಯಾವ ಅನಾಗರಿಕ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಕತ್ತಲೆ ಇರುವಾಗಲೇ ಆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂತಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಇದಿರಿಸಿ ಬಂದರೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

ಶಿವದತ್ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಮಂದರದೇವನಿಗೂ ಹೌದೆನಿಸಿತು. ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಶಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇನ್ನು ತೀರವನ್ನು ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೂಗಳತೆಯಷ್ಟು ದೂರದ ವರೆಗೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತೆರೆಗಳು ಕುಣಿದಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ತೀರವನ್ನು ಸೇರುವುದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು.

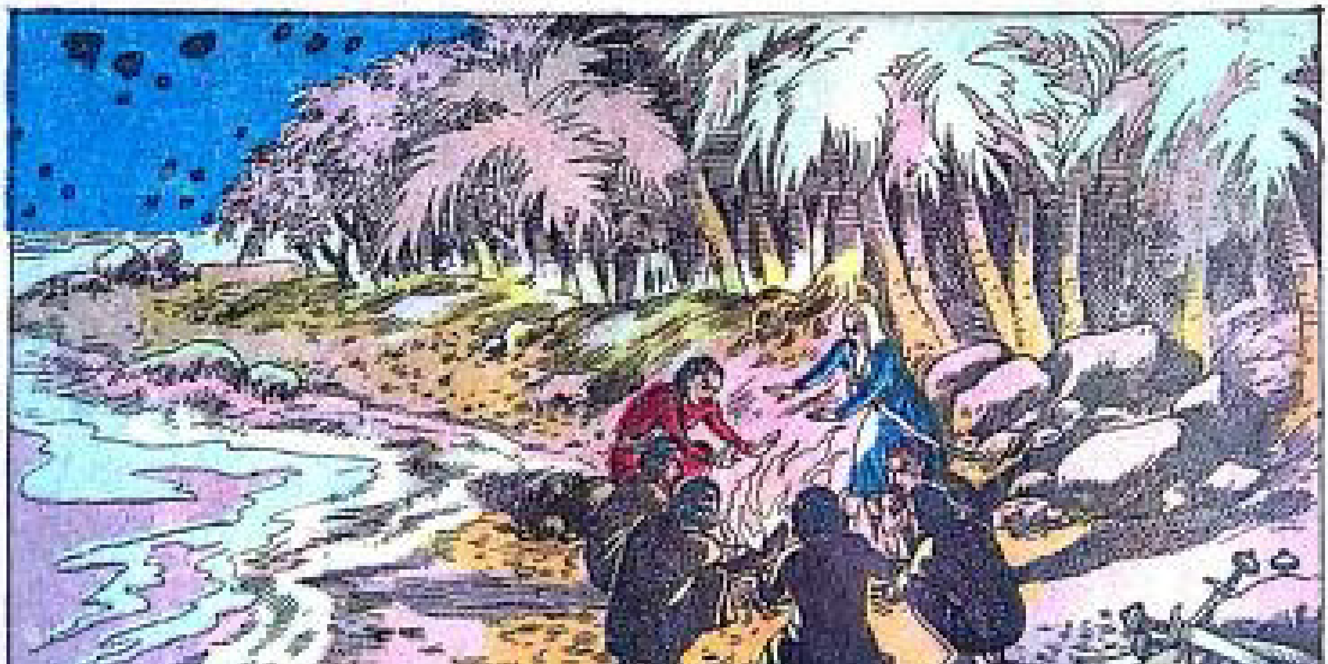
ಎಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡರು. ಆ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜಲದೇವಿಯೇ ಗತಿಯೆಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ

ರೂಪವಲ್ಲಿ ಕೈ ಚಾಚಿ ಮುಗಿದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ, ನೀರಿಗೆ ಈಜಲು ಬಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತನದಿಂದ, ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತ, ಅಂತೂ ಇಂತೂ ತೀರದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದು ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆಮೇಲೆ ನೆನೆದ ಒಳವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಿಂಡಿ, ಮೈ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು. ಕಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಅದೇ ಒಣ ಬಟ್ಟೆಗಳೆಂದುಕೊಂಡು ಧರಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಶರೀರಗಳೂ ಚಳಿಯಿಂದ ಗದಗುಡಿಕೊಂಡಿದ್ದುವು.

"ಅಪ್ಪಪ್ಪ! ಈ ಚಳಿಯ ಕಾಟದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಒಣಪುರುಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಲೇ ?" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು ಶಿವದತ್ತನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

"ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿರಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನರಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಕರೋ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಬೆಂಕಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ. ಓಡಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಅದೇ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟು ತಿಂದಾರು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೂ ಇರಲಿ!" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ನಕ್ಕನು.

"ಹಾಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಗಬ್ಬಕ್ಕನೆ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ನಾವು ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳೇನು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಗಳೂ, ಬಿಲ್ಲಂಬುಗಳೂ..." ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು, ಶಿವದತ್ತನು ನಡುವೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ. "ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ. ನಿಮಗೆ ಇಂತಹ ದ್ವೀಪಗಳ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಯದು ದಂತಿದೆ. ಕೆಲವು ಅನಾಗರಿಕ ಅಟವಿಕರ ಸಂಗತಿ ಕೇಳಿರಲಾರಿರಿ. ಅವರಿಗೆ ಭಯವೆಂದರೇನೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದು. ವಿಚಾರ ಸಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅರಿಯದ ಮೂಢರು. ನಿಮ್ಮ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹುಂಡಾಗಿ ಬಿದ್ದಕೂಡಲೇ ಹತ್ತೆಂಟು ಮಂದಿ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹಾರಿಬರುತ್ತಾರೆ. ತಿನ್ನುವುದೂ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದೂ ಇವೆರಡೇ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು"

ಎಂದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರು ಒಣಪುರುಳೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚಕಮುಕಿ ಹೊಡೆದು ಬೆಂಕಿ ಉರಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಅವರೆಲ್ಲ ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಸೇರಿ ಚಳಿಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕುಳಿತರು. ಇನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಂತಹ ದ್ವೀಪವೋ ? ಮುಂದೆ ಎಂತಹ ಗಂಡಾಂತರಗಳಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದನು.

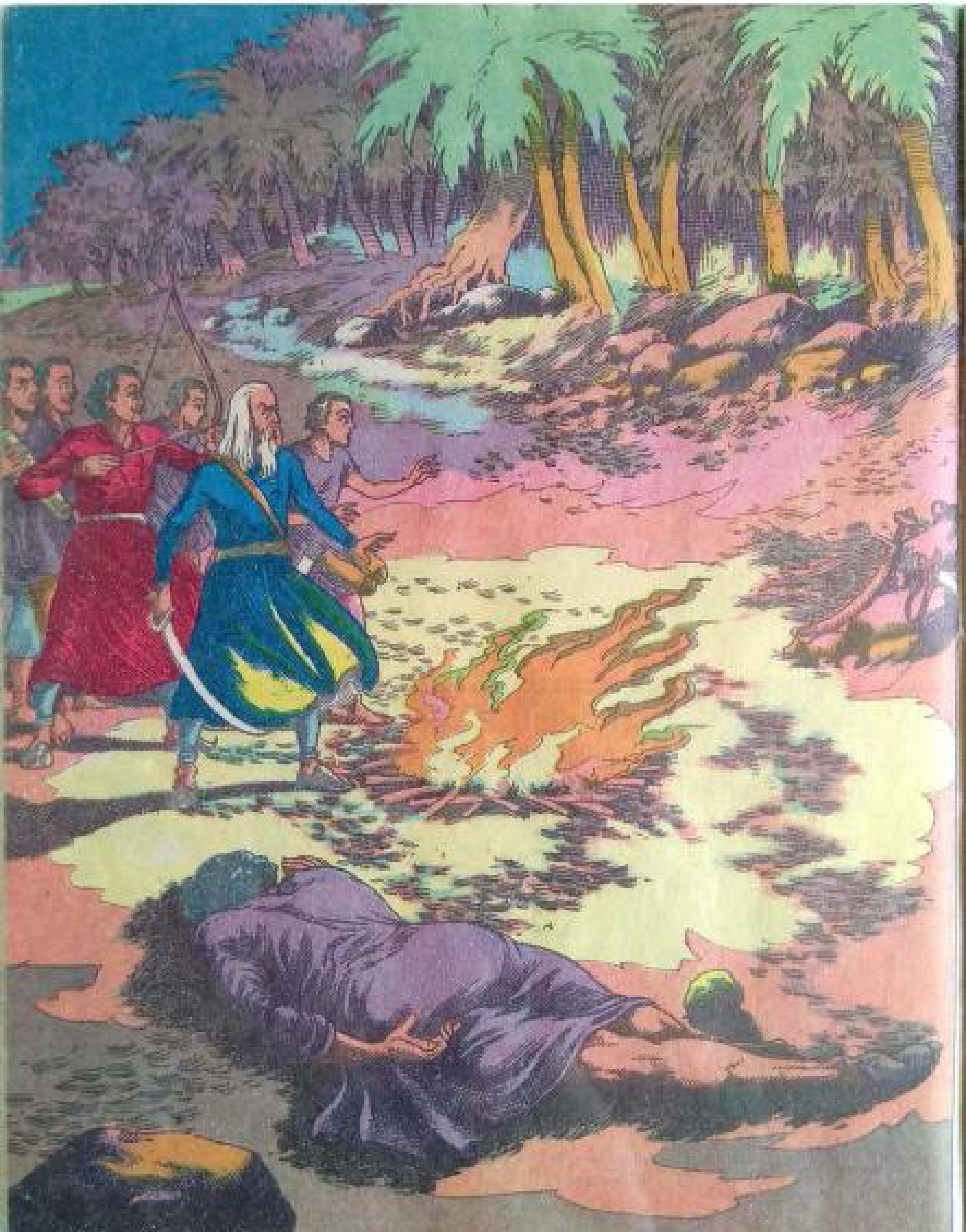
ಮಹಾರಾಜನಾಗಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆದವನಾದ ಮಂದರದೇವನಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಆಲೋಚನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಈ ದ್ವೀಪದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡು, ಬೇಗ ಬೆಳಗಾಗುವುದನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಶಿವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು ಆ ಕಡೆಗೇ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟರು. ಒಂದೇಸಾರಿ "ಬೌಕ್" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿತೇಹೊರತು, ಆಮೇಲೆ ಏನೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಮಂದರದೇವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆ ಕಡೆಗೇ ನೋಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಶಿವದತ್ತನೊಂದಿಗೆ, "ಅಲ್ಲ ಶಿವದತ್ತಾ, ನಾವು ಹೆದರಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಇದು ಅನಾಗರಿಕ ಜಾತಿಯ ಭಯಂಕರ ಮನುಷ್ಯರಿರುವ ದ್ವೀಪವಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾಯಿಯನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ನಾಗರಿಕರಿಗಷ್ಟೇ ಗೊತ್ತು," ಎಂದನು.

"ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ! ನೀವು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಬೇಟೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಆಟವಿಕರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನಷ್ಟೆ ? ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿಯ ಹಾಗಿನ ಕೂಗು ಯಾವ ಕಾಡು ನಾಯಿಯದಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ನಾವು ತುಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಬೆಳಗಾದ ಕೂಡಲೇ..."

CHITRA

ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಮಾತು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ, ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ರಾಚಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಲ್ಲು ಹಾರಿಬಂದು ಬೇಕಿಂದು ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸೈನಿಕನ ಬೆನ್ನಿನ ಬದಿಗೆ ತಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಸೈನಿಕನು ಸಾಯುವ ಹಾಗೆ ಕೂಗಿ ಕವುಚಿ ಬಿದ್ದನು. ಕೂಡಲೇ ಮಂದರ ದೇವನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣ ಹೂಡಿ ಕಲ್ಲು ಬಂದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಿವದತ್ತನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಹೆದರಿಕೆ ಯಾಗುವಂತಹ ವಿಕೃತವಾದೊಂದು ಕರ್ಕಶವಾದ ಮಾನವ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊರಟ ಆರ್ತನಾದವು ಕಿವಿ ಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುವಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತ ಬೆರಗಾಗಿ ಬೆಪ್ಪು ಮುಖರಾದರು.

ಹಾಗಾದರೆ ಈ ದ್ವೀಪವು ಬರಿಯ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶವಂತೂ ಅಲ್ಲ. ಕ್ರೂರಗುಣದ ಯಾವುದೋ ಮಾನವಜಾತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕೇಳಿಸಿದ ಆರ್ತನಾದವು ಮಾನವ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊರಟುದೆನ್ನಲು ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಡಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು, ಸೈನಿಕರನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬರುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಶಿವದತ್ತನು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು, "ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ! ದುಡುಕಬೇಡಿರಿ! ನೀವು ಹೊರಟ ಕೆಲಸವು ತುಂಬಾ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ. ಈ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೊಸಬ ರಾಗಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿನವರು ನಿಶಾಚರರಾಗಿದ್ದರೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರು. ಯಾವ ಮರದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಪೊದರುಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಭೂತವು ಹೊಂಚಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ನಾವು ಕಾಣೆವು. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವಾಗಿ ದುಡುಕಿ ಏನೂ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯುಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ." ಎಂದನು.

"ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಟವನು ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿಯು ತಪ್ಪೆ? ಅವನನ್ನೇ ನಾನು ಬಾಣದಿಂದ ಗಾಯ ಪಡಿಸಿದೆನೆಂದೂ ಆರ್ತನಾದದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಂದ ನಾವು ಈ ದ್ವೀಪದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆನ್ನುವಿರಾ?" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಶಿವದತ್ತನು ಮಂದರದೇವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದೊಂದಿಗೆ ವಿರೋಧವಿರಲಿಲ್ಲ. "ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವನು ಸತ್ತನೋ, ಅಥವಾ ಗಾಯಗೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋದನೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಸಿದ ಆರ್ತನಾದವು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಸಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿರುವವನಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಆರ್ತನಾದ ಕೇಳಬರ ಬೇಕಿತ್ತು," ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಹೇಳಲು, "ಒಂದೇ

ಆರ್ತನಾದದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ ಹಾರಿರಲೂ ಬಹುದಲ್ಲವೆ? " ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

"ಅದು ನಮಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗದಿರುವಾಗ, ಗಾಯಗೊಂಡವನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲೂಬಹುದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೂ ನಾವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ರೆಪ್ಪೆ ಹಚ್ಚದೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೇದು" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಹೌದು. ನಿಜವೇ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಕಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತರು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಿದ್ರೆಯ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ತೂಕಡಿಸತೊಡಗಿತು. ಶಿವದತ್ತನೂ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನೂ ಉಳಿದವರನ್ನು ನಿದ್ರಿಸಲು ಹೇಳಿ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾವಲು ಕುಳಿತರು.

ಪೂರ್ವಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅರುಣೋದಯವು ಪಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂತು. ಪುಣ್ಯವಶಾತ್ ಅದುವರೆಗೆ ಮತ್ತಾವ ದುರ್ಘಟನೆಯೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಾದ ಕೂಡಲೇ ಮಂದರದೇವನೂ ಉಳಿದವರೂ ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸಿ ಎದ್ದರು. ಆಗ ತಾವು ಕುಳಿತಿರುವ ಪ್ರಾಂತವು ಒಂದು ದಟ್ಟವಾದ ಕೀಕಾರಣ್ಯವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಕಾಶವನ್ನು ಸೀಳಿದು ತೂರಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೋದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳ ಬುಡಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಪೊದರುಗಳು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಗರುತ್ತ ಹಾರುತ್ತ, ಉಯ್ಯಾಲಾಡುತ್ತ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋತಿಗಳು, ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕಗಳಾಗಿಯೇ ಕಂಡುವು.

"ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ! ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೀಗ ನಾವು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸಬಹುದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಹೇಗೂ ನಮ್ಮಿಂದಾಗದಷ್ಟೆ? ನಿಮ್ಮ ಬಾಣವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ವಿಕೃತ ಸ್ವರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತೋ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಎದ್ದನು.

"ಗೊತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಮುಂದೆ ನಡೆದನು. ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ, ಪೊದರುಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅವರು ಸುಮಾರು ನೂರು ಗಜ ದೂರ ಹೋದರು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಸಿರೆಲೆಗಳಮೇಲೆ ನೆತ್ತರಿನ ಕಲೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಹಸಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಂತರು. —(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

೧೪

[ಶಿವದತ್ತನೂ ಮಂದರದೇವನೂ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೋಣಿಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದ್ವೀಪವನ್ನು ತಲಪಿದುವು. ಆಗ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹಾರಿಬಂದ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನನ್ನು ಹೊಡೆಯಿತು. ಮಂದರದೇವನು ಆ ಕಡೆಗೆ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದನು. ಕೂಡಲೇ ವಿಕೃತವಾದ ಆರ್ತನಾದವು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೊರಟಿತು. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಾಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಲ್ಲು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ನೆತ್ತರಿನ ಕಲೆಗಳಿದ್ದುವು.]

ಶಿವದತ್ತನೂ,, ಮಂದರದೇವನೂ ಆ ರಕ್ತದ ಕಲೆಗಳು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಅತ್ಯಾತುರದಿಂದ ನೋಡಿ ದಂಗುಬಡಿದವರಂತಾದರು. ಸೈನಿಕರೂ ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾಗಿ ನೋಡಿದರು.

ರಾತ್ರಿ ತಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ವಿಕಾರವಾದ ಆರ್ತಧ್ವನಿ ಮನುಷ್ಯನದೇ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅದು ಗುರುತಾಯಿತು. ಆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂಥವರೋ? ಸಾಧಕರೋ. ಬಾಧಕರೋ? ನಾಗರಿಕ ತಿಳಿದವರೋ. ಅನಾಗರಿಕ ನರರೂಪದ ಮೃಗಗಳೋ? ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುವುದೊಂದೇ ಗೊತ್ತಿರುವ ರಾಕ್ಷಸರೋ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಏನೇನೋ ಭಯಂಕರ ಸಂದೇಹಗಳು. ಉತ್ತರ ಕಾಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

"ಅಂತೂ ಇದು ಮಾನವರಕ್ತವೆನ್ನಲು ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ!" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ರಕ್ತವನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ. ನಾನು ಅನುಮಾನಿಸಿದಂತೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ಓಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ನಿಶ್ಶಾಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರಲೂ ಬಹುದು. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಘಾತಮಾಡಲು

ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿರಲೂ ಬಹುದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸುತ್ತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿನೋಡೋಣ" ಎಂದನು.

ಮಂದರದೇವ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಸೈನಿಕರು ಒಂದುಕಡೆಗೂ, ಶಿವದತ್ತನೂ ಉಳಿದ ಮೂವರು ಸೈನಿಕರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಮಂದರದೇವನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಪೊದರು ಕದಲುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ತಾನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅವನು ಆ ಪೊದರಿನ ಹತ್ತಿರ ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಆ ಪೊದರನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಡು ಹಂದಿಯೊಂದು ಅರಚಿಕೊಂಡು ಮಂದರದೇವನ ಮೇಲೆ ಹಾರುವುದೂ ಒಮ್ಮಗೇ ನಡೆಯಿತು.

ಕಟ್ಟೆಚ್ಚರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂದರದೇವನು ಆ ಹಂದಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿ ಹೊಡೆದನು. ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಡು ಹಂದಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾಯವಾದರೂ, ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿ, ಅರಚುತ್ತ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಎಗರಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂದರದೇವನೊಂದಿಗಿದ್ದ ಸೈನಿಕರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗಳಿಂದ ಧಡಮಡನೆ ಹೊಡೆದರು. ಅದು ಸಾವಿನ ನೋವಿನಿಂದ ಅರಚುತ್ತಾ ಬದಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಏಳಲಾಗದೆ ಹೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಿತು.

ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಾಬಂದನು. ಸಾಯುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಡು ಹಂದಿಯನ್ನೂ, ಮಂದರ ದೇವಾದಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ, "ಅರೆ! ಇಲ್ಲಿಯ ಕೂಗು ಕೇಳಿ, ನಿಮಗೇನೋ ಆಯಿತೆಂದು ಹೆದರಿ ಓಡೋಡಿ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಸಿವಿಗೆ, ಗಮ್ಮತ್ತು ಮಾಡಿದಿರಾ! ಭಲೆಭಲೆ!" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ ನಗುತ್ತ.

"ಹೌದು ಹೌದು! ಇದಿರು ನೋಡದಂತೆಯೇ ದೇವರು ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇದಿರು ನೋಡದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಟ ಶತ್ರು ಯಾರೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯ ಮತ್ತೆ ನೋಡಬಹುದು. ಮೊದಲು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ದೇವರ ಸೂಚನೆ" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವನೂ ನಗುತ್ತ.

ಸೈನಿಕರು ಒಣಗಿದ ಉರುವಲುಗಳನ್ನು ತರಲು ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮಂದರದೇವನೂ ಶಿವದತ್ತನೂ ದರಲೆ ಪುರಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹಾಕಿ, ಬೆಂಕಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಸೈನಿಕರೂ ಆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಉರುವಲು ತಂದು ಹಾಕಿದರು. ಇನ್ನು ಹಂದಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಅವರ ನಡುವಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ, ಮತ್ತೇನೋ ಇದಿರು ನೋಡದ ಘಟನೆ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೂ ಅಡ್ಡ ಬರುವ ಹಾಗೆ ತೋರಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಕರ್ಣಪುಟಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗುವಂತೆ ಭೀಕರವಾದ ಆರ್ತನಾದವೊಂದು ಕೇಳತೊಡಗಿತು.

ಶಿವದತ್ತನೂ ಮಂದರದೇವನೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಎದ್ದು ಹಾರಿ ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಆರ್ತನಾದವು ಹೊರಡುವ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದರು. ದೇವರು ಬಾವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮರೆಮಾಡುತ್ತ ಆಟವಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆನಿಸಿತು ಮಂದರದೇವ[illegible]ಗೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವು ವಿಪರೀತ ಭಯಾಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು.

"ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ನರವಾನರ! ನರವಾನರ!" ಎಂದು ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬನು ಹೆದರಿ ಸಾಯುವ ಹಾಗೆ ಕೆಟ್ಟದನಿಯಿಂದ ಆರ್ತನಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಉರುವಲು ತರಲು ಹೋದ ಕೆಲಮಂದಿ ಸೈನಿಕರೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೇನಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು ಒಣಗಿದ ಪುರಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಲವಾದ ಎರಡು ಕೈಗಳು ಅವನ ಕಂಠ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಿಡಿದುವು. ಅವನು ಉರುಳಾಡುತ್ತಾ ವಿಕಾರ ದನಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಆರ್ತನಾದವೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದನು.

"ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕನನ್ನು ಹಿಡಿದ ಈ ಪ್ರಾಣಿ ನರವಾನರವೇ ನಿಜ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಆ ವಿಕೃತಾಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯಲು ಕತ್ತಿ ಎತ್ತಿದನು.

"ತಾಳಿರಿ, ತಾಳಿರಿ! ಹಾಗೆ ಹೊಡೆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಪಾಯವೇ! ಅದಕ್ಕೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ ಬಂದೀತು!" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೂಗಿ ಅವನನ್ನು ತಡೆದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕನ ಕಂಠವನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ವಿಕೃತಾಕಾರದ ಪ್ರಾಣಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗಲು ನೋಡಿತು. ಆಗ ಮೂವರು ಸೈನಿಕರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡಿ, ಕಡೆಗೆ ಕಾಡು ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕದಲದಂತೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಂಧಿಸಿ ಕೆಡವಿದರು.

"ಇದು ನರವಾನರವಲ್ಲ. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಯೇ. ನರವಾನರವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಹೀಗಿರಲು ಏನೋ ಕಾರಣ ಇರಬೇಕು. ಈ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನು ಹೇಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನೋ? ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ಏನಾದರೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

ಆಗ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ "ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಿರಾ. ಇವನ ಬಲಗೈಗೆ ಆದ ಈ ದೊಡ್ಡ ಗಾಯ. ಈಗ ತಾನೇ ಆದ ಗಾಯದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ನೆತ್ತರು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ" ಎಂದನು.

ಮಂದರದೇವನು ಬಗ್ಗಿ ಆ ವಿಕೃತಾಕಾರಿಯ ಕೈಯ ಗಾಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, "ಶಿವದತ್ತಾ, ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಟ ಪ್ರಾಣಿ ಇವನೇ. ನಾವು ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಬೆಂಕಿಯ ಬೆಳಕು ಮಾಡಿದವನೂ ಇವನೇ ಇದ್ದೀತು. ಹಾಗಾದರೆ ಇವನು ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನೇ ಇರಬೇಕು. ಇವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆದುದು ನನ್ನ ಬಾಣವು ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಗಾಯವೇ. ಇದು ನರವಾನರವಂತೂ ಅಲ್ಲ, ನರನೇ" ಎಂದನು.

ಈಗ ಆ ವಿಕೃತಾಕಾರನ ಬಾಯಿಯಿಂದ, ನೋವನ್ನನುಭವಿಸುವಂತಹ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಾತು ಹೊರಟಿತು. "ಹೌದೂ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗಿನ ಮನುಷ್ಯನೇ. ಬೆಂಕಿಮಾಡಿ ಮಾಂಸ ಬೇಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವನೂ ನಾನೇ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಟವನೂ ನಾನೇ. ಈ ಭಯಂಕರ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ನೋಡದೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಹೀಗಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಉದ್ದೇಶ ಏನು?" ಎಂದನು.

"ಹಾಗೇನು? ನಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ನಿನ್ನದನ್ನು ಹೇಳು. ಏನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರು? ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಏನಾಯಿತು? ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ದೇಶ ನಿನ್ನದು?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಕೇಳಿದನು.

ಶಿವದತ್ತನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ಹೀಗೆಂದನು :

"ಅಯ್ಯಾ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ. ಶಮನ ದ್ವೀಪದವನು ನಾನು. ನನಗೆ ಹದಿನೆಂಟನೇ ವಯಸ್ಸು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಸಮುದ್ರಕೇತು ಎಂಬ ಸಮುದ್ರ ಚೋರನಾಯಕನ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ವರ್ತಕರ ನೌಕೆಗಳನ್ನೂ, ತೀರ ದಲ್ಲಿರುವ ಊರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವುದೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆ ಚೋರನಾಯಕನಿಗೂ ನನಗೂ 'ಸಣ್ಣದೊಂದು ಘಟನೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ವಾಗ್ವಾದವೆದ್ದಿತು. ಮಹಾ ಕ್ರೂರ ಗುಣದವನಾದ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಒಣಗಿ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಪಾಪಿ, ನಾನು ಏನಾದೆನೆಂದು ಹಣಕಿಯೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ."

ಅವನು ಶಮನ ದ್ವೀಪದವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಶಿವದತ್ತ ನಿಗೆ ಆಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಶಮನದ್ವೀಪದ ಶಾಕ್ತೇಯನ ನೆನಪೂ ಬಂದಿತು. ಆ ಶಾಕ್ತೇಯನು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರಗಳಿಂದಲೇ ಚಂಡೀದೇವಿಗೆ ಆಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಗೆ ಹೊರಟ ಸಮಾಚಾರವೂ ಅವನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲಿದೆ ಆ ಶಮನ ದ್ವೀಪ ? ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನು ಯಾರು ? ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ತಿಳಿಯ ಬಹುದೆಂದೂ ತೋರಿತು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಲು ಇದು ಸಮಯವಲ್ಲ. ಈಗ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾದುದು ಅಪರಿಚಿತವಾದ ತಾವು ಸೇರಿದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯ. ಅದನ್ನು ಇವನಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇವನು ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

"ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ನೀನು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವು ದಾಗಿ ಹೇಳುವಿ. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು, ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಕುರಿತು. ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರ ಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಏನನ್ನುವಿ ? ಅವರೆಲ್ಲ ಎಂಥವರು ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಶಿವದತ್ತ.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು, "ಅಯ್ಯಾ, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಕಾಲ ಸರಿಹೋಗುತಿತ್ತು. ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ, ಸಮುದ್ರ ಕೇತನ ಚೋರನಾವೆಗಳು ಈ ತೀರದ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಹೋಗುವುದನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಣವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ

ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ನೀವೂ ಅವನ ಕಡೆಯವರಾಗಿರಬೇಕೆಂತಲೇ ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಟೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನನಗೇನೂ ತಿಳಿಯದು" ಎಂದನು.

"ಈವರೆಗೂ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇನು?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಏನೋ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ, "ಈ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದುಸಾರಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದುಂಟು. ಅವರು ಆಜಾನುಬಾಹುಗಳಾದ ಕಟ್ಟಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ನಿವಾಸ ಮಾತ್ರ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ನಾನರಿಯೆ. ಅವರು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾರು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲವೇ ನನಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ತ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈಗಷ್ಟೇ ಜೀವ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ" ಎಂದನು.

ಅವನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ಮಂದರದೇವನನ್ನು ನೋಡಿ ತಲೆದೂಗಲು, ಮಂದರದೇವನು ಮುಗುಳುನಗುತ್ತ, "ಶಿವದತ್ತಾ, ನಮಗೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಎಂತಹ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಗಲು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುವಂತೆ ಏನಾದರೊಂದು ಕುಟೀರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದನು.

ಶಿವದತ್ತನು ಅದು ನಿಜವೆಂಬಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ಸೈನಿಕರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಶಿವದತ್ತ, ಮಂದರದೇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, "ಅಯ್ಯಾ, ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಾ ನಿಮ್ಮ ಅನುಚರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಾ? ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪಿನವನೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹೀನಾಯಿಸಬೇಡಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವಾಸಪಾತ್ರನಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವರಂತೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಮೂವರು ಸೈನಿಕರು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಹಲ್ಲು ಹೊಳೆದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತಸದಿಂದ ನಕ್ಕನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು.

"ಈ ಹೊಸ ಸಂಧಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಸಿವೆಯನ್ನೇ ಮರೆತೆವು. ಇನ್ನೀಗ ಆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಬಿಡೋಣ.

ಇವನೊಬ್ಬ ನಮಗೆ ದೊರೆಕಿದ ಹೊಸ ಅತಿಥಿ. ಹೊಟ್ಟೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಾಡಿ ದ್ವೀಪದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದು " ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

ಶಿವದತ್ತನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಲು, ಸೈನಿಕರು ಒಣಗಿದ ದರಲೆ ಪುರಲೆ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ರಾಶಿ ಮಾಡಿ, ಆರಿದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಧಗಧಗಿಸಿದರು. ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಡು ಹಂದಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ವಾಸನೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮೂಗಿಗೂ ಹಿತಕರವಾಗಿತ್ತು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು. "ಅಯ್ಯಾ, ಇದೊಂದು ಹಂದಿ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯಾದರೆ ನಾಲ್ಕೈದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನೇನನ್ನಾದರೂ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅರ್ಧ ಹಸಿವೆಗೂ ಸಾಕಾಗುವಂತಿಲ್ಲ" ಎಂದನು.

ಮಂದರದೇವ, ಶಿವದತ್ತರು, ಅವನೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೂಡಾ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಜಿಂಕೆಗಳು ಮೇಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರು. ಸೈನಿಕರು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣಹೂಡಲು ನೋಡು ವಾಗ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತಡೆದು, "ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಾಣವೇಕೆ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವಿರಿ? ನೀವು ಇಲ್ಲೇ ಸುಮ್ಮನೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು ಬಿಡಿರಿ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮರಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಾಗಿ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗಳಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು.

ಸೈನಿಕರು ಕೂಡಾ ನಿಶ್ಶಬ್ದವಾಗಿ ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಅಡಿಮೇಲಡಿಯಿಡುತ್ತಾ,

ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ನಡೆದು ಜಿಂಕೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರುವ ಒಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಾಗೆ ಏರಿ ಕೊಂಡನು. ಅವನು ಏನು ಮಾಡುವನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಸೈನಿಕರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನೋಡು ತ್ತಿದ್ದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಜಿಂಕೆಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸರಿದು, ಥಕ್ಕನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಿಂಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸೈನಿಕರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದರು. ಅವನೇ ಹಾರಿದನೋ ಯಾವುದೋ ಹೆಬ್ಬಾವು ಹಾರಿತೋ ಎಂದು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಜಿಂಕೆಗಳು ಛಂಗನೆ ಹಾರಿ ಕೊಂಡುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ವಜ್ರ ಮುಷ್ಟಿಯ ಬಲವಾದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ತಗಲಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗಲು ವ್ಯರ್ಥಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಜಿಂಕೆ

ಯನ್ನು ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು. "ಈ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಣ ಈಟಿಗಳಾವುದೂ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡುಸಾರಿ ಹುಲಿ, ಕರಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಾ ಬರಿಗೈಯಿಂದಲೇ ಹೋರಾಡಿ ಬದುಕಿ ಉಳಿದಿದ್ದೇನೆ." ಎಂದನು. ಕೌತುಕದಿಂದ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಸೇರಿದ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ.

ಸೈನಿಕರು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಶರೀರದ, ಶಕ್ತಿ, ಕೋತಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹಾರುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಧೈರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಐದಡಿ ಎತ್ತರವೂ, ಗಿಡ್ಡಗಿನ ಕಾಲುಗಳೂ, ಗಿಡ್ಡ ಕೈಗಳೂ ಇರುವ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ನರವಾನರದಂತಹ ಬಲಿಷ್ಠನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಜೀವನ್ಮರಣದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಅವನಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿವೆ ,ಎಂದು ತಿಳಿದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಶಿವದತ್ತನಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಂದ ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು.

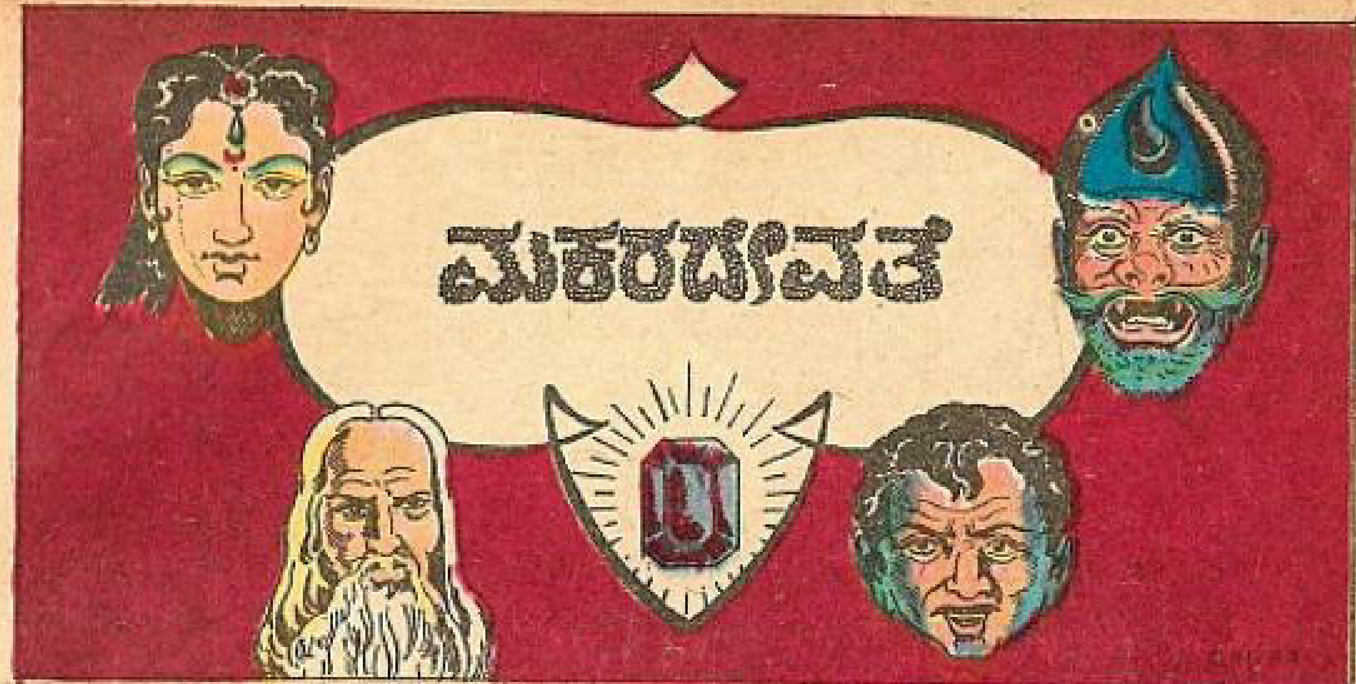
ಮಂದರದೇವನು ಎದ್ದು ಮುಂದೆ ಬಂದು, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತ, "ವಜ್ರಮುಷ್ಟೀ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಅನುಚರನಾಗಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿನಗೆ ಸಮುದ್ರಕೇತು ಮಾಡಿದ ದ್ರೋಹದಂತಹುದೇ ನಮಗೂ ನರವಾಹನನೆಂಬವನು ದೊಡ್ಡ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಈ ಹಗೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೇ ಬದುಕಿರಬೇಕು" ಎಂದನು.

"ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭುಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀನು ನಮ್ಮ ಅನುಚರನಾಗಿರಲು ತಕ್ಕವನೇ ಸರಿ. ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದಿರಿಸಬೇಕಾದ ಅಪಾಯಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಪಳಗಿದವನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ನಮಗೆ ಸಹಾಯವಾದೀತು. ಎಂದೋ ಒಂದುದಿನ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಹೋದ ನಿನ್ನ ಹಗೆಗಾರನೂ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿರಲಾರನೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆ" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಅಯ್ಯಾ, ಅಂತಹ ಸುದಿನವನ್ನೇ ನಾನೂ ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತೇನೆ." ಎಂದ. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಲು, ಅವರ ಭೋಜನ ಸನ್ನಾಹಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ವಿಘ್ನ ಬಂತೇನೋ ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನೇನೋ ವಿಕಾರವಾದ ಕೂಗು ಬೊಬ್ಬೆಗಳು ಕೇಳತೊಡಗಿದುವು. ಎಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದರು.

—(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

ಮಕರದೇವತೆ

೧೫

[ಶಿವದತ್ತ, ಮಂದರದೇವ ಮೊದಲಾದವರು ತಾವು ಸೇರಿದ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಚಿತ್ರವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದರು. ಅವನು ಶಮನದ್ವೀಪದವನೆಂದೂ, ಸಮುದ್ರಕೇತು ಎಂಬ ಕಡಲ್ಗಳ್ಳನು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಲು ತೊಡಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ವಿಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳತೊಡಗಿದುವು.]

ಆ ಕೂಡಲೆ ಶಿವದತ್ತನೂ, ಮಂದರದೇವನೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ರನೆ ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಯನ್ನೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹಾರಿ ನಿಂತರು. ಪೊದರುಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗಿಕೊಂಡು, ಕುಪ್ಪಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದ್ರತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದರು.

ಅವರ ಅನುಚರರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರವೇ ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಗದೆ ಭೋಜನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಪೊದೆಯಿಂದ ಪೊದೆಗೆ ಹಾರುತ್ತ, ಮೃಗದ ಹಾಗೆ ಬಗ್ಗಿಕೊಂಡೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಸಮುದ್ರತೀರವನ್ನು ಸೇರಿ, ಹಿಂದೆ ಬರುವವರಿಗೆ, ಜಾಗ್ರತೆ ಎಂಬುದರ ಸೂಚನೆಯಾಗಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿದನು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ತಾವಾರೂ ಕಾಣಬಾರದೆಂದು ಅವನು ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾರೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕೆಂದಾಯಿತು. ಆದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವೂ ಆಯಿತು.

ಅಂತಲೇ ಶಿವದತ್ತಾದಿಗಳು ಮರಗಿಡಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಂತು ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹಣಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತೀರದಿಂದ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ

ಗಜಗಳ ದೂರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ನೌಕಾಯುದ್ಧವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಆರು ಹಡಗುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದುವು. ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿದ್ದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಾಕಲಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದುವು. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಯೋಧರು ಒಂದು ಹಡಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಡಗಿಗೆ ಧುಮುಕುತ್ತ, ತಳತಳ ಹೊಳೆಯುವ ಕತ್ತಿಗಳಿಂದ ಇದಿರಾಳಿಗಳನ್ನು ತರಿಯುತ್ತ ಭಾರಿ ಅಂತಕನ ಕೋಲಾಹಲ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜಲ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪರಿಣತರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕದಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧವೇ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಒಂದು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ರಗೆ ವಿಕೃತಾಕಾರದವನಾದ ಧಾಂಡಿಗನೊಬ್ಬನು, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಹಡಗಿನ ತೆರೆಚಾಪೆಯ ಮರಗಂಬದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧದವರೆಗೆ ಹತ್ತಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಝಳಪಿಸುತ್ತ "ಜೈ ಕಾಲಕೇತಾ!" ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಮತ್ತೊಂದು ಹಡಗಿನ ಮೇಲೆ ಧುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದನು.

ಆ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಹೋರಾಟವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಭೀಕರಾಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ಯೋಧರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಕೈಗಳೂ, ತಲೆಗಳೂ ಹಾರತೊಡಗಿದುವು. ಸಾಯುವ ಕೂಗುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಕೊಂಬಿನೊಂದಿಗೆ ಭೀಕರವಾಗಿ ಅರಚುತ್ತ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ನಡೆಸುವ ಆ ಕರ್ರಗಿನ ಧಾಂಡಿಗನು, ಒಂದು ಹಡಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಡಗಿಗೆ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಹಾರಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆವನ ಕೈಚಳಕ ಮೈಚಳಕಗಳಿಗೆ ಆವನಿಗೆ ಅವನೇ ಸಾಟಿಯಂತೆಕಂಡನು.

"ಓಹ್! ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡೆ! ನೋಡಿದಿರಾ! ಅವನೇ ಸಮುದ್ರಕೇತು! ಕ್ರೂರಾತಿಕ್ರೂರನಾದ ಸಮುದ್ರಚೋರ! ನನ್ನ ಕಡು ವೈರಿ! ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗಲು ಬಿಡಲಾರೆ!" ಎಂದನು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಶಿವದತ್ತನೊಂದಿಗೆ.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನೂ ಮಂದರದೇವನೂ ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ವಿಕೃತಾಕಾರದ ರಾಕ್ಷಸ ಸ್ವರೂಪನು ಸಮುದ್ರಕೇತನೆಂದು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಈಗ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧವು ಸಮುದ್ರಚೋರರ ಗುಂಪಿಗೂ, ಯಾರೋ ಸಮುದ್ರ ವರ್ತಕರ ಹಡಗಿಗೂ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧವೆಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ವರ್ತಕನು ಯಾವ ದೇಶದವನೋ, ಅವನನ್ನು ಇದಿರುನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಾರೆಲ್ಲ ಇರುವರೋ, ಪಾಪ ಅನಿಸಿತು ಶಿವದತ್ತನಿಗೆ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಅವನು ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಚಿಕ್ಕ

ದೊಂದೂ ಬಟ್ಟೆದೋಣಿ ಉಳಿದ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೇರಾಗಿ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಗಂಡಚಕ್ರ ದೊಳಗಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿತು.

ಶಿವದತ್ತನೂ ಮಂದರದೇವನೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಆ ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟೆತರಿ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಓಡುವುದನ್ನು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡು ವವರಾರೂ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕೂಗುತ್ತ ಚೀರುತ್ತ ಹಡಗಿನಿಂದ ಹಡಗಿಗೆ ಹಾರುತ್ತ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೊಲ್ಲುವುದ ರಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣಾಗಿದ್ದರು. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರು ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕೇತು ಓಡಿಹೋಗುವ ತರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, "ಓ ಹೋಯ್ !" ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ, "ಅದೋ ! ಅವರು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಜುತ್ತಾ ಓಡಿಹೋಗಿ ಆ ಬುಟ್ಟಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ಹಿಡೀರಿ, ಹಿಡೀರಿ ! ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಅದರಲ್ಲೇ ಇದೆ !" ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

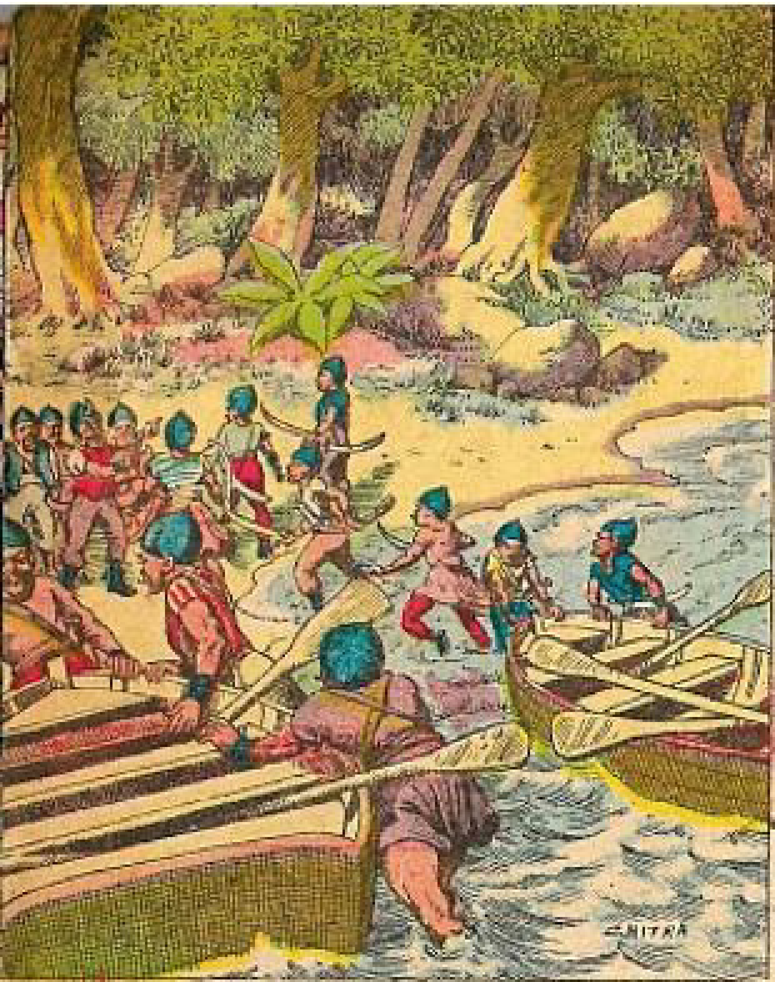
ಕೂಡಲೇ ಕಡಲು ಗಳ್ಳರ ಗುಂಪಿನ ಕೆಲವರು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ, ಗುಂಡಗಿನ ತರಿಯ ಕಡೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹಾರಿ, ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಳ್ಳರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ತಡೆಯತೊಡಗಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಬಟ್ಟೆತರಿ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು.

ಅದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಈಜುಬಿದ್ದ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಸಮುದ್ರ ಜಲದಲ್ಲೇ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯ ತೊಡಗಿದರು.

"ಅರರೆ ! ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ! ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೇಲಾಡಿಸುವ ಸೋಲುಗೆಲುವುಗಳ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಾನಂತೂ ಈವರೆಗೂ ನೋಡಿಲ್ಲ ! ಇವರಿಗೆ ನೆಲವೂ ಜಲವೂ ಒಂದೇಯಾಗಿದೆ! ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಯುದ್ಧವಿದು!" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

ಶಿವದತ್ತನು ನಿಜವೆಂಬಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದನು. ಅವನು ಹೋರಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಡಗುಗಳ ಕಡೆಗೂ, ತೀರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ತರಿಯ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸಮುದ್ರ ಜಲದಲ್ಲಿ ಈಜುಗಾರರ ಭಯಂಕರ ಸಮರ! ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಿತು.

ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗುಂಡಗಿನ ತರಿ ತೀರವನ್ನು ಸಮೀಪಿ ಸಿತು. ತೀರವು ಐದಾರು ಗಜ ದೂರದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ನೀರಿಗೆ ಹಾರಿ ಬಿದ್ದೆದ್ದು ಈಜಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಹೇಗೋ ತೀರವನ್ನು ತಲಪಿದರು. ಹಿಂದೆಯೇ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಭೀಕರ ಗರ್ಜನೆ !

ಆದರ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಹಡಗುಗಳು ತೀರದಕಡೆ ಭರದಿಂದ ಬರತೊಡಗಿದುವು. ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಹೃದಯ ವಿದಾರಕವಾದ ಆರ್ತನಾದ ಬೇರೆ! ಆದರ ಕಡೆಗೆ ಯಾರ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ!

"ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ! ಇನ್ನು ನಾವು ಹೊರ ಬೀಳಲೇಬೇಕು." ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ. "ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾರು ಏನೆಂಬ ವಿಚಾರ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ನಾವೀಗ ಆ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನು ತಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅವನು ತೀರಕ್ಕೂ ಓಡಿ ಬಂದು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವ ಹಾಗೇ ಇದೆ" ಎಂದನು ಪುನಃ ಶಿವದತ್ತ.

ಮಂದರದೇವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಮೂವರು ಸೈನಿಕರೂ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿದರು. "ಉಳಿದಿಬ್ಬರು ನಮ್ಮವರು ಕಾಣುವು ದಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು?" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನನ್ನು ಕೇಳಿದನು ಮಂದರದೇವ.

"ಅಯ್ಯಾ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಭೋಜನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ" ಎಂದನು ಆ ಸೈನಿಕ.

"ಓಡಿಹೋಗಿ ಅವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ!" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಆ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ಸೈನಿಕನು ಹೊರಡಲುಜ್ಜುಗಿಸಿದಾಗ ಶಿವದತ್ತನು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು, "ಅಯ್ಯಾ, ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿದರೂ ಎಂಟು ಮಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಾರೆವು. ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು, ಅರುವತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚೇ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತಹ ವೀರರಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಇದಿರಿದಿರಾಗಿ ಕೆಣಕುವುದು ವಿಪರೀತಕ್ಕೇ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

ಮಂದರದೇವನು ಕಣ್ಣು ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅದೇನೆಂದು ಕೇಳಿದನು.

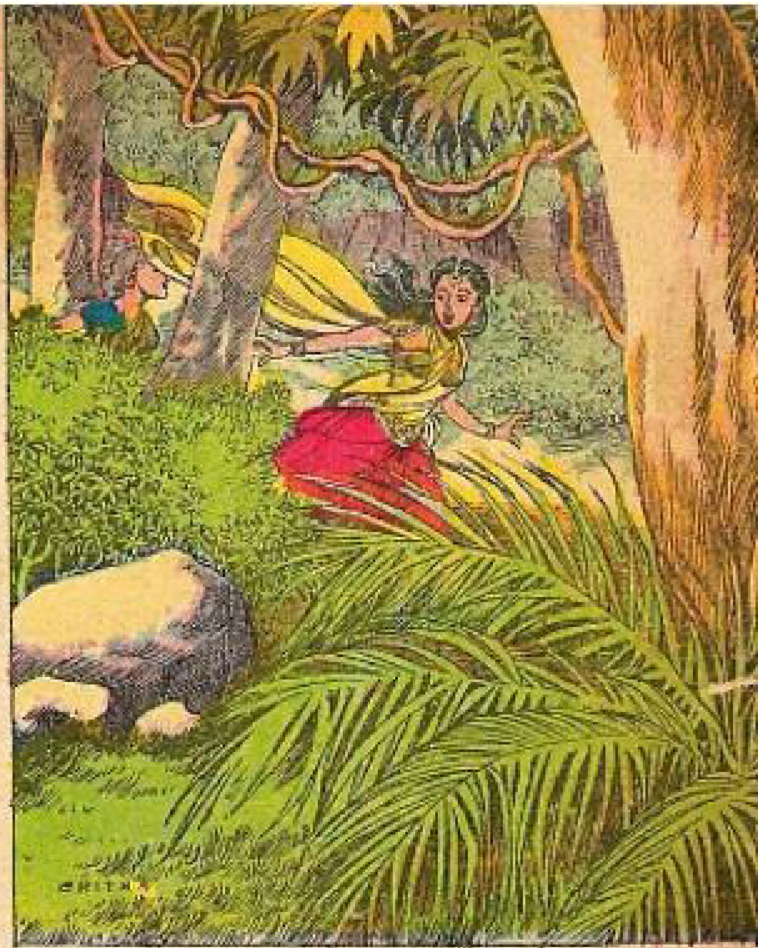
"ನಾವು ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಂಬುದು ಸಮುದ್ರಕೇತನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಬಾರದು. ಅದು ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅಪಾಯವಿದೆ. ನಾವು ಐವರು ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು. ಒಂದೇ ಬಾಯಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಂಠಗಳು ಹೊರಡುವಂತೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವರಗಳಿಂದ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲೆ ಧುಮುಕಬೇಕು. ಉಳಿದ ನಮ್ಮ ಮೂವರು, ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಕಳ್ಳರ ಹಿಂದಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅರಚಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಮೂವರೂ ನಮ್ಮ ಹಾಗೇ ಕಿರುಚಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬೇಕು" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ. ಈ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಂದರದೇವನು ಒಪ್ಪಿದನು.

ಊಟದ ಪದಾರ್ಥ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೂ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪಿನ ಹಿಂದಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೀಳ ಬೇಕೆಂದು ಆ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಉಪಾಯದಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲ ತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತು ಹೊಂಚ ತೊಡಗಿದರು.

ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಹಡಗುಗಳೆರಡೂ ತೀರದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದುವು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯು ತ್ತಿದ್ದ ಹೋರಾಟವು ಸಪ್ಪಗಾಯಿತು. ಎರಡು ಹಡಗುಗಳು ಮುಳುಗಿಹೋದುದರಿಂದ, ಉಳಿದ ಎರಡು ಹಡಗುಗಳನ್ನೂ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕಡೆ ಯವರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು. ಅವರೂ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು.

ಅವರಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಡು ವವರು ಕಾಣುತ್ತಲೇ, ತಮ್ಮ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಹಡಗಿನೊಳಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತ, ಶತ್ರುಗಳೆನಿಸಿದವರನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕಡಿದು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಅವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಿವದತ್ತನು ಆ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದುಸಾರಿ ನೋಡಿ. "ಮಂದರದೇವ ಪ್ರಭೂ! ಆ ಸಮುದ್ರಚೋರರು ಇದಿರಾಳಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದ್ದೇ ಸರಿ. ಅವರು ಓಡಿದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇವರಾರೂ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ" ಎಂದನು. ಮಂದರದೇವನು ಆ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಒಂದುಸಾರಿ ನೋಡಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ: "ಸರಿ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನೋಡುವ!" ಎಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ. "ಅರರೆ! ವಜ್ರ ಮುಷ್ಟಿ ನಿರಾಯುಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೊಂದು ಕತ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲ! ಏನು ಮಾಡೋಣ" ಎಂದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದನು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ನಕ್ಕು, "ಅಯ್ಯಾ, ಆ ಚಿಂತೆ ಬಿಡಿ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕತ್ತಿ ಯನ್ನು ನಾನೇ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸಮುದ್ರಕೇತ ನನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಬಹು ದಿನಗಳ ಆಶೆ. ಈದಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಕತ್ತಿ ಸಿಗುವ ವರೆಗೆ ನನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಗಳೂ ಉಗುರುಗಳೂ ಸಾಕು" ಎಂದನು.

ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗೆ ಆ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ತೀರವನ್ನು ಸೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದುಸಾರಿ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಕಂಪಿತರಾಗಿ, ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಓಡಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಹಡಗುಗಳೆರಡೂ ತೀರದಲ್ಲಿ ಲಂಗರು ಹಾಕುವುದೂ. ಸಮುದ್ರಕೇತನು

ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಝಳಪಿಸಿಕೊಂಡು "ಜೈ ಕಾಲಕೇಯಾ" ಎಂದು ಕೂಗಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾರಿ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ನೋಡಿ, "ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಕೂದಲೂ ಕೊಂಕಬಾರದು. ಆ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕತ್ತಿಗೆ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ! ಅವರು ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದರೆಂದು ಗಮನಿಸಿದಿರಷ್ಟೆ ?" ಎಂದು ಕೂಗಿ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದನು.

ಅವರೆಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲೇ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಸ ಮು ದ್ರ ಕೇ ತ ನ ಮಾತಿಗೆ "ಹೋಹೋ" ಎಂದು ಕೂಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆಂಬಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಶ್ರಮಿಸಿ ತೇಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಾಗೆ ಈಜಿಯೂ ನಡೆದೂ ಬಂದು ಸಮುದ್ರಕೇತು ತೀರ ಸೇರಿದನು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಕಡಲ್ಗಳ್ಳರೂ ತೀರವನ್ನು ತಲಪಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಓಡಿಹೋದ ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೆ ಸದ್ದುಮಾಡದೆ ಓಡಿದರು.

"ತ್ವರೆಮಾಡಿ! ಅವರು ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಾವು ತಡೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಕೂಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾರೋಣ. ವಿಜಯವೋ ವೀರಸ್ವರ್ಗವೋ! ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಮರಾಳದೇವಿಯ ಕರುಣೆ!" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು.

ಶಿವದತ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ನುಸುಳಿ, ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರು. ಅವರ ಸುಳಿವು ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ. "ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇನ್ನೂ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

ಶಿವದತ್ತನು ತಲೆಯಾಡಿಸಿ, "ಒಂದುಸಾರಿ ಆ ಸಮುದ್ರ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಮೇಲೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳರ ಮೇಲೆ ಇರಲಿ!" ಎಂದನು. ಆಗ ಸಮುದ್ರಕೇತು ತನ್ನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಎತ್ತರವಾದೊಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ, ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾವಿನಹಾಗೆ ಮಲಗಿದನು.

ಸಮುದ್ರಕೇತು ಆ ಮರದ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ತಡ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ "ಜೈ ಕಾಲಕೇಯಾ" ಎಂದು ಕೂಗಿ ವಜ್ರಕೇತನ ಮುಂದೆ ಹಾರಿದನು.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ "ಜೈ ಮರಾಳೀ!" ಎನ್ನುತ್ತ ಶಿವದತ್ತ ಮಂದರದೇವಾದಿಗಳೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮರಗಳಾಚೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಮೇಲೆ ಲಂಘಿಸಿದರು.

ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾದ ಸಮುದ್ರಕೇತು, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ವಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಕಡಲ್ಗಳ್ಳರಲ್ಲೊಬ್ಬನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು, ಸಿಂಹದ ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರನ್ನು ಕಡಿದು ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಕಳ್ಳರು ದಂಗಾಗಿ ಮರಗಟ್ಟಿಹೋದರು.

"ಹೆದರಬೇಡಿ! ಓಡಬೇಡಿ!" ಎಂದು ಸಮುದ್ರ ಕೇತನು ತನ್ನ ಅನುಚರರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ ಕಾಲಕೇಯನ ಜಯಾಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಶಿವದತ್ತನ ಮೇಲೆ ಕೈ ಚಳಕ ತೋರಿಸಿದನು. ಈ ಹೊಸ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದ ಅವನ ಅನುಚರರು ಕೆಲವರು ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಲು ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಬಹಳಮಂದಿ ಹೊಸ ಶತ್ರುಗಳು ಇರಬಹುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಭಯ!

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮೂವರು ಸೈನಿಕರು ಭೀಕರವಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಕಳ್ಳರ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಬಂದರು.

ಆದರೆ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಮಾತ್ರ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಶಿವದತ್ತನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮಹಾಕೃಪಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿಯಲೂ ತೊಡಗಿದನು. ಆಗಾಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ

"ಓಡದಿರ್ರೋ! ಶತ್ರುಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಯಷ್ಟೇ! ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೊಡೆಯಿರಿ" ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ತಮ್ಮ ಒಡೆಯನ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಕಳ್ಳರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಶಿವದತ್ತಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಬಿದ್ದರು.

ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗಷ್ಟೆ ಸರಿಸಮನಾದ ಕಾದಾಟ ನಡೆಯಿತು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿ ಕಳ್ಳರು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲರ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ತಟ್ಟಿ ದೂಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಗಾಯಪಡಿಸಿ ಕೆಡವಿದನು.

ಒಬ್ಬನು ಗಾಯಗೊಂಡು ಸಾಯುವಹಾಗೆ ಕೂಗಿ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳನು ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇಂತಹ ಹೋರಾಟವು ಬಹಳಹೊತ್ತು ಸಾಗ ಲಾರದೆಂದು ಶಿವದತ್ತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿರಪಾಯವಾಗಿ ದೂರ ಹೋಗಿರ ಬಹುದು. ಸಮುದ್ರಕೇತು ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಶಿವದತ್ತನಿ ಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವನು. ಅವನ ತಡಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಬರುವುದು ನಿಜ. ಆಮೇಲೆ ಅವರೆಲ್ಲ ರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಹೋರಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದು. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯಾಯದ ಸಾವಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದುಷ್ಟರ ಟೋಳಿಯಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಶಿವ ದತ್ತನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದನು. ಆ ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಆಪದ್ಬಾಂಧವ್ಯತೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಸಿ ತೆಂದೇ ನಂಬೋಣವೆಂದುಕೊಂಡು ಶಿವದತ್ತನು "ಜೈ ಮರಾಳೀ!" ಎಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೂಗುಹಾಕಿ, ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಟೊಂಕದ ಮೇಲೊಂದು ಬಲವಾಗಿ ಒದ್ದನು. ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಏಳುವುದ ರೊಳಗೆ ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನವರಿಗೆ ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ, ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಓಡಿದನು.

ಅವನ ಸೂಚನೆಯನ್ನರಿತು, ಮಂದರದೇವನೂ ಸೈನಿಕರೂ ಹಿಂದಡಿ ತೆಗೆದರು. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡಿಸುವುದರೊಳಗೆ ಶಿವದತ್ತ, ಮಂದರದೇವ ಮೊದಲಾದವರು ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ತೂರಿ ಮಾಯವಾದರು. ಸಮುದ್ರ ಚೋರನಿಗೆ ಇದೊಂದು ಇದಿರುನೋಡದ ಆಘಾತವಾದುದರಿಂದ ಬೆಕ್ಕಸ ಗೊಂಡು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. (ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

೧೬

[ಸಮುದ್ರತೀರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಬಂದ ಕೂಗನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದ ಶಿವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸಮುದ್ರಚೋರ ನಾಯಕನಾದ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಕಾಣಿಸಿದನು. ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನು ಇದಿರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಹೊಂಚುತ್ತಿದ್ದನು.]

ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಮರ ಪೊದರುಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ಉಸಿರು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತ, ಚೋರರತೋಳಿಯ ಎರಡು ನೌಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಸಾಹದ ಕೇಕೇಕೂಗಾಟದೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಸಮುದ್ರ ಚೋರರು ಕೆಳಗಿಳಿದರು. ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬರುನ್ನೊಬ್ಬರು ದೂಡಿ ಹಾರಿ ಹಾರಿ ಇಳಿದರು,

ಮೊದಲು ತೀರದ ಮರಳನ್ನು ತಲಪಿದ ಸಮುದ್ರಕೇತನು, ತೆರೆಗಳ ನಡುವೆ ಈಜಿ ಬಂದ ಅತ್ಯಾಯಾಸದಿಂದ, ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ, ಉಸ್ಸೆಂದು ಶ್ವಾಸ ಬಿಟ್ಟು " ಹೇಯ್ ! ಅವರಾರೋ ಹೆದರಿ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಿಮಗೆ ? ಸೋಮಾರಿಗಳೇ ! ಓಡಿಬನ್ನೋಬೇಗ ? " ಎಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದ ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಬೈದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಲೇ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ, " ಆ ಹೆಣ್ಣುಗಳೆರಡೂ ಆ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿವೆ. ಅದು ತಿಳಿಯದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಓಡಿದರೆ ಏನುಲಾಭ ? ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿರಿ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕೂಕಡೆ ಹುಡುಕಿ ಆ

ಹೆಣ್ಣು ದೆವ್ವಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರಲೇಬೇಕು. ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗಿಂದೀರಿ! ಮುಖ ನೋಡದೆ ಕಡಿದು ಹಾಕೇನು! ಜೋಕೆ!" ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಕಳ್ಳರೆಲ್ಲ ಬಿರಬಿರನೆ ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದರು. ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಿವದತ್ತನು ಕೇಳಿದನು. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದರು, ನೋಡುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೈಕಾಲುಗಳು ತುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ವಿವೇಕವು ಅಲುಗಲುಬಿಡದೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟೇ.

ಮಂದರದೇವನು ಶಿವದತ್ತನೊಂದಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆಯಲ್ಲಿ, "ಅಲ್ಲ ಶಿವದತ್ತಾ. ಈಗ ನಾವೇನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದೀತು? ಹೀಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ನನಗಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಾಪ, ಆ ಓಡಿಹೋದ ಇಬ್ಬರು ಅಬಲೆಯರನ್ನು ಈ ಸಮುದ್ರ ಚೋರರು ಹಿಡಿಯದೆ ಬಿಡಲಾರರೆಂದೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಾವ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಜಮುಗುಡುತ್ತದೆ." ಎಂದನು.

ಶಿವದತ್ತನು ನಿಸ್ಸಹಾಯಕನಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತ "ಈಗ ಆ ದುಷ್ಟರಿಗೂ ನಮಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೇವಲ ಎಂಟೇ ಮಂದಿಗಳು. ಅಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಈ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಮೊಂಡುತನದಿಂದ ದುಡುಕಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಸರ್ವನಾಶವೇ ಫಲ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರು. ದೇವರ ದಯೆ ಅವರ ಮೇಲಿದ್ದೀತು. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಅಡಗಿದ್ದಾರೆಂದೇ ನಂಬೋಣ. ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಮಂದಿರದೇವ ಪ್ರಭೂ" ಎಂದನು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆ ನಂಬುಗೆಗೂ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು. ಕಾಡಿನೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಮೊಳಗುವ ಹಾಗೆ ಕಳ್ಳರ ಉತ್ಸಾಹದ ಕೂಗಾಟಗಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವವರಿಂದ ಕೇಳ ತೊಡಗಿತು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ತ್ರೀ ಕಂಠದ ಚೀತ್ಕಾರವೂ ಕೇಳಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, "ಅಯ್ಯಾ, ಆ ಮುದುಕಿ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇವಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಳು," ಎಂದು ಹೊತ್ತು ತಂದ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವಳು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತಾ, ಕಲ್ಲು ಕರಗುವಂತೆ ಆಕ್ರಂದನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಳಾಗಿದ್ದ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರಿಯಾದ ತರುಣೀ ಮಣಿಯವಳು.

ಅವಳ ದೀನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ ನಕ್ಕು, "ಭೇಷ್! ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವಳು ಇವಳೇ. ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಹಣವನ್ನು ತರುವವಳು ಇವಳೇ! ಆ ಮುದುಕಿ ನಮಗೇಕೆ? ಸುಮ್ಮನೆ ತಿಂಡಿ ದಂಡ! ಹುಂ,

ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹಡಗೇರಿರಿ ! ಹೊರಡಿರಿ. ಎಚ್ಚರ ! ಇವಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಲು ಬಿಡಬೇಡಿ !" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ "ಅಂದಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯರು ಸೇರಿದಂತಿತ್ತಲ್ಲಾ ? ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೇ ? ಗುರುತು ಹಿಡಿದಿರಾ ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದವರಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳಲೇ ಬೇಕು. ಲಾಭವನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಡಬೇಕು? ಸಮಯ ನೋಡಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇಟೆಯಾಡದೆ ಬಿಡಬಾರದು" ಎಂದನು ರೋಷದಿಂದ.

ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಹಡಗುಗಳೆಲ್ಲ ತೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗತೊಡಗಿದವು. ಅವರೆಲ್ಲ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಡಗುಗಳನ್ನೇರಿ ಹೋಗುವ ಅವರ ಚುರುಕುತನವನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರವು ಅವರಿಗೊಂದು ಆಟದ ಬಯಲಿನಂತೆ ಅನಿಸಿತು.

ಶಿವದತ್ತನು ದೂರ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹಡಗುಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ, "ಇನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವಂತಹುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಳಿದು ಹೋದ ನಮ್ಮ ಊಟವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ತುರುಕಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಬನ್ನಿರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? " ಎಂದನು.

ಅವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಿ ನಾಲ್ಕೈದಡಿ ಇಡುತ್ತಿರಲು ಸಮೀಪದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀಯ ಕಂಠದಿಂದ ಸರ್ವನಾಶವಾದಂತೆ ಹೊರಡುವ ಅಳುದನಿ ಕೇಳತೊಡಗಿತು.

ಶಿವದತ್ತನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಮಂದರದೇವನನ್ನು ನೋಡಿ, ಆ ರೋದನ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡುವ ಕಡೆಗೆ

ತಿರುಗಿದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದರು. ತಮ್ಮ ಊಟಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವಿಘ್ನಗಳಪ್ಪಾ ಅನಿಸಿತು ಸೈನಿಕರಿಗೆ. ಆ ಊಟ ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ಕಾದಿರುವುದೆಂದು ಏನು ನಂಬುಗೆ ?

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಬಳಿಗೆ ತಲುಪಿದರು. ಅವಳು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ; ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬಳೆಂದು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಯಿತು.

"ಅಮ್ಮಾ, ಯಾರು ನೀನು ? ಹೆಸರೇನು ? ಯಾವ ದೇಶದವಳು ? ಏನಾಯಿತು ? ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿಯಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? " ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು.

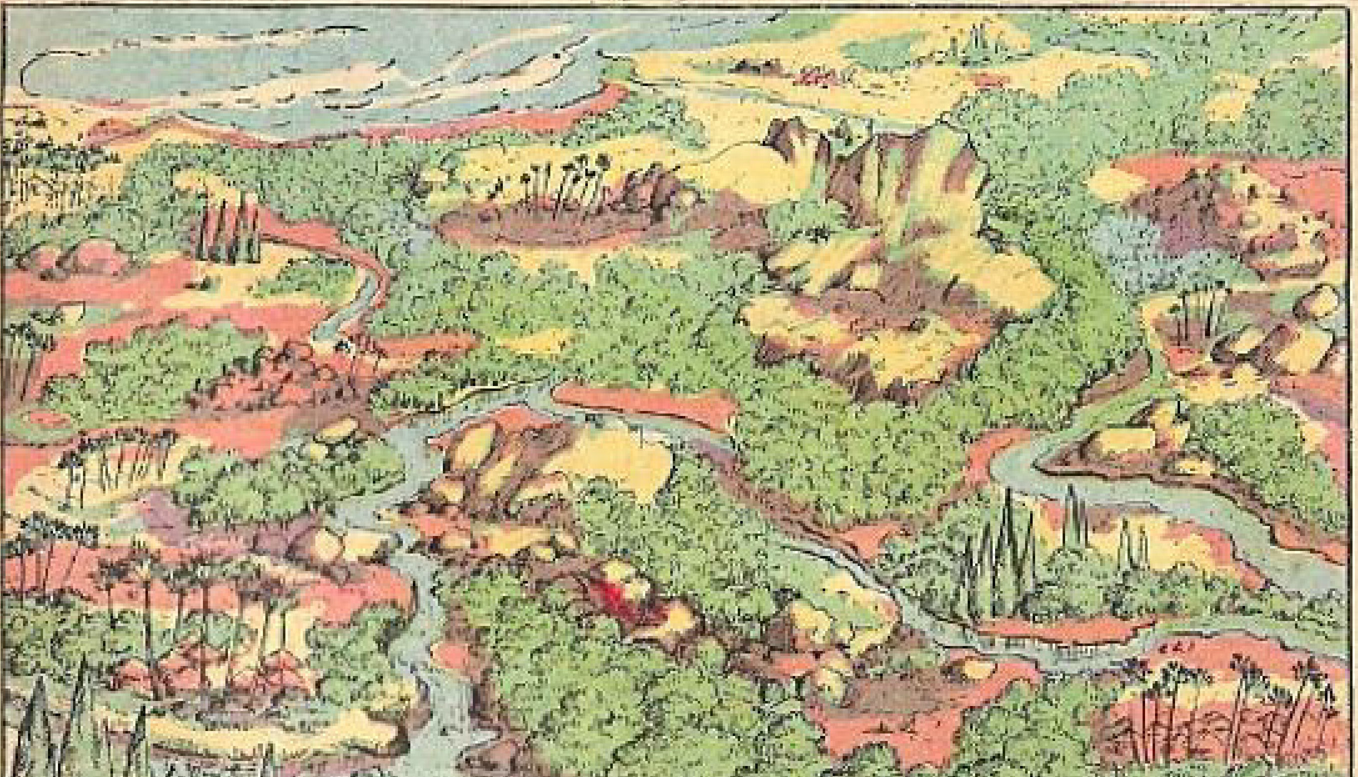
ಶಿವದತ್ತನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಅವನ ಮುಖವನ್ನೇ ಮಿಳಿ ಮಿಳಿ ನೋಡಿದಳು. ಅವನ ಅನುಚರರ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಹೆದರಿಕೆಯ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಶಿವದತ್ತನು, "ಅಮ್ಮಾ, ಹೆದರಬೇಡ. ನಮ್ಮಿಂದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಕೇಡೂ ಬಾರದು. ನೀನು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬರೇ ಎಂಟು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಆದುದರಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದೆ ಹೋದೆವು. ಆ ದುಷ್ಟರು ಸುಮಾರು ಐವತ್ತರುವತ್ತು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರಪ್ಪೇ? ನಾವು ಕೈ ಕೈ ಹೊಸಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಾಯಿತಮ್ಮಾ. ಹೇಳು, ನಿನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನಾದರೂ ಹೇಳು. ನಿನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಲು ಏನಾದರೂ ದಾರಿ ಇದೆಯೋ ನೋಡೋಣ." ಎಂದನು.

"ಏನು ಹೇಳಲಿ! ನಮ್ಮ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಆ ಕ್ರೂರರು ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರು! ಆ ಕ್ರೂರರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದುಂಟೆ? ಅಯ್ಯೋ! ಸ್ವಯಂಪ್ರಭಾ! ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಲಾರದೆ ಹೋದೆನಲ್ಲಾ?" ಎಂದು ಆ ಸ್ತ್ರೀ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ ಅಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಕಣ್ಣೀರು ಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಸುರಿಸಿದಳು.

ಶಿವದತ್ತನು ಅವಳ ದುಃಖವನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದನು. ತಾವು ಅವಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಅವಳಿಗಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ದುಃಖವನ್ನು ನುಂಗಿ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು, "ಅಯ್ಯಾ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ದೇವಮಾಯಿ; ಶಮನ ದ್ವೀಪದವಳು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಕಡಲಿನ ಕಳ್ಳ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ನನ್ನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಸೇವಕಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅವನು ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಕನ್ಯೆಯ ಹೆಸರು ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವಳು ಶಮನ ದ್ವೀಪದ ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಆಟವಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಮುದ್ರಕೇತನು

ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ನನಗೂ ಅವಳಿಗೂ ತಾಯಿಮಗಳಷ್ಟು ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು" ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉಸಿರು ಬಿಡತೊಡಗಿದಳು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ನೀನು ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವಿಯೆಂದಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕ್ರೂರನನ್ನು ಕುರಿತು, ಅವನ ಬಲಾಬಲಗಳ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

ದೇವಮಾಯಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ, "ನಿಜ, ನಿಮ್ಮ ಊಹೆಯಂತೆ ಅವನ ಸಂಗತಿ ಪೂರಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಕರ ಮಂಡಲವೆಂಬ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳು ತುಂಬಿದ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಆ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಒಂದೇ ಒಂದು ದಾರಿ ಮಾತ್ರವೇ. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕುದುರುಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಅನೇಕ ಕವಲು ನದಿಗಳಿವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕುದುರಿನ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಆ ಚೋರನಾಯಕನ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ. ಅದರ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಗಳೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ." ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ.

"ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಆ ಕ್ರೂರನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ಅನ್ನು. ಆ ಮಕರ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ನಾಗರಿಕ ಜಾತಿಯವರೋ, ಅಲ್ಲ ಕೇವಲ ಕ್ರೂರ ಸ್ವಭಾವದ ಕಾಡು ಜಾತಿಯವರೋ ?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಕೇಳಿದನು.

"ಮಕರ ಮಂಡಲದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕೇವಲ ಅನಾಗರಿಕರು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ; ಬೇಟೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿ, ಆ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಕೂಡಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಆದರೇನು ? ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಭಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗುಡ್ಡದ ಪಾತಳಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೊಸಳೆ !" ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ.

"ಏನೇನು ! ಕೇವಲ ಒಂದು ಮೊಸಳೆ, ಅದು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೂ ನಿರ್ದಯಿಗಳಾದ ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಹೆದರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ನಂಬಲಿಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಅಯ್ಯಾ, ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಮೊಸಳೆಗಳಂಥ ಸಾಧಾರಣ ಮೊಸಳೆಯಲ್ಲ!" ಎಂದು ದೇವಮಾಯಿ ವಿಕೃತಾಕಾರನಾದ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದವಳಂತಾಗಿ. ಅರ್ಧ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತಬ್ಧಳಾದಳು.

"ಇವನು ಒಳ್ಳೆಯವನು ! ಹೆದರಬೇಡ ಹೇಳು" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, "ಅಯ್ಯಾ, ಆ ಮೊಸಳೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದೇವತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೈಶಾಚಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಕರದೇವತೆ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಯಂಪರಿಶಿಖಿರಾಜನೇ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರ ದೇಶದ ಸುಂದರಿಯರೇ ಆಗಬೇಕು, ಈ ಕಳ್ಳ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಮಕರಮಂಡಲದ ರಾಜನಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಸುಂದರಿಯೋ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ." ಎಂದಳು.

"ಓಹೋ ! ಹಾಗೇನು ಸಮಾಚಾರ ?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಮಂದರದೇವನನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಆಗ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು, "ಅಯ್ಯಾ, ನೀವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲು ಈಗಲೇ ಮಕರಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೆ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ದೇವಮಾಯಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಕಳೆ ಎದ್ದಿತು. "ಅಂದ ಹಾಗೆ ಈ ಕುಳ್ಳಯ್ಯನನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನನಗೊಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮಕರಮಂಡಲದ ಹಳೆಯ ಪೂಜಾರಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವರು ಬಂದು, ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಾಲ್ಕಡಿ ಎತ್ತರದ ವಿಕೃತಾಕಾರದ ಕುಳ್ಳನೊಬ್ಬ ಮಕರಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾನೆ, ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆ ಮೊಸಳೆಗೆ ಸಾವು ಬರೆದಿದೆಯಂತೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮಕರ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅರಿಷ್ಟಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ಒಳಿತುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿ ಮಕರಮಂಡಲವು ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗುತ್ತದಂತೆ." ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ.

ಅವಳು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನಿಗೆ ನಗು ಬಂದಿತು. ಅವನು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, "ಅವನು ಹೇಳಿದ ವಿಕೃತಾಕಾರದ ಕುಳ್ಳ ಈ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನೀನು ಆ ಮಕರಮಂಡ

ಲಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡೋಣ" ಎಂದನು.

"ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಮುದ್ರಕೇತನ ನಿವಾಸ ಸ್ಥಾನ ಸಿಗುತ್ತದಲ್ಲಾ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುವುದೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯದು" ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ ಹೆದರಿ ನಡುಗುತ್ತ.

"ಆ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ ಕೂಡಾ ಈಗ ಆ ಕಳ್ಳರ ನಾಯಕನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ? ಹೊರಡೋಣ" ಎಂದು ಮಂದರದೇವನು ಹೋಗುವ ತವಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು.

"ಹೌದು. ಅವಳನ್ನು ಮಕರದೇವತೆಯ ಆಹಾರವಾಗಿ ಮಾರಲಿಕ್ಕೇ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಸುಂದರಿಯರಾದ ಯುವತಿಯರಿಗೂ, ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಯುವಕರಿಗೂ ಹರಿಶಿಖಿ ರಾಜನು ಹೆಚ್ಚು ಧನ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಅಂಥವರಿಗಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾನೆ" ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ.

ಶಿವದತ್ತನು ಹಲ್ಲುಕಡಿಯುತ್ತ, "ಇದು ಘೋರವಾದ ಅನ್ಯಾಯ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಸಾರಿ ಆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲೇಬೇಕು. ಆ ಕ್ರೂರ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹರಿಶಿಖಿರಾಜನ ಸಂಗತಿ ಆಮೇಲೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು" ಎಂದನು.

ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡುವ ತವಕವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸಿದರು. ದೇವಮಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ತಯಾರಾಗಿರುವ ಆಹಾರ ಪಾಕದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಬೇಗಬೇಗನೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿಂದು ತೀರಿಸಿ ತೇಗಿದರು. ಆಗ ಸೂರ್ಯನು ನಡುನೆತ್ತಿಗೇರಿದ ಹೊತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಭುಕ್ತಾಯಾಸ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, "ಇನ್ನು ಏಳಿರೆಲ್ಲಾ, ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವುದರೊಳಗೆ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದು" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಎದ್ದನು.

ದೇವಮಾಯಿಯೊಬ್ಬಳೇ ದಿಕ್ಕು ದಾರಿ ತಿಳಿದವಳಾದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವಳನ್ನೇ ನಡೆಸಿದರು. ಅವಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂದೆಯೂ ಉಳಿದವರು ನಡೆದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಸರಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸೈನಿಕರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯೊಂದು ಇದ್ದರೆ ತಾನೇ? ದೇವಮಾಯಿ ನಡೆಯುವ ದಿಕ್ಕೇ ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಜನಸಂಚಾರದ ಗುರುತುಗಳು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹೆಮ್ಮರಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕಾಡುಬಳ್ಳಿಗಳೂ, ಪೊದರುಗಳೂ ಬೆಳೆದಿದ್ದುವು. ಹಗಲು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರಗಳ

ಮೇಲೆ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳಿದ್ದುವು. ಆದುದರಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಾ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೀಗೆ ನಡೆದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ವೇಳೆ ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಆಗ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂದೆ ನಡೆದು, ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಏರಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ನೋಡಿದಾಗ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕ್ರೋಶ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಕವಲು ನದಿಗಳೂ, ಕುದುರುಗಳೂ ಹರಡಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಕಂಡನು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಕೂಡಲೇ ಮರದಿಂದ ಇಳಿದು, ಶಿವದತ್ತನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, "ಅಯ್ಯಾ, ನಮ್ಮ ದೇವಮಾಯಿ ಹೇಳಿದಂತಹ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆವು. ಆ ಮರದ ಮೇಲಿನಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಹಾವುಗಳ ಹಾಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮುದ್ರದ ನದಿ ಕಾಲುವೆಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭೂಪ್ರದೇಶ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಮನುಷ್ಯರೂ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕಡೆಯವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರು" ಎಂದನು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಾಗದು. ಮೊದಲು ನೀನು ಮಾತ್ರ, ಇಬ್ಬರನ್ನು ಜತೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಆಗಬಹುದೇ ?" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

"ಅದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು" ಎಂದು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಇಬ್ಬರು ಅನುಚರರನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು. ಅವರು ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ, ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಡೆದು, ಕಾಲುವೆಗಳು ಕವಲೊಡೆದ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ತಲಪಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಮುದ್ರವು ನದಿಯಂತೆ ಅಗಲವಾದ ಕೆಲವು ಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪೊದರುಗಳಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ ಕಾಣುವ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತೆಪ್ಪಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು. ಆ ನದಿ ಐವತ್ತು ಅರವತ್ತು ಗಜಗಳಷ್ಟು ಅಗಲವಾಗಿತ್ತು.

ಅದರಾಚೆಗಿನ ಎತ್ತರವಾದ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಮಾತುಗಳೂ, ನಗುಗಳೂ, ಕೂಗಾಟ ಕುಣಿದಾಟಗಳೂ ನಡೆಯುವಂತೆ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.

—(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

ಮಕರದೇವತೆ

೧೭

[ಸಮುದ್ರಕೇತುವಿನ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಶಿವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ, ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಓಡಿಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೇವಮಾಯಿ ಎಂಬವಳು ಸಿಕ್ಕಿದಳು. ಅವಳಿಂದ ಶಿವದತ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಕರ ಮಂಡಲದ ವೃತ್ತಾಂತವು ತಿಳಿಯಿತು. ಅವಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರೆಲ್ಲ ಹೊರಟರು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಂತ ಕಾಣಿಸಲು, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಇಬ್ಬರು ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಮುಂದೆ ಹೋದನು.]

ಅಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕಾಲುವೆಗಳ ಹಾಗೆ, ಸರೋವರಗಳಂತೆ, ನದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಕಡೆಹಳ್ಳಗಳಾಗಿಯೂ, ಕೊಳಗಳಾಗಿಯೂ ಕಾಣು ತಿತ್ತು. ನಡುನಡುವೆ ಕುದುರು ನೆಲಗಳು.

ಒಂದು ಉಪ್ಪುನೀರು ನದಿಯ ಆಚೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಶಬ್ದಗಳೇಳುವುದನ್ನು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಕೇಳಿ ದನು. ಅದು ವಿಕೃತವಾದ ಕೇಕಾರವದಂತಿತ್ತು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಅನುಚರರಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ,

"ಅದು ಸಮುದ್ರ ಕೇತನ ಗುಂಪಿನವರ ಶಬ್ದವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಬೇರೆಯಾರೋ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಕುಡಿದು ಮೈಮರೆತು ಹೊರಳಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಗುತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಿರಿ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ತೆವಳಿಕೊಂಡೇ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ನೀರಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ತೆಪ್ಪವು ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಆ ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಚೆಯ ತೀರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅವನು ತೆಪ್ಪವನ್ನು ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ,

A

ಮತ್ತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗಿ ತೆವಳುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ಸಮತಲವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಚೋರ ಸಮುದ್ರ ಕೇತನ ಅನುಚರರು, ತಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಾಗಿಟ್ಟು, ಮೈಮರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಕುಡಿಯುತ್ತ, ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೂಗಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. "ಆಹಾ ! ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಅವರೆಲ್ಲ ಬರುವವರೆಗೂ ಇರಬೇಕು !" ಅನಿಸಿತು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗೆ,

ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹತಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಕೆಂದು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅವನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಪೊದರಿನ ಮರೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಎಗರಿ, "ಜೈ ಕಾಲಕೇಯಾ !" ಎಂದು ಗರ್ಜನೆತೆಗೆದು ಕತ್ತಿಬೀಸುತ್ತ, ಯಾವುದೋ ಮೃಗದ ಹಾಗೆ ಕಳ್ಳರ ಮೇಲೆ ಹಾರಿದನು. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಘೋರ ಆಪತ್ತು ಮುಗಿಬಿತ್ತೋ ಎಂದು ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದು ಬರುವುದರೊಳಗೆ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿ ಅವರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಮುಂಡದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿ ಭೀಕರವಾಗಿ ಅರಚುತ್ತ ತಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಳಗೆ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದ ಕತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಕೂಡಾ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು

ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದು ಆ ಗಲಾಟೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಉಪ್ಪು ನೀರು ನದಿಯಕಡೆಗೆ ಓಡುವುದನ್ನು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ನೋಡಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಅವನನ್ನು ಓಡಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಷ್ಟೂ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗೆ. ಅವನೊಬ್ಬ ಬದುಕಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಪ್ಪು ಬರುವುದೆಂದು ವಜ್ರ ಮುಷ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ "ಜೈ ಕಾಲಕೇಯಾ !" ಎಂದು ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಕಳ್ಳನ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದನು. ನಿರಾಯು ಧನೂ, ಕುಡಿದ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಡಬಡಿಸುತ್ತಾ ಓಡು ತ್ತಿದ್ದ ಆ ಸಮುದ್ರಕಳ್ಳ, ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ನರ ಮೃಗದಂತೆ ಭೀಕರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಓಡಿಬರುವ ವಜ್ರ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ "ಸತ್ತೆನಲ್ಲಾ !" ಎಂದು ಕೆಟ್ಟದನಿಯಿಂದ ಕೂಗಿ, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನದಿಯೊಳಗೆ ಧುಮುಕಿಬಿಟ್ಟನು. ಅದು ಎಂತಹ ನದಿಗುಂಡಿ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಯೋಚಿಸಲು ಅವಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಧುಮುಕಿದನೆಂದು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಕೂಡ ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಆ ಉಪ್ಪುನೀರ್ನದಿಯೊಳಗೆ ಧುಮುಕಲಿರುವಾಗ, ತಾಳೇ ಮರದ ದಿಂಡಿನ ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದ ಮೊಸಳೆಯೊಂದು, ಆ ಸಮುದ್ರಚೋರನ ಮೇಲೆ ಹಾರಿತು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡಿಸುವ

ರೊಳಗೆ ಮೊಸಳೆ ಅವನನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ನೀರಿನೊಳಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡುಹೋಯಿತು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ "ಅಹ್ಹಹ್ಹಾ!" ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕ. ಆ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತ, "ಸಮುದ್ರ ಕೇತನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಇಂತಹ ಸಾವೇ ಬರಲಿದೆ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ! ಜೈ ಕಾಲಕೇಯಾ!" ಎಂದು, ಅರಚಿದನು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಅನುಚರರೂ, ಆ ಉಪ್ಪುನೀರ್ನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ತಡಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತತ್‌ಕ್ಷಣವೇ ಒಂದು ತೆಪ್ಪದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ತೊಳಸಿಕೊಂಡು ಈಚೆಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

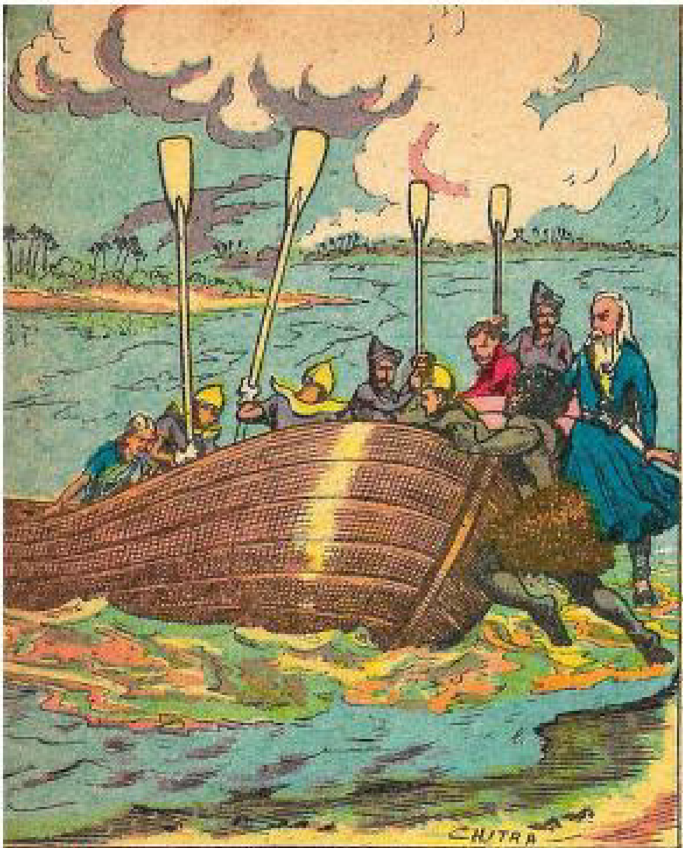
ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅನುಚರರಿಬ್ಬರೂ ಅವನ ಧೈರ್ಯಸಾಹಸ ಚಮತ್ಕಾರ ವೇಗಗಳನ್ನು ಸಾವಿರಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿದರು. ತರುವಾಯ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಶಿವದತ್ತನಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟರು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಶಿವದತ್ತನು ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು, "ಹೋದ ಕಾರ್ಯವೇನಾಯಿತು? ಸಮುದ್ರಚೋರನ ಕಡೆಯವರು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹಗುರಾಗಿ ತೇಲಿಸಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನು ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಲು ಭಿಡೆಗೊಳ್ಳುವನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಸೈನಿಕರಿಬ್ಬರೂ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶಿವದ[illegible] ಮಂದರದೇವರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು.

"ವಜ್ರಮುಷ್ಟೀ. ನಿಜಕ್ಕೂ ನಿನ್ನ ಸಾಹಾಸವು ಕೊಂಡಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು. ನೀನು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭಬಂದರೆ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹಾಗೆ ಬಂದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ನಿನಗೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ!" ಎಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದನು ಶಿವದತ್ತ.

ಸಮುದ್ರ ಕೇತನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ದೇವಮಾಯಿ ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತಳಾಗಿ, ತನ್ನ ಉದ್ರಿಕ್ತತೆಯನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು, "ಅಯ್ಯಾ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಕತ್ತಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಲಿಯಾದವರು ಆ ದುಷ್ಟನ ಕಡೆಯ ಕಳ್ಳ ಗುಂಪಿನವರೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಪ್ರಾಂತದ ನಾಯಕನು ಕಾವಲಿಗೆ ಇಡಿಸಿದವರಾಗಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಯಾರ

ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದಂತೆ, ಅವನ ನಿವಾಸ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಲಪಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಕ್ರೋಶ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾವು ಹೋಗಿ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ದೋಣಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಹೋಗಬೇಕು! ಮೊದಲು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು" ಎಂದಳು.

"ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಇರುವುದು ದೊಡ್ಡ ದುರ್ಗದೊಳಗೇನು? ಆ ದುರ್ಗದ ರಚನೆ ಯಾವರೀತಿಯದೋ?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ದೇವಮಾಯಿ, "ದುರ್ಗದಂತಹ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟೋಣ, ಸೌಧಗಳಂತಹವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶವಷ್ಟೂ ಸಮುದ್ರಜಲದಿಂದ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಅವನಿರುವ ಸ್ಥಳವು ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಆವರಣವೇ ಅವನ ರಕ್ಷೆ. ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಬಂದರೂ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಭದ್ರದ ಸ್ಥಳವದು" ಎಂದಳು.

"ಅವನ ಕಡೆಯ ಕಳ್ಳಬಂಟರು ಬಹಳಮಂದಿ ಇರಬಹುದು ಅಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಕೇಳಿದನು.

"ಅನುಚರರಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮೀರಿಸುವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಗುಲಾಮರು ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ನರಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಳ್ಳ ಶತ್ರುಗಳೂ ಇರುವುದು ಅಲ್ಲಿಯೇ, ನಾನು ಬಹಳಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವಳು. ಅದು ಹೋಗಲಿ. ಈಗ ಮೊದಲು ನಾವು ಆ ಗುಲಾಮರು ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಧಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯವೇ ನಿಲ್ಲದೆ, ಆ ರೋಷ ಕಷಾಯಿತರಾದ ಗುಲಾಮರೇ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನೂ, ಅವನ ಅನುಚರರನ್ನೂ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಬಿಡಬಿಲ್ಲರು. ಅಷ್ಟು ಹಿಂಸೆ ಪಡಿಸಿದವನು ಕಾಲಕೇತ" ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ ಉದ್ರೇಕಿತಳಾಗಿ.

"ಆ ಗುಲಾಮರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟಿದ್ದೀತು?" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಕೇಳಿದನು.

"ಐದಾರು ನೂರು ಜನರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಂತೂ ಅಲ್ಲ." ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ.

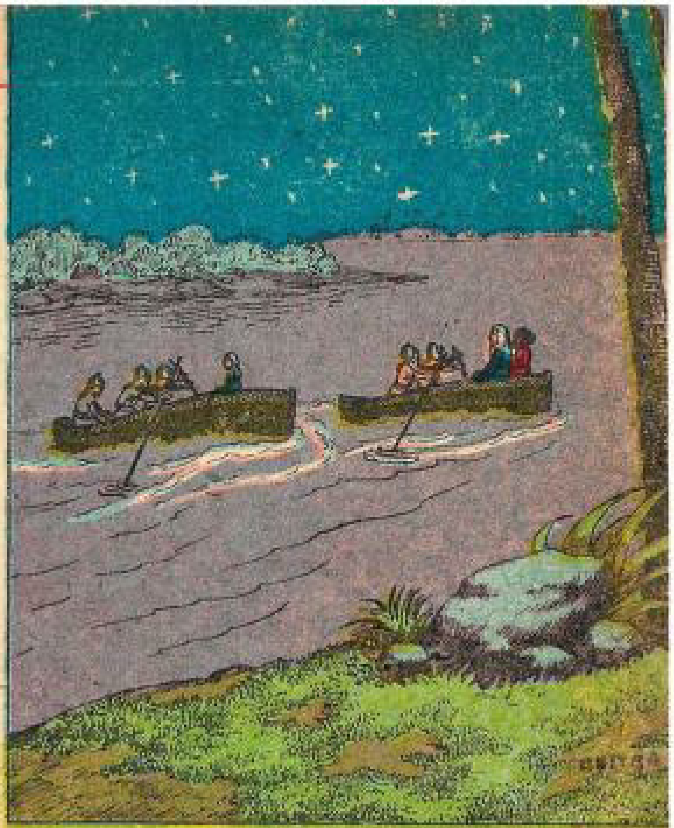
"ಹಾಗಾದರೆ ನಾವೀಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡುವ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಚಿಕ್ಕ ದೋಣಿಗಳ, ಸಹಾಯದಿಂದ, ಆಳವಷ್ಟೇನಿಲ್ಲದ ಈ ಉಪ್ಪು ನೀರ್ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಆ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಲಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಕತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಶತ್ರುಗಳು ಮೋಸ ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಿರಿಸಿ ಹತಾಹತ ಮಾಡಲು ಇದೇ ತಕ್ಕ ಸಮಯ!" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊರಡಲು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ಎಲ್ಲರೂ ಉಪ್ಪುನೀರ್ನದಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಸೇರಿದ ಸ್ಥಳವು ಸುತ್ತಲೂ ಜಲಮಯವಾಗಿ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮುರಿಯುವ ಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಿತು. ಸಮುದ್ರಚೋರರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕೆಲವು ದೋಣಿಗಳು ಮರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದ್ದುವು. ಅವರೆಲ್ಲ ಆ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದೇವಮಾಯಿ ತೋರಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕತ್ತಲೆ ಮುಸುಕಿತು. ಚಂದ್ರನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮೇಘಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ, ಮಸಮಸಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ದ್ವೀಪ ಖಂಡವು ಮಿನುಕು ಮಿನುಕಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ದೀವಿಟಿಗೆಗಳ ಕಾಂತಿ ಹೊರತು, ಸುತ್ತಲೂ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಗಾಢಾಂಧಕಾರವೇ.

ಆ ಕಗ್ಗನುಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ದೋಣಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗಿ ಅಡಿ ಮೇಲಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಶಿವದತ್ತಾದಿಗಳು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ, ಮಿಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ನೀರು ಹಕ್ಕಿಗಳ ವಿಕೃತ ಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಫಡಫಡಗಳೂ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೊಸಳೆಗಳು, ಇತರ ಕ್ರೂರ ಜಲಚರಗಳು ದೋಣಿಗಳವರೆಗೂ ಬಂದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೆದರಿ ದೂರದೂರ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ವಾಸಮಾಡುವ ಮಿಟ್ಟೆ ಪ್ರಾಂತದ ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿದನು.

ಈಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮೊದಲನೇ ಕೆಲಸ, ಪಶುಗಳ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು, ಇದು ಸಪ್ಪಳಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮುದ್ರಕೇತನನ್ನು ಸಪರಿವಾರವಾಗಿ ಹತ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶಿವದತ್ತನು ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗಲೇ ತಲಪಬೇಕಾದ ತೀರ ಪ್ರದೇಶವು ತಾಗಿತು. ಇನ್ನು ದೋಣಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲಾರವು. ಎಲ್ಲರೂ ದೋಣಿಗಳಿಂದ ಇಳಿದು ಸಪ್ಪಳಾಗದಂತೆ ಕಾಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ತೀರವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ತರುವಾಯ, ಮರಗಳ ಮರೆಯಿಂದಾಗಿ ತಗ್ಗೀಬಗ್ಗೀ ತೆವಳೀ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಆ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚ ಹಗಲಿನಂತೆ ಬೆಳಗಿಸುವ ಅನೇಕ ನೂರು ದೀವಟಿಗೆಗಳ ಕಾಂತಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು. ಈ ಕಾಂತಿಯ ಗುರಿ ಓಡಿದು

ಕೊಂಡೇ ಅವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದಾಗಿತ್ತು. ಶಿವದತ್ತನು ಕೂಡಲೇ ಆ ಬೆಳಕು ಪಸರಿಸದಿರುವ ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನೂ ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡನು.

ಎಲ್ಲರೂ ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ದೀವಿಟಿಗೆಗಳ ಪ್ರಕಾಶವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಲುವತ್ತು ಐವತ್ತುಮಂದಿ ಕಟ್ಟಾಳುಗಳಾದ ಸಮುದ್ರಚೋರರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕಾಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಏನೋ ಗುಸುಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಮುದ್ರ ಕೇತನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಾನಪಾತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ, ಕವಚಧಾರಿಗಳಾದ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಏನೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ದೇವಮಾಯಿ ತನ್ನ ತೋರು ಬೆರಳನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನೀಡಿ, "ಆ ಕವಚಧಾರಿಗಳು ನಾಲ್ವರೂ ಮಕರ ಮಂಡಲದ ರಾಜನಾದ ಹರಿಶಿಖನ ಸೈನಿಕರು. ಬೆಳಗಾದರೆ ಮಕರದೇವತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರದ ಬಲಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಮುದ್ರ ಕೇತನು ಬಂಧಿಸಿ ತಂದವರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ ಯುವಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಯಾದರೂ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಕರ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಡೆಯುವುದು ಅಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರವೇ !" ಎಂದಳು.

ಅವಳು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವದತ್ತನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತ, "ಮಕರ ದೇವತೆಗೆ ಆಹಾರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನವರ ಹೊರತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾವುದೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರವೇ ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೆಲೆತೆತ್ತು ಮನುಷ್ಯರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದೇನಿದೆ ? ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವೇ!" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ಮಕರ ಮಂಡಲದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ದೇವತೆಯ ಅವತಾರವೆಂದೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಕ್ಷುದ್ರ ದೇವತೆಗಳು ಇದ್ದಾವಷ್ಟೆ ? ಹಾಗೆಯೇ ಇದೂ ಒಂದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಮಕರದೇವತೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಹಾ ಭಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅಪಚಾರವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು! ರಾಜನೇನು ಮಾಡುವನು ? ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾರೆ" ಎಂದಳು ದೇವಮಾಯಿ.

"ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ಮೂಢರು ಭಾವಿಸುವುದೇ ನಿಜವಾದರೆ ಆ ಕ್ಷುದ್ರದೇವತೆಯ ಪಾಲಿನ ಯಮನೊಬ್ಬ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಕ್ಕನು.

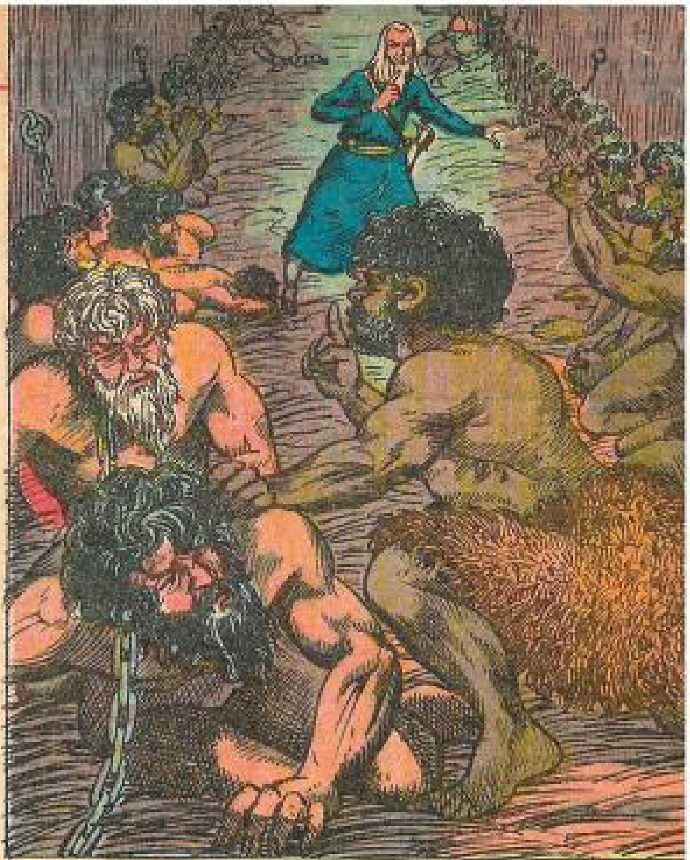
"ನಾನು ಆ ಮಕರ ದೇವತೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈ ಕ್ರೂರ ಸಮುದ್ರ ಕೇತನ ಪಾಲಿಗೆ ಕೂಡಾ ಕಾಲಯಮ!" ಎಂದು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಕೋಪದಿಂದ ಮುಷ್ಟಿಬಿಗಿದು ಹಲ್ಲುಕಡಿದನು.

"ಸರಿ. ಇನ್ನು ನಾವು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಶಬ್ದಮಾಡದೆ ಹೋಗಿ ಗುಲಾಮರ ಬಂಧಮುಕ್ತ ಮಾಡೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಬಂದ ದೋಣಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬಿಡುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೂ ನಮಗಿದ್ದರಾಯಿತು!" ಎಂದನು ಶಿವದತ್ತ.

ದೇವಮಾಯಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುವ ಬಂಧನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ದಾರಿತೋರಿಸುತ್ತಾ ನಡೆದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡೇ ಆ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಪಶುಗಳ ಶಾಲೆಯಂತಿರುವ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದರು. ಅದರೊಳಗೆ ಪಶುಗಳ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಗೂಟಗಳಿಗೆ, ಸಾಲಾಗಿ ಸಂಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯರಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ಶಿವದತ್ತನು ತನ್ನ ಅನುಚರರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ತೀರಾ ಸೋತವರಂತಿರುವ ಬಂಧಿತರ ಬಳಿಗೆ ಮೊದಲು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಹೋಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶಬ್ದವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಶಿವದತ್ತನೂ ಅವನ ಅನುಚರರೂ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಬಂಧಮುಕ್ತರಾದ ಗುಲಾಮರು

ಬೇಗದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಹಾಗಿದ್ದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ.

ಈವಿಧವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲರೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರು.

ಆದರೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ ಎಲ್ಲಿ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೇವಮಾಯಿಯನ್ನೂ, ಮಂದರದೇವನನ್ನೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಿತು. ಅವರು ಅನೇಕ ಗುಲಾಮರೊಂದಿಗೆ ಕೇಳಿ ನೋಡಿದರು, ಅವರಾರಿಗೂ ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಯದು. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮಕರದೇವತೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ದೂಡಿಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಎಂದು ಅವರು ಹೆದರಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗುಲಾಮನು ಮುಂದೆ ಬಂದು, "ಅಯ್ಯಾ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲು ಕಾವಲುಗಾರರು, ಒಬ್ಬಳು ಮಹಾ ಸುಂದರಿ ಹುಡುಗಿ

ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾಳೆಂದೂ, ಅವಳನ್ನು ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಭಾರೀ ಬೆಲೆಗೆ ಯಾರಿಗೋ ಮಾರಲಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಮಾತಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ" ಎಂದನು.

ಈ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ ದೇವಮಾಯಿಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿತು. ಮಂದರದೇವನು ಶಿವದತ್ತನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, "ಶಿವದತ್ತಾ, ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಗುಲಾಮರಿರುವರಷ್ಟೆ? ಇವರಿಗೆ ಕಾವಲು ಗೀವಲು ಅಂತ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೆ?" ಎಂದನು.

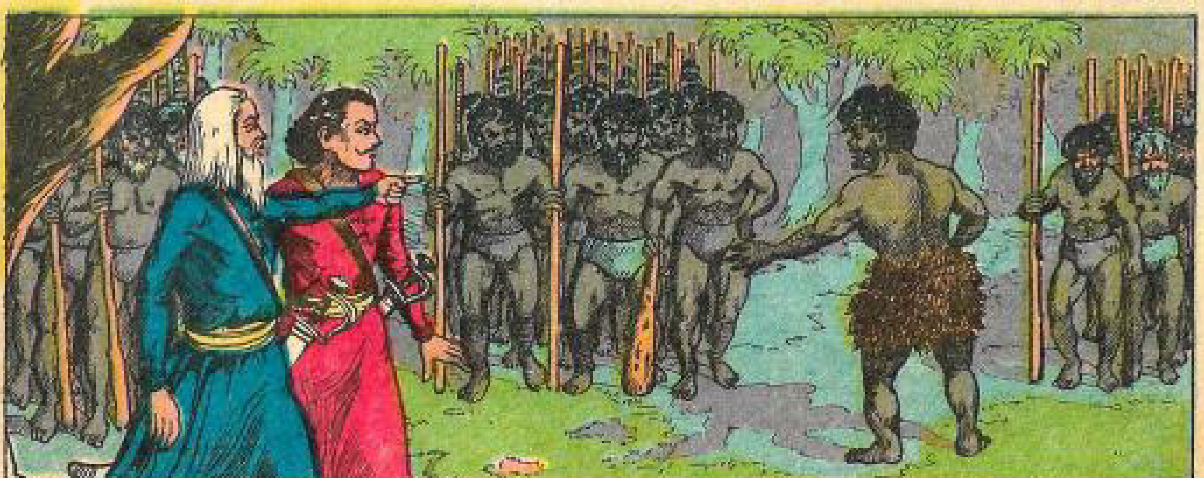
ಶಿವದತ್ತನು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಕ್ಕು, "ಈ ಸಮುದ್ರ ಜಲದ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಿಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಂಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ತಾನೇ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ಕಾವಲು ಏಕೆ ದಂಡಕ್ಕೆ? ಅದಿರಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸೋಣ. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆ ಲ್ಲಿಯೋ ಇರಬಹುದೆಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಅವನನ್ನು ಅವನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೇ ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಿಬಿಡೋಣ. ಯಾರನ್ನೂ ತಪ್ಪಲು ಬಿಡಬಾರದು" ಎಂದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲಾ ಗುಲಾಮರನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಕೋಲು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ದೊಣ್ಣೆ, ಸಂಕಲೆ, ಗಢಾರೆ, ಹಾರೆ, ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಕೈಗೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಸರ್ವಸನ್ನದ್ಧರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಶಿವದತ್ತನ ಆಜ್ಞೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ತಯಾರಾದ ಹೊಸ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಶಿವದತ್ತನೂ, ಮಂದರದೇವನೂ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯೂ ಆ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿಗೂ ಮುಂದಿದ್ದು ದಾಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಕತ್ತಲೆ ಯೊಳಗಿಂದಾಗಿಯೇ, ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದು, ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ, ಭೀಕರವಾಗಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿಯುತ್ತ, ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಮೇಲೆ ಧುಮುಕಿದರು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಬೀಳುವ ಶತ್ರುಗಳು ಯಾರು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗು ವುದಕ್ಕೂ ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ಕೈಯಾಡಿಸು ವುದರೊಳಗೆ ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪಿನ ಅನೇಕಮಂದಿ ಶಿವದತ್ತನ ಗುಂಪಿನವರ ಕತ್ತಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದರು.

—(ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ)

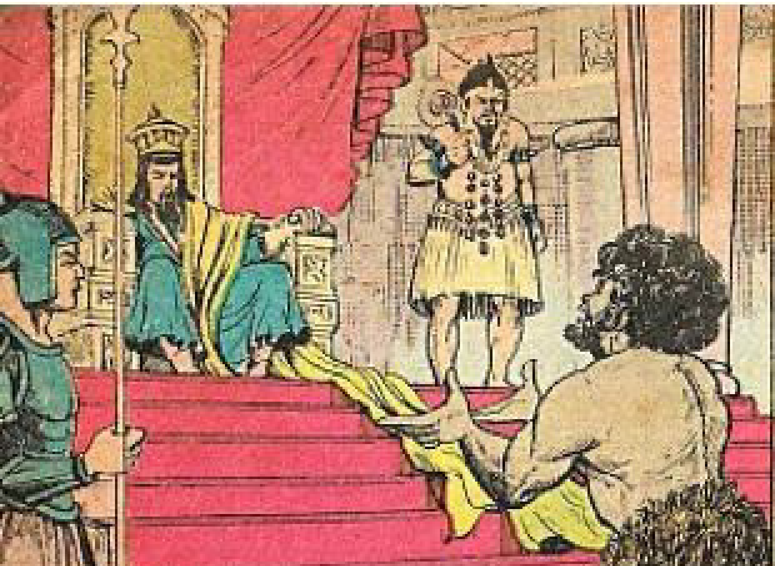

೧೮

[ಉಪ್ಪು ನೀರು ನದಿಗಳ ಕುದುರಿನಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕಡೆಯ ಕಳ್ಳರನ್ನು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಹತಮಾಡಿದನು. ತರುವಾಯ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ದ್ವೀಪದ ಕಡೆಗೆ ಶಿವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕಮಂದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾವು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಬಂದವರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಥಕ್ಕನೆ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು.]

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಮೃತ್ಯುದೃಷ್ಟಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಮೇಲೆಯೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಉಳಿದ ಕಳ್ಳರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ದೂಡಿಯೂ, ತಳ್ಳಿಯೂ, ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಇದಿರಿಗೆ ಹಾರಿ, ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದೇಟುಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಪೆಟ್ಟಿನ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನದೆಂದರೆ ಅದರ ಆ ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಸಮುದ್ರ ಕೇತನ ಕತ್ತಿ ನಾಲ್ಕಾರು ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಮುರಿದು ಖಣಖಣನೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲಿದ್ದವರು ಭೀಕರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರಲು, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಸಮುದ್ರ ಕೇತರ ಯುದ್ಧದ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಯಿತು.

ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮುರಿದಕೂಡಲೇ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಿಸುಟು, "ಎಲೋ! ಮೃಗಕ್ಕಿಂತ ಕ್ರೂರನಾದ ಸಮುದ್ರಚೋರಾ! ನಿನ್ನನ್ನು ಮೃಗದ ಹಾಗೆ ಆಯುಧವೇನಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ! ಅದು ನೆರವೇರುವ ದಿನವೇ ಈ ದಿನ! ಇದೇ ನಿನ್ನ ಕಡೇ ದಿನ! ಕಡೇ ಕ್ಷಣ!" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ನಡು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ಕಾಲ್ತಪ್ಪಿಸಿ ಚಾಪೆಯ ಸುರುಳಿಯಂತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡವಿದನು. ಮೃಗದಂತೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡವಲ್ಪಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಮುದ್ರಕೇತನು ಧಿಮ್ಮರ

ಗೊಂಡು "ಅಬ್ಬಾ" ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ಏಳಲು ಹವಣಿಸುವಾಗ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಅವನ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದು, ಬಲವಾದ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಂಠವನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದನು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಟಕಟಿಸಿದುವು. "ಪಾಪಾತ್ಮಾ! ಇದೇ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ!" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕಂಠವನ್ನು ಹಿಚಿಕಿಕೊಂಡಿರಲು, ಅವನ ಕೈ ಕಾಲುಗಳ ಚಡಪಡಿಕೆ ನಿಂತುವು. ಆಗಿನ ಅವನ ಮುಖ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗದಂತೆ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಎದ್ದು ಕಾಲಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಒದ್ದು ಜಾಡಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು ಸಮುದ್ರಕೇತನ ಕತೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಶಿವದತ್ತ ಮಂದರದೇವ ಮತ್ತು ಇತರರ ಪೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರಚೋರರ ಕೋಳಿಯುವರನೇಕರು ಸತ್ತು, ಉಳಿದವರು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಶರಣು ಶರಣೆಂದು ಕೂಗಿದರು. ಶಿವದತ್ತನ ಕಡೆಯವರು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂಧಿಸಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದುವರೆಗೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ ಈ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹರಿಶಿಖರಾಜನ ಭಟರು, ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು, "ಏನಿದೆಲ್ಲಾ? ಯಾರು ನೀವು? ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ?" ಎಂದು ಕೋಪಮಿಶ್ರಿತ ಸ್ವರದಿಂದ ಶಿವದತ್ತನನ್ನು ನೋಡಿ ಕೇಳಿದರು.

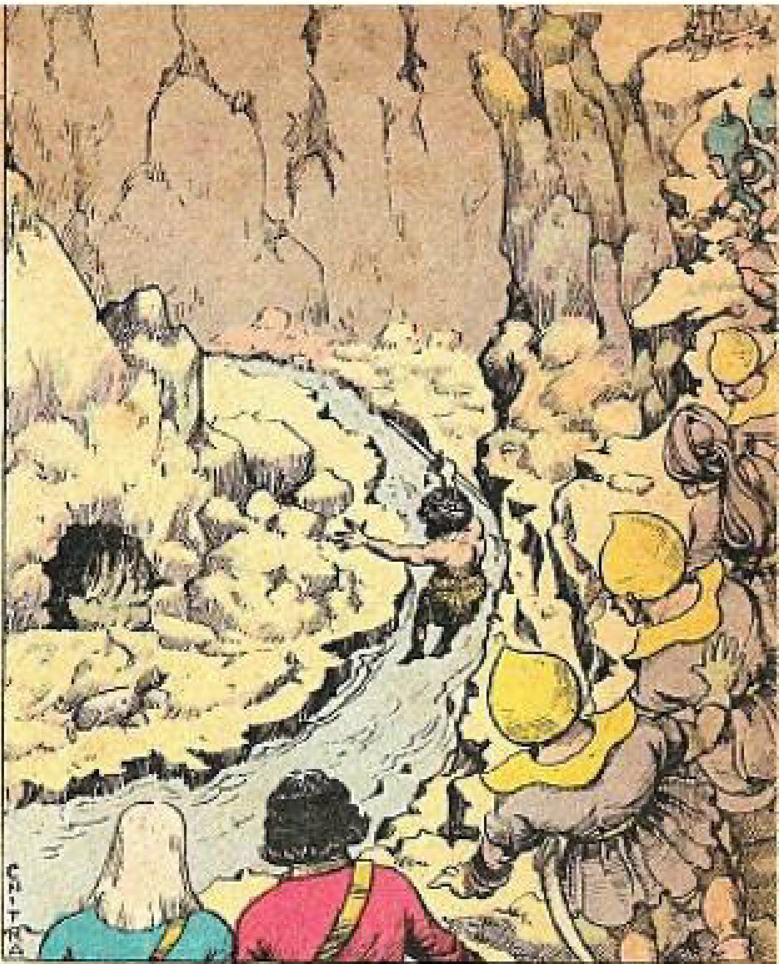
"ಹಾಗೆ ಕೇಳಿರಿ. ಏನೂ ಕೇಳದೆ ದುಡುಕದಿರುವ ನೀವುಗಳು ವಿವೇಕಿಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾರೆಂದರೆ" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ತಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ, "ನೀವು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಮಕರಮಂಡಲದ ರಾಜನಾದ ಹರಿಶಿಖನಿಗೆ ಮಿತ್ರರಾದವರೆಂದೇ ತಿಳಿಯಿರಿ. ನೀವು ಒಂದು ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರ ಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಂತೆ. ಆ ಪಿಶಾಚಿ ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ಹತಮಾಡುವ ಪಿಶಾಚಶಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಇವನೇ! ಇವನಿಗೆ ಆ ಮೊಸಳೆಯ ಬಲಿಯೇ ಬೇಕಂತೆ" ಎಂದು ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು,

ಆ ಭಟರು ತಲೆದೂಗಿ, "ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರೊಡನೆ ನೀವು ಮಾತಾಡಬೇಕು" ಎಂದು ಭಟರು ಶಿವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಮಕರಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಭಟರಿಂದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಹರಿಶಿಖರಾಜನು, ಶಿವದತ್ತ, ಮಂದರದೇವಾದಿಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ, "ನೀವು ನಮ್ಮ ಭಟರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಕರದೇವತೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವನು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ದೇವತೆಯೋ

ಬರೆಮಾರಿ ಮೊಸಳೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕೆಂದು ನನಗೂ ಕುತೂಹಲವಿದೆ" ಎಂದು ತನ್ನ ಆತುರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು.

ಆಗ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು, "ಮಹಾ ರಾಜರೇ, ನಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಶಮನದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಗಳ ಬೇಟೆಯಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವನು. ನೀವು ದಯ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಆ ಮೊಸಳೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು ವಿನಯದಿಂದ.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರಿಶಿಖಿ ರಾಜನು ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕು, "ಆ ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ಮೂರ್ಖರಾದ ಅನೇಕಮಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಈ ಮಂಡಲಾಧಿದೇವತೆ ಎಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಲೇ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆದರುವರು. ನಿನ್ನಂತಹ ಕುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಅದನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನೆಂದೂ, ಅವನಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ. ಅದುವರೆಗೆ ಮಕರಮಂಡಲಾಧಿದೇವತೆ ಅದನ್ನು ಆವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳೆಂದೂ ಒಬ್ಬ ದೈವಜ್ಞನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಪ್ರವಾದವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಯಾಗಿಯೇ ನೀನು ಕಾಣುವೆ. ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೂ ಕುತೂಹಲವಿದೆ" ಎಂದನು.

ಶಿವದತ್ತನು ರಾಜನ ಮಾತನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಕೊಂಡಂತೆ ತಲೆದೂಗಿ, "ಮಹಾರಾಜಾ! ಈ ಮೊಸಳೆಯ ಅಪಾಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾವು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇಮ ವಾಗಿ ನಿಮಗಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾವೊಂದು ಸಹಾಯ ವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೆ? ಅದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಮಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದೀತು. ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ಹೇಳುವೆನು" ಎಂದನು.

ಹರಿಶಿಖಿನು ನಗುತ್ತ, "ಸಹಾಯವೇ? ಅಗತ್ಯ ವಾಗಿ ಕೇಳಿರಿ. ಎಂತಹ ಸಹಾಯವಾದರೂ ಮಾಡು ತ್ತೇನೆ. ಮಕರದೇವತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಮಕರ ಪಿಶಾಚಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಧನವು ಉಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೂಢವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅದರ ಬಲಿಗೆ ಹಿಡಿಸಿ ತರುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡುವ ಖರ್ಚು, ಬೇಗದಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಖಜಾನೆ ಬರಿದಾಗುವಂಥಾದ್ದೇ" ಎಂದನು. ಆಗ ಶಿವದತ್ತನು ಹರಿಶಿಖಿನಿಗೆ, ಕುಂಡಲಿನೀ, ಮರಾಳದ್ವೀಪಗಳ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ, "ನಿಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ನಾವಿಕಾದಳವಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೂರರ ಪರಿಪಾಲನೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಮಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು" ಎಂದನು. ಹರಿಶಿಖಿನು ಒಪ್ಪಿದನು.

CHITRA

ಆ ರಾತ್ರಿ ಶಿವದತ್ತನಿಗೂ ಅವನ ಅನುಚರರಿಗೂ ಹರಿಶಿಖಿ ರಾಜನು ಭಾರಿ ಔತಣ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಮಕರಮಂಡಲದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತದವರಿಗೂ ಮ ಕ ರ ದೇ ವ ತೆ ಯ ಅವತಾರ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಸಮಾರಂಭ ನೋಡಲು ಬರುವಂತೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಕುಬ್ಜಾವತಾರದವನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಅವನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಕರಜಲ ದೇವತೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಡಂಗುರದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

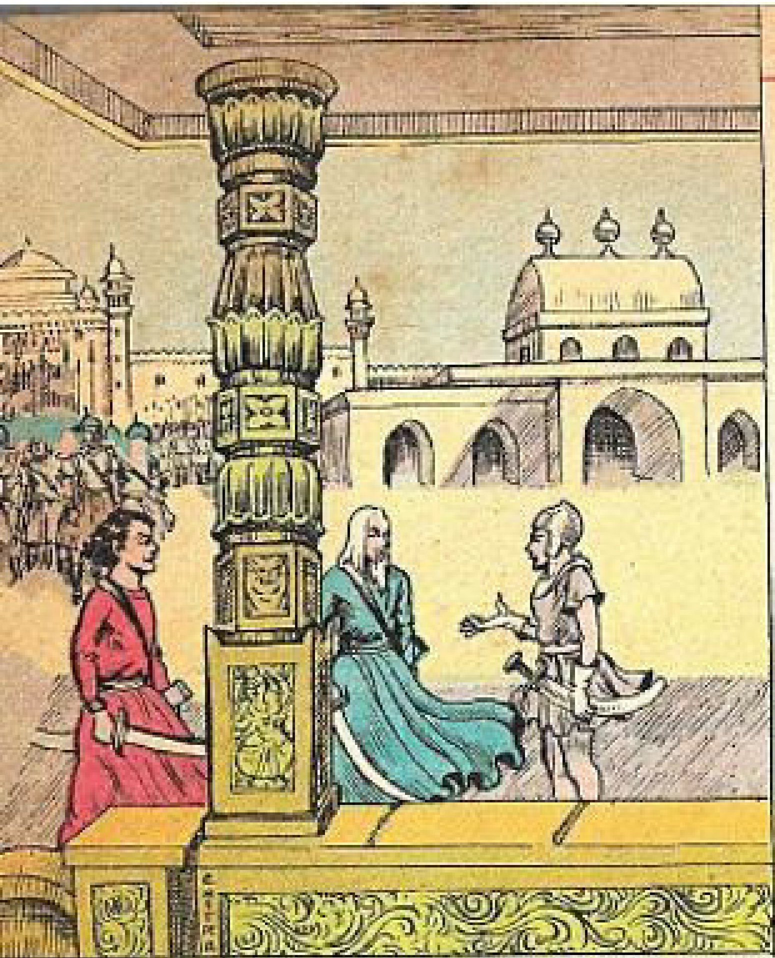
ಮರುದಿನ ನಡುಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಕರ ಮಂಡಲ ವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೊಸಳೆಯ ವಾಸಸ್ಥಳದ ಸುತ್ತಲೂ ಗುಂಪು ಗೂಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಶಿಖರದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ತಳದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನದಿಯೊಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ನದಿಯ ಬದಿಯ ಒಂದು ಗವಿಯೊಳಗೆ ಆ ಮೊಸಳೆ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಗುಹೆಯ ವಠಾರದಲ್ಲಿ ಆ ನದಿ ಒಂದು ಸರೋವರದಂತೆ ಅಗಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಒಂದಡಿ ಉದ್ದವಿರುವ ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡು ಮುಷ್ಟಿಗಳೊಳಗೆ ಅವುಗಳ ಹಿಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಬಿಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಅ ರ್ಧ ದ ಷ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿದು, ನದಿಯ ಸರೋವರದ ನಡುವಿಗೆ ಧುಮುಕಿದನು. ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದು ಮೊಸಳೆಯ ಗುಹೆಯ ಕಡೆಗೆ ಈಜಿ ಹೋಗ ತೊಡಗಿದನು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಗುಹೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುವುದರೊಳಗೆ, ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿಗಳನ್ನುಗುಳುತ್ತ, ಮಹಾ ಮೊಸಳೆ ಅವನ ಕಡೆಗೇ ಹಾಯ್ದು ಬಂತು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತು. ಅದರ ತೆರೆದ ಬಾಯಿಗೆ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುಷ್ಟಿಗಳ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿದನು. ಆ ಕತ್ತಿಗಳು ಮೊಸಳೆಯ ದವಡೆಗಳ ಎಡದು ಬದಿಗಳನ್ನೂ ಸೀಳಿಕೊಂಡೇ ಹೋದುವು. ಅದು ನೋವಿನಿಂದ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಆಚೆಗೂ ಈಚೆಗೂ ಹೊರಳಾಡ ತೊಡಗಿತು. ಬಾಲವನ್ನು ಎತ್ತಿಬೀಸಿ ಹೊಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸ ತೊಡಗಿತ್ತು.

ವ ಜ್ರ ಮು ಷ್ಟಿ ಫಕ್ಕನೆ ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಒರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದು ದೊಸಳೆಯನ್ನು ತಿವಿಯುತ್ತಾ, ಅದರ ಬಾಲದ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ತ ಪ್ಪಿ ಸಿ ಕೊ ಳ್ಳು ತ್ತಾ, ಎರಡು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ, ಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊನೆಯುಸಿರಾಗಿದ್ದ ಆ ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ತೀರಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಹಾಕಿದನು.

ಬೆಟ್ಟದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಈ ಭಯಂಕರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹರಿಶಿಖಿರಾಜನೂ, ಪ್ರಜೆಗಳೂ ನೋಡಿದರು.

ಮೊಸಳೆಯ ಮರಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಜಯಜಯವೆಂದು ಘೋಷಣ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ಮಕರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಆನಂದೋತ್ಸವಗಳೇ!

ಹರಿಶಿಖನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ವಾಗ್ದಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವದತ್ತನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ನಾವಿಕಾ ಬಲವನ್ನೂ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರಮಂದಿ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಒಂದು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿ ವ ದ ತ್ತ ನೂ, ಮಂದರ ದೇವನೂ, ಮರಾಳ ಮತ್ತು ಕುಂಡಲಿನೀದ್ವೀಪ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವ ಶ ಪ ಡಿ ಸಿ ಕೊ ಳ್ಳ ಲು ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೇವಮಾಯಿಯೂ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯೂ ಇದ್ದರು. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ ಶಮನ ದ್ವೀಪ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈಗ ದೇವಮಾಯಿ ಶಿವದತ್ತನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಶಿವದತ್ತನು ಈ ಶುಭಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಶಮನದ್ವೀಪದ ರಾಜನಿಗೆ ರಾಯಭಾರ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಗೆ ಮಂದರದೇವನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಆ ಮೂರು ರಾ ಜ್ಯ ಗ ಳಿ ಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗುವುದೆಂದು ಶಿವದತ್ತನ ಉದ್ದೇಶ.

ಕಳ್ಳರಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತನ್ನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೋಡುವ ಆಶೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು, ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಶಮನರಾಜನು, ಆ ಶುಭ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಜೀವಪಡೆದಂತಾದನು. ತನ್ನ ಕುಮಾರಿ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರುವಳೆಂದೂ, ಅ ವ ಳ ನ್ನು ಮರಾಳದ್ವೀಪದ ರಾಜನಾದ ಮಂದರದೇವನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಶಿ ಸು ವ ನೆಂ ದೂ ರಾಯಭಾರಿಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು ಶಮನರಾಜನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು. ಅವನು ಕೂಡಾ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾವಿಕ ಬಲದೊಂದಿಗೆ ಸೈನಿಕ ಬಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಆಗಲಿರುವ ಅಳಿಯನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟನು.

ಗೂಢಚಾರರಿಂದ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬರಲಿರುವ ಈ ದಾಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನರವಾಹನನು ತಿಳಿದು ಭಯ ದಿಂದ ದಿಕ್ಕುತೋರದೆ ನಡುಗಿದನು.ಮರಾಳ ಮತ್ತು ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ತಲೆಮೀರಿದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅಂತಲೇ ಅವನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಮರಾಳ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇರುವ ಬಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪ ದಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಶಿವದತ್ತನೂ, ಮಂದರದೇವನೂ ಮೊದಲು ಮರಾಳ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆ ಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿ ಉಂಟಾದ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮೇರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಂದರದೇವ ಶಿವದತ್ತರು ಅಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೀದಾ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ತೀರದಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನರವಾಹನನ ಸೈನಿಕರಾರೂ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ. ಶಿವದತ್ತನಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು

ಮಾಡಿತು. ಅವನು ಒಳಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಗೂಢಚಾರರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವರು ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಂದು, "ಅಯ್ಯಾ, ನಾವು ದಾಳಿ ಬರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಈ ಮೊದಲು ನರವಾಹನನಿಂದ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಬೇಡರು ನೂತನೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ನರವಾಹನನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರು. ಆ ಬೇಡರ ಬಂಡಾಯದ ಗುಂಪು ಈಗ ನಗರವನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ" ಎಂದು ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಿದರು.

ಈ ವಾರ್ತೆ ಮಂದರದೇವನನ್ನು ಬಹಳ ನಿರುತ್ಸಾಹಪಡಿಸಿತು. "ಅರರೇ! ಅವನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಬೇಡರೇ ಮುಗಿಸುವ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಎಂದಾದರೂ, ನಾನೇ ನನ್ನ ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಆ ಕ್ರೂರ ನರವಾಹನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಗತಿ ಏನು!" ಎಂದನು ಮಂದರದೇವ.

"ಹಾಗೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತನ್ನಿ! ಆ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ನಿಮ್ಮ ಖಡ್ಗವನ್ನೇಕೆ ಹೊಲೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದು ಶಿವದತ್ತನು ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿ, ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಐವತ್ತುಮಂದಿ ಅಶ್ವೀಕರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನರವಾಹನನು ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡವೆಂದು ಬೇಡರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಕೊಟ್ಟನು.

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಅಶ್ವೀಕರೊಂದಿಗೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ನಗರವನ್ನು ಸೇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಮಿಡಿತೆಗಳ ದಂಡಿನಂತೆ ಬೇಡರು ನಗರದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಅವರ ಕತ್ತಿ, ಈಟಿ, ಬಾಣ, ದೊಣ್ಣೆ, ಬಲೆಗಳು ನರವಾಹನನ ದುಷ್ಟ ಸೈನಿಕ ಗಢಣವನ್ನು ಕೊಂದು ಕೊಂದು ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದುವು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಶಿವದತ್ತನಿಂದ ತಾನು ತಂದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೇಡರ ನಾಯಕನಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿ, ಕೋಟೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದನು. ಆಗ ಬುರುಜಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೈ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನರವಾಹನನು ಬೇಡಬಂಟರ ನಡುವೆ ಕಾಣಿಸಿದನು.

"ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡ್ರೋ! ಶಿವದತ್ತರ ಅಜ್ಞೆ!" ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಾ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕ್ರೂರ ನರವಾಹನನು ಬುರುಜಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಅಗಳ್ತೆಯೊಳಗೆ ದೂಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಗೂಡಿದ ಬೇಡರು ಹರ್ಷಧ್ವಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಅಗಳ್ತೆಯಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು ನರವಾಹನನು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದನು.

ಅನಂತರ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಶಿವದತ್ತ, ಮಂದರದೇವ, ಶಮನರಾಜ ಕೂಡಾ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇಡರ ನಾಯಕನು ಘನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದನು. ಆಗಿಂದಾಗಲೇ

ಮಂದರದೇವನು ಮರಾಳದ್ವೀಪಕ್ಕೂ ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪಕ್ಕೂ ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬೇಡರಿಗೆಲ್ಲಾ ನರವಾಹನನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡ ಅದರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೇ ತಿರುಗಿಕೊಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಒಂದುವಾರ ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ಮಂದರದೇವನಿಗೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಶಿವದತ್ತನು ಹರಿಶಿಖಿನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಸೈನಿಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಮಕರಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ತರುವಾಯ ಒಂದು ದಿನ ಶಿವದತ್ತನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಮಂದರದೇವನು ಮಹಾಸಭೆಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮರಾಳ, ಕುಂಡಲಿನೀ ದ್ವೀಪಗಳ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲಾ ಬಂದರು. ಶಿವದತ್ತನು, ತಾನು ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದೂ, ಶೇಷ ಜೀವಿತವನ್ನು ದೈವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವೆನೆಂದೂ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಂದರದೇವನಿಗೂ ಸಭಿಕರಿಗೂ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಶಿವದತ್ತನನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೋ ರಾಜಗುರುವಾಗಿಯೋ ಇದ್ದು ತಮ್ಮನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಶಿವದತ್ತನು ಅದಾವುದನ್ನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮಂದರದೇವ ಹಾಗೂ ಸಭಿಕರನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:

"ಪಾಲಕರೂ, ಪಾಲಿತರೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಈವರೆಗೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ, ಮರಾಳದವರಿಗೂ, ಕುಂಡಲಿನಿಯವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರಸೇನ, ಸಮರಸೇನರ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು, ನರವಾಹನನ ಪ್ರವೇಶ ಹೇಗಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಮರೆಯದಿದ್ದರೆ ಆಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದು ಧರ್ಮ, ಯಾವುದು ಅಧರ್ಮ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಂಗೈ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮುಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕು."

ಶಿವದತ್ತನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹರ್ಷಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರು. ಶಿವದತ್ತನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಟನು. ರಾಜನೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಕ್ರೋಶ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯದವರೆಗೂ ಹೋದರು. ಶಿವದತ್ತನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. (ಮುಗಿಯಿತು)

